תלמוד ירושלמי מעשר שני

תלמוד ירושלמי

The Jerusalem Talmud, edition by Heinrich W. Guggenheimer. Berlin, De Gruyter, 1999-2015, ברישיון CC BY.
geulaquiz.com

פרק א

א משנה: מַעֲשֶׂר שֵׁינִי אֵין מוֹכְרִין אוֹתוֹ וְאֵין מְמַשְׁכְּנִין אוֹתוֹ וְאֵין מַחֲלִיפִין אוֹתוֹ וְלֹא שׁוֹקְלִין כְּנֶגְדּוֹ וְלֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵירוֹ בִּירוּשָׁלַיִם הֵילָךְ יַיִן וְתֵן לִי שֶׁמֶן וְכֵן כָּל שְׁאָר הַפֵּירוֹת אֲבָל נוֹתְנִין זֶה לַזֶּה מַתְּנַת חִנָּם. מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה אֵין מוֹכְרִין אוֹתוֹ תָּמִים חַי. וְלֹא בַּעַל מוּם חַי וְשָׁחוּט וְאֵין מְקַדְּשִׁין בּוֹ אֶת הָאִשָּׁה. הַבְּכוֹר מוֹכְרִין אוֹתוֹ תָּמִים חַי. וּבַעַל מוּם חַי וְשָׁחוּט וּמְקַדְּשִׁין בּוֹ אֶת הָאִשָּׁה. וְאֵין מְחַלְּלִין מַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַל אַסִּימוֹן וְלֹא עַל הַמַּטְבֵּעַ שֶׁאֵינוֹ יוֹצֵא וְלֹא עַל הַמָּעוֹת שֶׁאֵינָן בְּרְשׁוּתוֹ.

הלכה: מַעֲשֵׂר שֵׁינִי אֵין מוֹכְרִין אוֹתוֹ. אֵין מוֹכְרִין אוֹתוֹ מִפְּנֵי שֶׁכָּתוּב בּוֹ קְדוּשָׁה. אֵין מְמַשְׁכְּנִין אוֹתוֹ מִפְּנֵי שֶׁכָּתוּב בּוֹ בְּרָכָה. כֵּיצַד אֵין מוֹכְרִין אוֹתוֹ. לֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵירוֹ הָא לָךְ אֶת הַמָּנֶה הַזֶּה שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְתֵן לִי בּוֹ חֲמִשִּׁים זוּז שֶׁלְּחוּלִין.

מָאן תַּנָּא אֵין מוֹכְרִין אוֹתוֹ רִבִּי מֵאִיר. בְּרַם כְּרִבִּי יוּדָה בְּדִין הוּא שֶׁיְּהֵא מוּתָּר לְמוֹכְרוֹ מִקַּל וָחוֹמֶר. מַה אִם תְּרוּמָה שֶׁהִיא אֲסוּרָה לְזָרִים מוּתָּר לְמוֹכְרָהּ. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁהוּא מוּתָּר לְזָרִים אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהֵא מוּתָּר לְמוֹכְרוֹ. לֹא. אִם אָמַרְתָּ בִּתְרוּמָה שֶׁאֵינָהּ טְעוּנָה מְחִיצָה תֹּאמַר בְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁהוּא טָעוּן מְחִיצָה. בִּיכּוּרִים יוֹכִיחוּ שֶׁהֵן טְעוּנִין מְחִיצָה וּמוּתָּר לְמוֹכְרָן. לֹא. אִם אָמַרְתָּ בְּבִיכּוּרִין שֶׁאֵינָן תּוֹפְסִין אֶת דְּמֵיהֶן. תֹּאמַר בְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁהוּא תּוֹפֵשׂ אֶת דָּמָיו. שְׁבִיעִית תּוֹכִיחַ שֶׁהִיא תּוֹפֶסֶת אֶת דָּמֶיהָ וּמוּתָּר לְמוֹכְרָהּ. אָמַר רִבִּי יוּדָן מִזּוֹ מְכִירָתָהּ שֶׁלַּשְּׁבִיעִית הִיא חִילּוּלָהּ.

אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה מָאן תַּנָּא אֵין מוֹכְרִין אוֹתוֹ רִבִּי מֵאִיר. בְּרַם כְּרִבִּי יוּדָן בְּדִין הוּא שֶׁיְּהֵא מוּתָּר לְמוֹכְרוֹ מִקַּל וָחוֹמֶר מַה אִם שְׁבִיעִית שֶׁאֵין פּוֹרְעִין חוֹב מִדָּמֶיהָ מוּתָּר לְמוֹכְרָהּ. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁפּוֹרְעִין חוֹב מִדָּמָיו אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהֵא מוּתָּר לְמוֹכְרוֹ. הָא אֲשַׁכְּחָנָן שֶׁפּוֹרְעִין חוֹב מִדָּמָיו כַּי דְתַנִּינָן תַּמָּן מָשַׁךְ הֵימֶינּוּ מַעֲשֵׂר בְּסָלַע. לֹא הִסְפִּיק לְפָדוֹתוֹ עַד שֶׁעָמַד בִּשְׁתַּיִם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי שַׁנְיָיא הִיא. שְׁמִשָּׁעָה הָרִאשׁוֹנָה מַעֲשֵׂר שֵׁינִי חַיָּיב. אִילּוּ חַיָּיב הָיָה לוֹ וְנָתַן לוֹ מַעֲשֵׂר יְאוּת. אָמַר רִבִּי יוּדָן מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן שֶׁהוּא אָסוּר לְמוֹכְרוֹ. דְּתַנִּינָן תַּמָּן מְזִיד קִידֵּשׁ שׁוֹגֵג לֹא קִידֵּשׁ. אִם אַתְּ אוֹמֵר יְהֵא מוּתָּר לְמוֹכְרוֹ יְהֵא מוּתָּר לְקַדֵּשׁ בּוֹ. וְכָל שֶׁהוּא אָסוּר לְמוֹכְרוֹ אָסוּר לְקַדֵּשׁ בּוֹ. וְהָתַנִּינָן אֵין לוֹקְחִין עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת וּבְהֵמָה טְמֵיאָה מִדְּמֵי שְׁבִיעִית. וְאִם לָקַח יֹאכַל כְּנֶגְדָּהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאָסוּר לִיקַּח אִשָּׁה מִדְּמֵי שְׁבִיעִית. דִּלְכֵן מַה בֵּין קוֹנֶה אִשָּׁה מַה בֵּין קוֹנֶה שִׁפְחָה. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יוּדָן בְּשֵׁם רִבִּי יִילָא דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא מִפְּנֵי פִּילְפּוּלוֹ. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא כְּדֵי שֶׁיְּהוּ הַכֹּל זְקוּקִין לְמִחְיָצָתָן.

כֵּיצַד אֵין מְמַשְׁכְּנִין אוֹתוֹ הַנִּכְנָס לְתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל חֲבֵירוֹ לְמַשְׁכְּנוֹ אַל יְמַשְׁכֵּן מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁלּוֹ. תַּנֵּי וְלֹא מַרְהִינִין אוֹתוֹ וְלֹא יְתְּנֶינּוּ לְחֲנָווֹנִי שֶׁיֹּאכַל עָלָיו. עָבַר וּמִישְׁכֵּן עָבַר וְהִירְהֵן. יָבֹא כְּהָדָא הָאוֹכֵל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁלּוֹ בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד יְצָעַק לַשָּׁמַיִם דִּבְרֵי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רִבִּי אוֹמֵר שׁוֹגֵג יְצָעַק לַשָּׁמַיִם מֵזִיד יַחְזִרוּ דָמָיו לִמְקוֹמָן. וְאִם הָיוּ מָעוֹת. שׁוֹגֵג יְצָעַק לַשָּׁמַיִם מֵזִיד יַחְזִרוּ דָמָיו לִמְקוֹמָן דִּבְרֵי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רִבִּי אוֹמֵר בֵּין שׁוֹגֵג בֵּין מֵזִיד יַחְזִרוּ דָמָיו לִמְקוֹמָן. רִבִּי זְרִיקָה בְּשֵׁם חִזְקִיָּה הֲלָכָה כְּרִבִּי בְּמָעוֹת וּכְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל בִּפֵּירוֹת. אָמַר רִבִּי יִילָא מַעֲשֶׂה הָיָה וְהוֹרוּ כְרִבִּי בְּמָעוֹת.

אוֹ יָבֹא כְּהָדָא אֵין נוֹטְעִין וְאֵין מַבְרִיכִין וְאֵין מַרְכִּיבִין עֶרֶב שְׁבִיעִית פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְאִם נָטַע אוֹ הִרְכִּיב אוֹ הִבְרִיךְ יַעֲקוֹר. לֹא עָקַר פֵּירוֹתָיו מַה הֵן. רִבִּי בָּא רִבִּי אַמִּי חֲוִון יְתִיבִין בְּצוֹר אָתָא עוּבְדָּא קוֹמֵיהוֹן וְהוֹרֵי רִבִּי אִילָא יִשְׁפְּכוּ פֵּירוֹתָיו. אָמַר רִבִּי בָּא אֲנִי לֹא נִמְנֵיתִי עִמָּהֶם בַּעֲלִיָּיה. נָפְקִין וְשָׁמְעוּן רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יִצְחָק בַּר טָבְלַיי בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר אֵין מְחַדְּשִׁין עַל הַגְּזֵירָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי יִצְחָק בַּר טָבְלַיי בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר אֵין מוֹסִיפִין עַל הַהֲלָכָה.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא מִן מַה דְתַנֵּי אֵין מְמַשְׁכְּנִין אוֹתוֹ וְלֹא מַרְהִינִין אוֹתוֹ הָדָא אָמְרָה עָבַר וּמִישְׁכֵּן עָבַר וְהִרְהֵרִין קוֹנְסִין בּוֹ.

וְלֹא שׁוֹקְלִין כְּנֶגְדּוֹ מָעוֹת אֲפִילּוּ סֶלַע שֶׁלְּחוּלִין לַעֲשׂוֹת סֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי. הָיָה לוֹ סֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר וְהִיא מְסוּיֶּמֶת לוֹ מַהוּ שֶׁיִּשְׁקוֹל כְּנֶגֶד הַסֶּלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי אֲחֶרֶת וּתְהֵא מְסוּיֶּמֶת לוֹ. הָאַחִין שֶׁחָלְקוּ מַהוּ שֶׁיִּשְׁקְלוּ זֶה כְּנֶגֶד זֶה.

תְּנַן לֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵירוֹ בִּירוּשָׁלַיִם הָא לָךְ יַיִן וְתֵן לִי שֶׁמֶן. הָא לָךְ שֶׁמֶן וְתֵן לִי יַיִן. אֲבָל אוֹמֵר לוֹ הָא לָךְ יַיִן שֶׁאֵין לָךְ יַיִן הָא לָךְ שֶׁמֶן שֶׁאֵין לָךְ שֶׁמֶן. הָא לָךְ יַיִן שֶׁאֵין לִי שֶׁמֶן הֲווֹן בָּעֵיי מֵימַר אָסוּר. וְאֵינוֹ אָסוּר מִשּׁוּם חֲלִיפִין. מִכֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיאוֹ מִמֶּנּוּ בְּדִין אֵין אֵילּוּ חֲלִיפִין. וְלֵייְדָא מִילָּא אָמַר הָא לָךְ יַיִן שֶׁאֵין לִי שֶׁמֶן. דְּאִילּוּ הֲוָה לִי מְשַׁח הֲוִינָא מִיתַּן לָךְ.

אֲבָל נוֹתְנִין זֶה לַזֶּה מַתְּנַת חִנָּם. מַתְנִיתִין דְּרִבִּי מֵאִיר דּוּ רִבִּי מֵאִיר אָמַר אֵין מַתָּנָה כְּמֶכֶר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא הָכָא כְּהָדָא דְתַנֵּי. הָיָה אוֹמֵר אָדָם לַחֲבֵירוֹ מַה אָכַלְתָּ הַיּוֹם וְהוּא אוֹמֵר לוֹ קַיִן וְהָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהוּא בְכוֹר. מַה הַקַּייִן נִמְכָּר בְּזוֹל. אַף הַבְּכוֹר נִמְכָּר בְּזוֹל. הָיָה אוֹמֵר לוֹ מָן וְהָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהוּא מַעֲשֵׂר שֵׁינִי. מַה הַמָּן נִיתַּן בְּמַתָּנָה אַף מַעֲשֵׂר שֵׁינִי נִיתַּן בְּמַתָּנָה. הָתִיבוּן חֲבֶרַיָּא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה דִּבְרֵי הַכֹּל אֵינוֹ נִמְכָּר וְאַתְּ אָמַרְתָּ נִיתַּן בְּמַתָּנָה. אַף זֶה נִיתַּן בְּמַתָּנָה. רִבִּי מָנָא לֹא אָמַר כֵּן אֶלָּא כְּרִבִּי יוּדָה דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר עָשָׂה אוֹתוֹ כִּנְכָסָיו. הָתִיבוּן חֲבֶרַיָּא מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה דִּבְרֵי הַכֹּל אֵינוֹ כִּנְכָסָיו וְאַתְּ אָמַר נִיתַּן בְּמַתָּנָה. אַף זֶה נִיתַּן בְּמַתָּנָה.

הַשָּׁחוּט מוּתָּר. תַּנְיֵי דְּבֵי רַבִּי יַנַּאי לֹא שָׁנְיָא בֵּין חַי בֵּין שָׁחוּט בֵּין תָּמִים בֵּין בַּעַל מוּם. וְלֵיי דָּא מִילָּה תְּנָן חַי וְלֹא שָׁחוּט. כְּגוֹן נִיתְנֵי דְּבַתְרָהּ הַבְּכוֹר מוֹכְרִין אוֹתוֹ תָּמִים חַי וּבַעַל מוּם וְשָׁחוּט.

רַבִּי אַבָּא בַּר יַעֲקֹב בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן נֶאֱמַר כָּאן לֹא יִגָּאֵל. וְנֶאֱמַר בְּחֶרְמֵי כֹהֲנִים לֹא יִמָּכֵר וְלֹא יִגָּאֵל. מַה לֹּא יִגָּאֵל הָאֲמוּר בְּחֶרְמֵי כֹהֲנִים אֵינוֹ לֹא נִמְכָּר וְלֹא נִגְאָל. אַף לֹא יִגָּאֵל הָאֲמוּר כָּאן אֵינוֹ לֹא נִמְכָּר וְלֹא נִגְאָל. רַבִּי יַעֲקֹב דְּרוֹמְיָיה בָּעֵא קוֹמֵי רַבִּי יוֹסֵי כְּלוּם כְּתִיב בִּבְכוֹר לֹא תִפָּדֶה בְּבַעַל מוּם. מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה לֹא חִלְקָה הַתּוֹרָה בֵּין חַי בֵּין שָׁחוּט בֵּין תָּמִים בֵּין בַּעַל מוּם.

אֵין מְקַדְּשִׁין בּוֹ אֶת הָאִשָּׁה. אֲבָל מְקַדְּשִׁין בְּגִידָיו וּבַעֲצָמָיו וּבְקַרְנָיו וּבְטְלָפָיו. אָמַר רַבִּי לָעְזָר מִפְּנֵי שֶׁכָּתוּב בּוֹ בְּרָכָה. וִיקַדֵּשׁ בִּבְשָׂרוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי כְּלוּם לָמְדוּ מַעֲשֵׂר אֶלָּא מֵחֶרְמֵי כֹהֲנִים מַה חֶרְמֵי כֹהֲנִים אֵין מְקַדְּשִׁין בָּהֶן אֶת הָאִשָּׁה. אַף כָּל הַקָּדָשִׁים אֵין מְקַדְּשִׁין בָּהֶן אֶת הָאִשָּׁה. מֵעַתָּה לֹא יְקַדֵּשׁ לֹא בְּגִידָיו וְלֹא בַעֲצָמָיו וְלֹא בְקַרְנָיו וְלֹא בִטְלָפָיו. תֵּיוּ צוֹרְכָא לְהַהִיא דְּאָמַר רַבִּי לָעְזָר מִפְּנֵי שֶׁכָּתוּב בָּהֶן בְּרָכָה.

רַבִּי יוּדָן בָּעֵי אָמַר לְאִשָּׁה מִשְׁכִּי לִי מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה וְהֵ שֶׁתִּתְקַדְּשִׁי לִי בּוֹ לְאַחַר שְׁחִיטָה. מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ לִשְׁחוֹט מִקּוּדֶּשֶׁת מִכְּבָר. אוֹ לְאַחַר שְׁחִיטָה. רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי בָּא בַּר מָמָל הַגּוֹנֵב מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה שֶׁלְחֲבֵירוֹ אִם הָיָה קַיָּים מַחֲזִירוֹ לוֹ בְּעֵינוֹ. אֲכָלוֹ מַה שֶּׁאָכַל אָכַל. רַבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רַבִּי מָנָא אֵין אוֹמֵר לוֹ שֶׁיִּתֵּן מִילְתָא אוֹ פָּחוֹת מִשָּׁוֶה פְּרוּטָה אֵין אוֹמֵר לוֹ שֶׁיִּתֵּן. אָמַר רַבִּי חִינְנָא הָדָא דְאָתָא בְּשֶׁאֵינוֹ יָפֶה שָׁוֶה פְּרוּטָה מֵעִיקָּרוֹ. אֲבָל אִם הָיָה יָפֶה שָׁוֶה פְּרוּטָה מֵעִיקָּרוֹ אוֹמֵר לוֹ שֶׁיִּתֵּן.

רַבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי חַי לֹא שָׁחוּט. תַּמָּן תַּנִּינָן הַמְקַדֵּשׁ בְּחֶלְקוֹ מְקֻדָּשֵׁי קָדָשִׁים וּבְקָדָשִׁים קַלִּין אֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת. אָמַר רַבִּי יוּדָה בֶּן פָּזִי רַבִּי יוּדָה יְלִיף כָּל הֶקְדֵּשׁ מִבְּכוֹר. מַה בְּכוֹר מְקַדְּשִׁין בּוֹ אֶת הָאִשָּׁה. אַף הַקָּדָשִׁים מְקַדְּשִׁין בָּהֶן אֶת הָאִשָּׁה. רַבִּי מֵאִיר יְלִיף כָּל הַקָּדָשִׁים מִמַּעֲשֵׂר בְּהֵמָה. מַה מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה אֵין מְקַדְּשִׁין בָּהֶן אֶת הָאִשָּׁה אַף כָּל הַקָּדָשִׁין אֵין מְקַדְּשִׁין בָּהֶן אֶת הָאִשָּׁה. מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרַבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי תַּמָּן הוּא אָמַר בֵּין חַי בֵּין שָׁחוּט. וְהָכָא הוּא אָמַר חַי וְלֹא שָׁחוּט. תַּמָּן בְּשֵׁם גַּרְמֵיהּ. וְהָכָא בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אֲפִילוּ תֵּימַר כָּאן וְכָאן בְּשֵׁם גַּרְמֵיהּ. בִּמְקַדֵּשׁ בְּחַי וּבָרְאוּי לִיפּוֹל לוֹ וּלְאַחַר שְׁחִיטָה. מַאי טַעֲמָא דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. וּבְשָׁרָם יִהְיֶה לָךְ כַּחֲזֵה הַתְּנוּפָה. וּמַאי טַעֲמָא דְּרַבִּי יוּדָן בֶּן פָּזִי. יִהְיֶה לָךְ אֲפִילוּ לְאַחַר שְׁחִיטָה. מַה מְקַיֵּים רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי יִהְיֶה לָךְ. רִיבָּה לוֹ הֲוָיָיה אֲחֶרֶת שֶׁיִּהֵא נֶאֱכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד.

מַתְנִיתִין דְּלָא כְרַבִּי יוֹסֵי. דְּתַנֵּי מְחַלְּלִין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי עַל אַסִּימוֹן דִּבְרֵי רַבִּי דוֹסָא וַחֲכָמִים אוֹסְרִין. מַה טַעֲמָא דְּרַבִּי דוֹסָא. וְצַרְתָּ הַכֶּסֶף דָּבָר שֶׁהוּא נִצְרָר מֵחֲבֵירוֹ וְיֵשׁ לוֹ צוּרָה וְיוֹצֵא עַל גַּב צוּרָתוֹ. רַבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵי מְחַלְּלִין מַעֲשֵׂר עַל לִיטְרָא שֶׁלְכֶסֶף. אִילּוּ אָמַר כֶּסֶף הֲוִינָן אָמְרִין כְּשֵׁם שֶׁאָמַר כֶּסֶף כָּךְ אָמַר זָהָב. אִילּוּ אָמַר כֶּסֶף הֲוִינָן מָרִין לְהוֹצִיא שִׁבְרֵי קְעָרוֹת וּמִתַּמְחוּיִין הֲוֵי מֵהֶן לִיטְרָא שֶׁלְכֶסֶף.

עַל אַסִּימוֹן. הַכֹּל מוֹדִין שֶׁאֵין מְחַלְּלִין אוֹתוֹ עַל הַמָּעוֹת הַנְּתוּנוֹת לָאוֹלְיָיר. הָדָא דְתֵימַר כְּדֶרֶךְ שֶׁהֵן יָפִין אֵצֶל הָאוֹלְיָיר. אֲבָל כְּדֶרֶךְ שֶׁהֵן יָפִין אֵצֶל הַתִּירְמַסָּר מְחַלֵּל.

מַטְבֵּעַ שֶׁנִּפְסָל וְהַמַּלְכוּת מְקַבְּלָתוֹ רַבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן כְּאַסִּימוֹן. רַבִּי חִייָה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָתָן כְּמַטְבֵּעַ שֶׁלְמַלְכִים הָרִאשׁוֹנִים (נִימַר) אִם הָיָה יוֹצֵא עַל גַּב צוּרָתוֹ מְחַלֵּל. וְאִם לָאו אֵינוֹ מְחַלֵּל. מַטְבֵּעַ שֶׁמָּרַד כְּגוֹן בֶּן כּוֹזִיבָא אֵינוֹ מְחַלֵּל. הָיוּ לוֹ מָעוֹת שֶׁלְסַכָּנָה אָתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבִּי אִימִּי אָמַר יוֹלִיךְ הֲנָיָיה לְיַם הַמֶּלַח. הָיוּ לוֹ מָעוֹת שֶׁל דִיסְגִּנִים. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְּשֵׁם רַבִּי אַבָּהוּ מְחַלְּלָן כְּדֶרֶךְ שֶׁהֵן יָפִין אֵצֶל הַתִּירְמַסָּר. בִּיקֵּשׁ לְהוֹצִיאָן מְחַלְּלָן כְּדֶרֶךְ שֶׁהוּא מְחַלֵּל עֲלֵיהֶן.

תַּנֵּי אֵין מְחַלְּלִין אוֹתוֹ לֹא עַל הַמָּעוֹת שֶׁהֵן בְּבָבֶל וְלֹא עַל הַמָּעוֹת שֶׁבְּבָבֶל כֵּן. לֹא עַל הַמָּעוֹת שֶׁכָּן בְּבָבֶל. וְלֹא עַל הַמָּעוֹת שֶׁבְּבָבֶל כָּן בְּעוֹמֵד כָּן. הָיוּ לוֹ מָעוֹת מִבָּבֶל לְבָבֶל וְהוּא עוֹמֵד כָּאן נֵימַר אִם הָיְתָה דֶּרֶךְ פְּתוּחָה מְחַלֵּל וְאִם לָאו אֵינוֹ מְחַלֵּל וְטָבְעוּ כָן.

אָמַר רַבִּי אָבִין כָּל הַמַּטְבֵּיעוֹת הָיוּ יוֹצְאוֹת בִּירוּשָׁלֵם מִפְּנֵי כֵן עַל שֵׁם יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ.

יָכוֹל אִם הָיוּ לוֹ מָעוֹת מִבָּבֶל לְבָבֶל וְהוּא עוֹמֵד כָּאן נֵימַר אִם הָיְתָה דֶּרֶךְ פְּתוּחָה מְחַלֵּל וְאִם לָאו אֵינוֹ מְחַלֵּל וְטָבְעוּ כָן. תַּלְמוּד לוֹמַר וְצַרְתָּ הַכֶּסֶף בְּיָדֶךָ. מַהוּ בְּיָדֶךָ בִּרְשׁוּתֶךָ. רַבִּי יוֹנָה בָּעֵי נָפַל כִּיסוֹ לְבוֹר וּבוֹ מֵאָה רִיבּוֹ וְהָיָה יָכוֹל לְהוֹצִיא חֲמִשִּׁים רִיבּוֹא לְהַעֲלוֹתָן אוֹתָן חֲמִשִּׁים רִיבּוֹא כְּמִי שֶׁהֵן בִּרְשׁוּתוֹ.

ב משנה: הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה לִזְבְחֵי שְׁלָמִים וְחָיְתָה לִבְשַׂר הַתַּאֲוָה יָצָא הָעוֹר לְחוּלִין אַף עַל פִּי שֶׁהָעוֹר מְרוּבֶּה עַל הַבָּשָׂר. כְּדֵי יַיִן סְתוּמוֹת מָקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לִימְכֹּר סְתוּמוֹת יָצָא קַנְקַן לְחוּלִין. הָאֲגוּזִים וְהַשְּׁקֵדִים יָצְאוּ קְלִיפֵּיהֶן לְחוּלִין. הַתָּמֶד עַד שֶׁלֹּא הֶחֱמִיץ אֵינוֹ נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר וּמִשֶּׁהֶחֱמִיץ נִלְקָח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר. הַלּוֹקֵחַ חַיָּה לִזְבְחֵי שְׁלָמִים וּבְהֵמָה לִבְשַׂר הַתַּאֲוָה לֹא יָצָא הָעוֹר לְחוּלִין. כְּדֵי יַיִן פְּתוּחוֹת אוֹ סְתוּמוֹת מָקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לִימְכֹּר פְּתוּחוֹת לֹא יָצָא קַנְקַן לְחוּלִין. סַלֵּי תְאֵינִים וְסַלֵּי עֲנָבִים עִם הַכֶּלִי לֹא יָצְאוּ דְּמֵי הַכֶּלִי לְחוּלִין.

הלכה: תַּנֵּי בֶּן בַּגְבַּג אוֹמֵר וְנַתַתָּ הַכֶּסֶף בְּכָל אֲשֶׁר תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ. תַּנֵּי לוֹקֵחַ הוּא אָדָם פָּרָה מִפְּנֵי עוֹרָהּ וְצֹאן מִפְּנֵי גִיזָתָהּ וְיַיִן מִפְּנֵי קַנְקַנּוֹ. אָמַר רַבִּי זְעִירָא הָדָא דְתֵימָא בְּשֶׁהָיָה הַמּוֹכֵר הֶדְיוֹט. אֲבָל אִם הָיָה הַמּוֹכֵר אוּמָּן נַעֲשָׂה כְּמוֹכֵר זֶה בִּכְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה בִּכְנֵי עַצְמוֹ. אָמַר רַבִּי זְעִירָה מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן כַּדֵּי יַיִן

סְתוּמוֹת מָקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לִימָּכֵר סְתוּמוֹת יָצָא קַנְקַן לְחוּלִין. אָמַר רַבִּי מָנָא וּמִנָּה כְּמָה דְתֵימַר תַּמָּן אִם הָיָה הַמּוֹכֵר אוּמָּן נַעֲשֶׂה כְּמוֹכֵר זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ. וְדִכְוָותָהּ אִם הָיָה הַלּוֹקֵחַ אוּמָּן נַעֲשֶׂה כְּלוֹקֵחַ זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ.

חוֹתֶל שֶׁלְּתַמָּרִים פַּטוֹלַיָּא שֶׁלְּתַמָּרִים יָצְאוּ לְחוּלִין. קוּפּוֹת שֶׁלְּתַמָּרִים אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי יָצְאוּ וְאִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי לֹא יָצְאוּ. אָמַר רַב חִסְדָּא מָאן דְּאָמַר יָצְאוּ דְּרוּסוֹת. וּמָאן דְּאָמַר לֹא יָצְאוּ בְּשֶׁאֵינָן דְּרוּסוֹת.

הַתֶּמֶד עַד שֶׁלֹּא הֶחֱמִיץ אֵינוֹ נִקַּח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר וּפוֹסֵל אֶת הַמְּקֻוֶּה מִשֶּׁהֶחֱמִיץ נִקַּח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר וְאֵינוֹ פּוֹסֵל אֶת הַמְּקֻוֶּה. מַתְנִיתִין דְּרִבִּי יוּדָה דְּתַנִּינָן תַּמָּן הַמְתַמֵּד וְנָתַן מַיִם בְּמִידָּה וּמָצָא כְדֵי מִידָּתוֹ פָּטוּר. רִבִּי יוּדָה מְחַיֵּיב. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ זִימְנִין אָמַר לָהּ בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר וְזִימְנִין אָמַר לָהּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָא. וְהוּא שֶׁהֶחֱמִיץ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא שֶׁכֵּן אֲפִילּוּ מֵי מֶלַח נִיקָּחִין בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר.

אָמַר רִבִּי לָעְזָר לֹא קָנָה מַעֲשֵׂר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּקַדְמֵיתָא הֲווִינָן מָרִין הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה לִבְשַׂר תַּאֲוָה עַל כּוֹרְחוֹ נִתְפָּס הַשֵּׁם לִשְׁלָמִים וְלָא הֲווִינָן אָמְרִין כְּלוּם מִן הָדָא דְאָמַר רִבִּי לָעְזָר לֹא קָנָה מַעֲשֵׂר.

רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן בְּהֵמַת מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בִּירוּשָׁלֵם כְּרִבִּי מֵאִיר פְּטוּרָה מִן הַבְּכוֹרָה כְּרִבִּי יְהוּדָה חַיֶּיבֶת בִּבְכוֹרָה. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא יָלְדָה בְּכוֹר אֵימוֹרָיו מַהוּ שֶׁיִּקָּרְבוּ לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ. וְלֹא חָל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי עַל אֵימוֹרָיו וְלֹא נִמְצָא מַבְרִיחוֹ מִן הָאֲכִילָה. אָמַר לֵיהּ וְכִי הַלּוֹקֵחַ בְּשֵׂר בְּהֵמָה לִבְשַׂר תַּאֲוָה לֹא חָל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי עַל אֵימוֹרֶיהָ וְלֹא נִמְצָא מַבְרִיחָהּ מִן הָאֲכִילָה. אָמַר לֵיהּ בִּלְקִיחָתָהּ פָּקְעָה מִמֶּנָּהּ קְדוּשַׁת מַעֲשֵׂר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי וַאֲנָן לֹא חֲווִינָן אָמְרִין כֵּן. אֶלָּא לֹא הִתִּירָה הַתּוֹרָה לִיקַּח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר אֶלָּא שְׁלָמִים בִּלְבַד. מַה נַפְקָה מִבֵּינֵיהוֹן וְוַלְדָּהּ בְּכוֹר וְהֶקְדֵּשָׁהּ שְׁלָמִים. מָאן דְּאָמַר לֹא הִתִּירָה הַתּוֹרָה לִקַּח בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר אֶלָּא שְׁלָמִים בִּלְבַד קְרֵיבָה. מָאן דְּאָמַר בִּלְקִיחָתָהּ פָּקְעָה מִמֶּנָּהּ קְדוּשַׁת מַעֲשֵׂר אֵינָהּ קְרֵיבָה.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי הָא כָּל אִילֵּין מִילַּיָּא אֲנָן מָרִין וּמַתְנִיתָא מְסַיְּעָא לְרִבִּי זְעִירָא. לֹא יָבִיא מֵחִיטֵּי מַעֲשֵׂר שֵׁינִי אֶלָּא מִמָּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁינִי. מַה בֵּין חִטִּים וּמַה בֵּין מָעוֹת. אֶלָּא בִּלְקִיחָתָהּ פָּקְעָה מִמֶּנָּהּ קְדוּשַׁת מַעֲשֵׂר. אָמַר רִבִּי חִינְנָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא וְיָבִיא מִן הַחִיטִּים הַתְרוּמָה לַכֹּהֵן וְהַשְׁאָר לַבְּעָלִין מִפְּנֵי מָה אֵינוֹ מֵבִיא. אָמַר לֵיהּ הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁנִּשְׁפַּךְ הַדָּם לֹא נִפְסַל הַלֶּחֶם.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן גָּזְרוּ עַל נְקֵיבָה בַּעֲלַת מוּם מִפְּנֵי וְוַלְדָּהּ. גָּזְרוּ עַל זָכָר בַּעַל מוּם מִפְּנֵי נְקֵיבָה בַּעֲלַת מוּם. וְאָמְרִין בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אֲפִילּוּ תְּמִימָה גְּזֵירָה. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים לוֹקְחִין בְּהֵמָה לִבְשַׂר תַּאֲוָה וְהָיוּ מַבְרִיחִין אוֹתוֹ מֵעַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ. חָזְרוּ לוֹמַר לֹא יִקָּחוּ אֲפִילּוּ חַיָּה אֲפִילּוּ עוֹפוֹת כְּהָדָא דְתַנֵּי אֶחָד שְׁבִיעִית וְאֶחָד מַעֲשֵׂר שֵׁינִי מַחֲלִיפִין אוֹתוֹ עַל נְקֵיבָה בַּעֲלַת מוּם וְעַל שְׂאָר בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף בֵּין חַיִּין בֵּין שְׁחוּטִין דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין מְחַלְּלִין אֶלָּא עַל הַשְּׁחוּטִין בִּלְבַד. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק גָּזְרוּ אוֹתָן שֶׁלֹּא יִרְעוּ אוֹתָן עֲדָרִים עֲדָרִים. קָם רִבִּי יִרְמְיָה עִם רִבִּי זְעִירָא אָמַר לֵיהּ עַד כְּדוֹן רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק קַיָּים וַאֲתוּן תַּלְיִין בֵּיהּ מַרְטוּטֵיכִין. וְהָאָמַר בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אֲפִילּוּ תְּמִימָה גְּזֵירָה. דִּילְמָא דְלָא אִיתְאֲמַרַת אֶלָּא עַל הַשְּׁבִיעִית. אַשְׁכַּח תַּנֵּי עַל הַשְּׁבִיעִית.

ג משנה: הַלּוֹקֵחַ מַיִם וּמֶלַח וּפֵירוֹת הַמְחוּבָּרִים לְקַרְקַע אוֹ פֵּירוֹת שֶׁאֵינָן יְכוֹלִין לְהַגִּיעַ לִירוּשָׁלַיִם לֹא קָנָה מַעֲשֵׂר. הַלּוֹקֵחַ פֵּירוֹת שׁוֹגֵג יַחְזְרוּ דָמִים לְמְקוֹמָן. מֵזִיד יַעֲלֶה וְיֹאכְלוּ בַּמָּקוֹם וְאִם אֵין מְקֻדָּשׁ יִרָקְבוּ. הַלּוֹקֵחַ בְּהֵמָה שׁוֹגֵג יַחְזְרוּ דָמֶיהָ לְמְקוֹמָהּ. מֵזִיד תַּעֲלֶה וְתֵאָכֵל בַּמָּקוֹם וְאִם אֵין מְקֻדָּשׁ תִּיקָּבֵר עַל יְדֵי עוֹרָהּ. אֵין לוֹקְחִין עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת וּבְהֵמָה טְמֵיאָה מִדְּמֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְאִם לָקַח יֹאכַל כְּנֶגְדָּן. אֵין מְבִיאִין קִינֵּי זָבִין וְקִינֵּי זָבוֹת וְקִינֵּי יוֹלְדוֹת מִדְּמֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְאִם מֵבִיא יֹאכַל כְּנֶגְדָּן. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁהוּא חוּץ לָאֲכִילָה וּלְשָׁתְיָיה וּלְסִיכָה מִדְּמֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ.

הלכה: תַּמָּן תַּנִּינָן אֵין לוֹקְחִין עֲבָדִים וְקַרְקָעוֹת וּבְהֵמָה טְמֵיאָה מִדְּמֵי שְׁבִיעִית וְאִם לָקַח יֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ. וָכָא אַתְּ אָמַר הָכֵין. רִבִּי יוֹנָה אָמַר אִיתְפַּלְגוּן רִבִּי חִייָה בַּר יוֹסֵף וּשְׁמוּאֵל. חַד אָמַר כָּאן דֶּרֶךְ מִכִּירָה כָּאן דֶּרֶךְ חִילּוּל. וְחָרָנָה אָמַר כָּאן בְּשֶׁהַמּוֹכֵר קַיָּים. וְכָאן שֶׁהָלַךְ לוֹ הַמּוֹכֵר. וְלֹא יָדַעְנָא מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. מִן מַה דְאָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל נִקְנֶה הַמִּקַּח. הֲרֵי הוּא דְאָמַר כָּאן דֶּרֶךְ מִכִּירָה וְכָאן דֶּרֶךְ חִילּוּל.

מַתְנִיתִין דְּרִבִּי עֲקִיבָה דְּלֹא כְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל דָּרַשׁ וְנָתַתָּ הַכֶּסֶף בְּכָל אֲשֶׁר תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ כֶּלֶל. בַּבָּקָר וּבַצֹּאן בַּיַּיִן וּבַשֵּׁכָר פְּרָט. וּבְכֹל אֲשֶׁר תְּאַוֶּה נַפְשֶׁךָ הֲרֵי כְּלָל אַחַר. כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אֵי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט. לוֹמַר לָךְ מַה הַפְּרָט מָפוֹרָשׁ דָּבָר שֶׁהוּא וּוֹלֵד וְוֹלָדוֹת הָאָרֶץ. אַף אֵין לִי אֶלָּא דָּבָר שֶׁהוּא וּוֹלֵד וְוֹלָדוֹת הָאָרֶץ. רִבִּי עֲקִיבָה מְפָרֵשׁ מַה הַפְּרָט מְפוֹרָשׁ דָּבָר שֶׁהוּא פֶּרִי וּוֹלֵד פֵּירִי וּמַכְשִׁירֵי פֶּרִי. אַף אֵין לִי אֶלָּא דָּבָר שֶׁהוּא פֶּרִי וּוֹלֵד פֶּרִי וּמַכְשִׁירֵי פֶּרִי. מַה נְפִיק מִן בֵּינֵיהוֹן דָּגִין וַחֲגָבִין כְּמַהִין וּפִטְרִיּוֹת. כְּרִבִּי עֲקִיבָה נִיקָּחִין בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר.

אָמַר רִבִּי חַגַּיי מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן שֶׁאֵין מְחַלְּלִין מָעוֹת עַל הַפֵּירוֹת בְּרִיחוּק מָקוֹם. אָמְרָהּ קוֹמֵיהּ רִבִּי אֲבִינָא וְקַלְּסֵיהּ. אָמְרָהּ קוֹמֵי רִבִּי יִרְמְיָה וְקַנְתְּרֵיהּ. וְהָתַנִּינָן מָעוֹת בִּירוּשָׁלַם וּפֵירוֹת בִּמְדִינָה. שַׁנְיָא הִיא שֶׁהָיָה בְּמָקוֹם אֶחָד. כַּד נְפַק רִבִּי חַגַּיי אַשְׁכַּח תַּנֵּי מָעוֹת וּפֵירוֹת בִּירוּשָׁלַם מָעוֹת וּפֵירוֹת בִּמְדִינָה. אָמַר אֵין הֲוָה שְׁמִיעַ רִבִּי יִרְמְיָה הָדָא מִילְתָא יְאוּת קַנְטְרִי. בָּעֵא מַחֲזִיר בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זְעִירָא לֹא תַחְזוֹר בָּךְ. דְּאָמַר רִבִּי לָעְזָר דְּרִבִּי מֵאִיר וְרַבָּנִין בְּדַמַּאי הָא בְּוַדַּאי לֹא. מִן דְּאָמַר רִבִּי לָעְזָר דְּרִבִּי מֵאִיר הִיא הָדָא אָמְרָה הוּא דְמַאי הוּא וַדַּאי.

רִבִּי זְבִידָא חֲוָה יְתִיב מַתְנֵי לִבְרֵיהּ. הָרוֹצֶה לְחַלֵּל מָעוֹת עַל הַפֵּירוֹת בִּזְמַן הַזֶּה בֵּין אֵילּוּ בֵּין אֵילּוּ קָדְשׁוּ כְּדִבְרֵי בֵּית שַׁמַּי. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים מָעוֹת כְּמוֹת שֶׁהֵן וּפֵירוֹת כְּמוֹת שֶׁהֵן. עָבַר רִבִּי קִרְיסְפָּא אָמַר לֵיהּ לָא תַנֵּיתָהּ כֵּן אֶלָּא פֵּירוֹת עַל הַמָּעוֹת. הָא מָעוֹת עַל הַפֵּירוֹת דִּבְרֵי הַכֹּל לֹא קָדְשׁוּ. וְהָתַנִּינָן אֵין מְקַדָּשׁ יִרְקָבוּ. תִּיפְתָּר שֶׁהִקְדִּישָׁן בִּשְׁעַת הַמִּקְדָּשׁ וְחָרַב הַמִּקְדָּשׁ.

תַּנֵּי בֶּן בֵּיבִי וְנָתַתָּ אֶת הַכֶּסֶף בְּריחוּק מָקוֹם אַתָּה פוֹדֶהוּ. בְּקִירוּב מָקוֹם אֵין אַתָּ פוֹדֶהוּ. וְנָתַתָּ הַכֶּסֶף בְּקִירוּב מָקוֹם אַתָּה מְחַלְּלוֹ וְאֵי אַתָּ מְחַלְּלוֹ בְּריחוּק מָקוֹם.

רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל נְקֵבָה הַמִּקַּח. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה כִּיפּוּרָה. אָמַר רִבִּי הִילָא מִן מַה דְתַנֵּינָן יֹאכַל כְּנֶגְדָּן הָדָא אָמְרָה קָדְשׁוּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מִכֵּיוָן שֶׁמָּשַׁךְ נְקֵבָה הַמִּקַּח מִיכָּן וְאֵילַךְ מִקַּח אֶחָד הוּא. אָמַר רִבִּי יוּדָן צָרִיךְ לַחֲזוֹר וּלְהַקְדִּישׁוֹ. שֶׁהוּא סָבוּר לוֹמַר שֶׁמָּא קִידְּשׁוּ וְלֹא קִידְּשׁוּ.

פרק ב

א **משנה:** מַעֲשֵׂר שֵׁינִי נִיתָּן לַאֲכִילָה וְלִשְׁתְיָיה לְסִיכָה לֶאֱכוֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לוֹכַל וְלָסוּף דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לָסוּף. לֹא יָסוּף יַיִן וְחוֹמֶץ אֲבָל סָף הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן. אֵין מְפַטְמִין שֶׁמֶן שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְאֵין לוֹקְחִין בִּדְמֵי מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁמֶן מְפוּטָּם אֲבָל מְפַטֵּם הוּא אֶת הַיַּיִן. נָתַן בְּתוֹכוֹ דָּבָשׁ וְתַבְלִין וְהִשְׁבִּיחוּ הַשְׁבָּחָה לְפִי חֶשְׁבּוֹן. דָּגִים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם הַקַּפְלוּטוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְהִשְׁבִּיחוּ הַשְׁבָּחָה לְפִי חֶשְׁבּוֹן. עִיסָּה שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁאָפָיָהּ וְהִשְׁבִּיחָה הַשְׁבָּחָה לַשֵּׁינִי. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁשְּׁבָחוֹ נִיכָּר הַשְׁבָּחָה לְפִי חֶשְׁבּוֹן. וְכָל שֶׁאֵין שְׁבָחוֹ נִיכָּר הַשְׁבָּחָה לַשֵּׁינִי.

הלכה: מַעֲשֵׂר שֵׁינִי נִיתָּן לַאֲכִילָה כול׳. נִיתָּן לַאֲכִילָה שֶׁכָּתוּב בּוֹ אֲכִילָה. לִשְׁתְיָיה שֶׁהַשְׁתְיָיה בִּכְלָל אֲכִילָה. מְנַיִין שֶׁהַשְׁתְיָיה בִּכְלָל אֲכִילָה. רִבִּי יוֹנָה שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. עַל כֵּן אָמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל נֶפֶשׁ מִכֶּם לֹא יֹאכַל דָּם. מָה נָן קַיָּימִין אִם בְּדָם שֶׁקָּרַשׁ. וְהָתַנֵּי דָּם שֶׁקָּרַשׁ אֵינוֹ לֹא אוֹכֶל וְלֹא מַשְׁקֶה. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין כְּמוֹת שֶׁהוּא וְהַתּוֹרָה קָרֵאת אוֹתוֹ אֲכִילָה. וְהָא תַנֵּי הִמְחָה אֶת הַחֵלֶב וּגְמָעוֹ הִקְפָּה אֶת הַדָּם וַאֲכָלוֹ חֲרֵי זֶה חַיָּיב. מַה עֲבַד לָהּ רִבִּי יוֹנָה. אֵינוֹ לֹא אוֹכֶל לְטַמֵּא טוּמְאַת אוֹכְלִין וְלֹא מַשְׁקֶה לְטַמֵּא טוּמְאַת מַשְׁקִין.

חָזַר רִבִּי יוֹנָה וּשְׁמָעָהּ מִן הָכָא. וְנָתַתָּ הַכֶּסֶף בְּכָל אֲשֶׁר תְּאַוֶּה נַפְשְׁךָ. מַה נָן קַיָּימִין אִם בְּנוֹתֵן טַעַם יַיִן בְּתַבְשִׁיל. וַהֲלֹא הַטַּעַם בִּפְנֵים הוּא. רַבָּנִין דְּקַיְסָרִין אָמְרִין תִּיפְתָּר בְּאֵילֵּין אוּרְזַנְייֵה וּגְמִזּוּזִינְייֵה. כָּל הַטָּפֵל לַאֲכִילָה כַּאֲכִילָה.

רִבִּי יוֹסֵי שָׁמַע לָהּ מִן הָכָא שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְאָכַל וְשָׁתָה חַיָּיב שְׁתַּיִם. חֲבֵרַיָּיא אָמְרִין אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. אָמַר לוֹן רִבִּי יוֹסֵי אָמְרִין דְּבַתְרָא שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְאֶשְׁתֶּה וְאָכַל וְשָׁתָה חַיָּיב שְׁתַּיִם. אִילּוּ מִי שֶׁהָיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי כַּדָּרִים וְאָמַר שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כְּכָר זוֹ וְחָזַר וְאָמַר שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כְּכָר זוֹ שֶׁמָּא אֵינוֹ חַיָּיב שְׁתַּיִם.

רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פִּינְחָס שָׁמַע לָהּ מִן הָכָא. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְאָכַל אוֹכְלִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לָאֲכִילָה וְשָׁתָה מַשְׁקִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִשְׁתְיָיה פָּטוּר. הָא אִם שָׁתָה מַשְׁקִין שֶׁרְאוּיִין לִשְׁתְיָיה חַיָּיב. לֹא בִשְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל נִיחָא. בְּמַתְנִיתָא דְּנָן מָרִין שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל בְּרֵם כְּרַבָּנִין דְּאִינּוּן מָרִין שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְשֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה.

רִבִּי חִינְנָא שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. אָכַל וְשָׁתָה בְּהֶעֱלֵם אֶחָד אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. רִבִּי אַבָּא מָרִי שָׁמַע לָהּ מִן הָכָא לֹא אָכַלְתִּי בְּאוֹנִי מִמֶּנּוּ אֶלָּא שָׁתִיתִי.

נִיחָא כְּמָאן דְּאָמַר שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְשָׁתָה. בְּרֵם כְּמָאן דְּמַר שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה וְאָכַל שְׁתָיָיה בִּכְלָל אֲכִילָה וְאֵין אֲכִילָה בִּכְלָל שְׁתָיָיה.

אִית דְּבָעֵי מַשְׁמַע מִן הָדָא לֹא תוּכַל לֶאֱכוֹל בִּשְׁעָרֶיךָ מַעֲשֵׂר דְּגָנְךָ תִּירוֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ. תִּירוֹשְׁךָ זֶה הַיַּיִן. וְיִצְהָרֶךָ זוֹ סִיכָה וְהַתּוֹרָה קָרְאָה אוֹתָהּ אֲכִילָה. וְאֵינוֹ מְחוּוָּר. אֵין תֵּימַר בְּמְחוּוָּר הוּא יִלְקוֹ עָלָיו חוּץ לַחוֹמָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה אֵין לוֹקִין חוּץ לַחוֹמָה אֶלָּא עַל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי טָהוֹר שֶׁנִּכְנַס לִירוּשָׁלֵם וְיָצָא. מְנַיִין שֶׁאֵינוֹ מְחוּוָּר. כְּהָדָא דְתַנֵּי בְשַׁבָּת בֵּין סִיכָה שֶׁהִיא שֶׁלְתַּעֲנוּג בֵּין סִיכָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁלְתַּעֲנוּג מוּתָּר. בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים בֵּין סִיכָה שֶׁהִיא שֶׁלְתַּעֲנוּג בֵּין סִיכָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁלְתַּעֲנוּג אָסוּר. בְּתִשְׁעָה בְאָב וּבְתַעֲנִית צִיבּוּר בְּסִיכָה שֶׁהִיא שֶׁלְתַּעֲנוּג אָסוּר וְשֶׁאֵינָהּ שֶׁלְתַּעֲנוּג מוּתָּר. וְהָתַנֵּי שָׁוֹוִת סִיכָה לְשֶׁתְיָיה לְאִיסּוּר וּלְתַשְׁלוּמִין אֲבָל לֹא לְעוֹנֶשׁ. בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים לְאִיסּוּר אֲבָל לֹא לְעוֹנֶשׁ. וְהָא תַנֵּי לֹא יְחַלְּלוּ לְהָבִיא אֶת הַסָּף וְאֶת הַשּׁוֹתָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן לֵית כָּאן סָף. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי וְאִין לֵית כָּאן סָף לֵית כָּאן שׁוֹתָה דִּלְכֵן דָּבָר שֶׁהוּא בָּא מִשְּׁנֵי לָוִין מִצְטָרֵף.

מְנַיִין שֶׁהוּא מְחוּוָּר בַּעֲשָׂה. רִבִּי לְעָזָר בְּשֵׁם רִבִּי סִימַּיי לֹא נָתַתִּי מֻמֶּנּוּ לְמֵת. מַה נָן קַיָּימִין אִם לְהָבִיא לוֹ אָרוֹן וְתַכְרִיכִין דָּבָר שֶׁהוּא אָסוּר לַחַי לַחַי הוּא אָסוּר לֹא כָּל שֶׁכֵּן לָמֵת. אִי זֶהוּ דָבָר שֶׁהוּא מוּתָּר לַחַי וְאָסוּר לָמֵת הֲוֵי אוֹמֵר זוֹ סִיכָה.

כֵּיצַד לוֹכַל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לוֹכַל. אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לֹא פַּת שֶׁעִיפִּישָׁה וְלֹא קְנוּבַת יָרָק וְלֹא תַבְשִׁיל שֶׁעִיבְּרָה צוּרָתוֹ. וְכֵן הוּא אִם בִּיקֵּשׁ לוֹכַל תַּרְדִּין חַיִּין אוֹ לָכוּס חִיטִּין חַיּוֹת אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. כֵּיצַד לִשְׁתּוֹת דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לִשְׁתּוֹת. אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִשְׁתּוֹת לֹא אֲנִיגְרוֹן וְלֹא אִכְסֵיגְרוֹן וְלֹא יַיִן בִּשְׁמָרִין. הַחוֹשֵׁשׁ בְּשִׁינָּיו לֹא יֶהֱא מְגַמֵּא חוֹמֶץ וּפוֹלֵט אֲבָל מְגַמֵּא בָּהֶן וּבוֹלֵעַ וּמְטַבֵּל כָּל צוֹרְכּוֹ וְאֵינוֹ נִמְנָע. הַחוֹשֵׁשׁ בִּגְרוֹנוֹ לֹא יְעַרְעֵרֶנּוּ בְּשֶׁמֶן אֲבָל נוֹתֵן הוּא שֶׁמֶן הַרְבֵּה

לְתוֹךְ אֲנִיָּרוֹן וְגוֹמֵעַ. לֹא יִסּוֹךְ יַיִן וְחוֹמֶץ אֲבָל סָךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶן. הַחוֹשֵׁשׁ אֶת רֹאשׁוֹ אוֹ שֶׁעָלוּ בוֹ חַטָּטִין סָךְ שֶׁמֶן וְלֹא יִסּוֹךְ יַיִן וְחוֹמֶץ.

יַיִן שֶׁלְמַעֲשֵׂר שֶׁיִּנִּי שֶׁפִּיטְּמוּ אָסוּר לָסוֹךְ בּוֹ. שֶׁמֶן שֶׁלְמַעֲשֵׂר שֶׁיִּנִּי שֶׁפִּיטְּמוּ מוּתָּר לָסוֹךְ בּוֹ. מַה בֵּין זֶה לָזֶה. זֶה דַּרְכּוֹ לָכֵן וְזֶה אֵין דַּרְכּוֹ לָכֵן.

רַבִּי יוּדָן בָּעֵי שֶׁמֶן שֶׁלְמַעֲשֵׂר שֶׁיִּנִּי שֶׁנִּסְרַח. אָמַר רַבִּי מָנָא מִכֵּיוָן שֶׁנִּסְרַח פָּקְעָה מִמֶּנּוּ קְדוּשָׁתוֹ. מַה צְרִיכָה לֵיהּ. שְׁבִיעִית אַף עַל פִּי שֶׁנִּסְרַח בִּקְדוּשָׁתוֹ הוּא.

שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רַבִּי חֲנִינָא זֶה שֶׁהוּא לוֹחֵשׁ נוֹתֵן שֶׁמֶן עַל גַּבֵּי רֹאשׁוֹ וְלוֹחֵשׁ וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִתֵּן לֹא בְּיַד וְלֹא בְּכֶלִי. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יַנַּאי נוֹתֵן בֵּין בְּיַד בֵּין בְּכֶלִי. מַה בֵּינֵיהוֹן מְאִיסָה. מָאן דְּאָמַר נוֹתֵן בֵּין בְּיַד בֵּין בְּכֶלִי מָאוּס הוּא. מָאן דְּאָמַר נוֹתֵן שֶׁמֶן עַל גַּבֵּי רֹאשׁוֹ וְלוֹחֵשׁ אֵינוֹ מָאוּס.

אָמַר רִבִּי יוֹנָה מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בֵּינֵיהוֹן. מָאן דְּאָמַר נוֹתֵן בֵּין בְּיַד בֵּין בְּכֶלִי מַעֲשֵׂר שֵׁינִי אָסוּר. מָאן דְּאָמַר נוֹתֵן שֶׁמֶן עַל גַּבֵּי רֹאשׁוֹ וְלוֹחֵשׁ מַעֲשֵׂר שֵׁינִי מוּתָּר.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי וְכִי כָּל שֶׁהוּא מוּתָּר בְּשַׁבָּת מוּתָּר בְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְכָל שֶׁאָסוּר בַּשַּׁבָּת אָסוּר בְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי. וְהָתַנֵּי מַדִּיחָה הִיא אִשָּׁה בְּנָהּ בְּיַיִן מִפְּנֵי הַזִּיעָה. בְּתרוּמָה אָסוּר. הִיא תְּרוּמָה הִיא מַעֲשֵׂר שֵׁינִי. מַהוּ כְּדוֹן. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה בַּשַּׁבָּת כְּדֶרֶךְ שֶׁעוֹשֶׂה בַּחוֹל.

דָּגִים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ בְּקֻפְלוֹטוֹת שֶׁלְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְהִשְׁבִּיחוּ הַשָּׁבָח לְפִי חֶשְׁבּוֹן. אָמַר רִבִּי הוֹשַׁעְיָה דְּרִבִּי יְהוּדָה הִיא. דְּתַנִּינָן רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר בְּצַחֲנָה שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא לִיטּוֹל אֶת הַזּוֹהֲמָה. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין בָּעֵיָין. וְהִיא דְּאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן כָּל הָאֵיסּוּרִין מְשַׁעֲרִין כֵּילוּ בָּצָל כֵּילוּ קֻפְלוֹט דְּלֹא כְּרִבִּי יְהוּדָה. מוֹדֵי רִבִּי יְהוּדָה בְּבָצָל שֶׁלְּהֶקְדֵּשׁ. מוֹדֵי רִבִּי יְהוּדָה בְּבָצָל שֶׁלַּעֲבוֹדָה זָרָה.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ הוֹתִּיר מִדָּה הַשְׁבָּח לְפִי חֶשְׁבּוֹן. וְכָל שֶׁאֵין בּוֹ הוֹתִּיר מִדָּה הַשְׁבָּח לַשֵּׁינִי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר כָּל שֶׁטַּעֲמוֹ שְׁבָחוֹ נִיכָּר הַשְׁבָּח לְפִי חֶשְׁבּוֹן. וְכָל שֶׁאֵין טַעַם שְׁבָחוֹ נִיכָּר הַשְׁבָּח לַשֵּׁינִי. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹנָתָן עִיסָּה שֶׁלְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁאֲפָיָיהּ פַּת וְהִשְׁבִּיחָה הַשְׁבָּח לַשֵּׁינִי. פָּתַר לָהּ בְּשֶׁאֵין טַעַם שְׁבָחוֹ נִיכָּר. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן דָּגִים שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ עִם הַקֻּפְלוֹטוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְהִשְׁבִּיחוּ הַשָּׁבָח לְפִי חֶשְׁבּוֹן. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה תִּיפְתָּר שֶׁבִּישֵּׁל שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת. רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רַב הוֹשַׁעְיָה בָּעֵי הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁבִּישֵּׁל זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְעֵירְבָן. כְּלוּם יֵשׁ בְּדָגִין אֶלָּא טַעַם קֻפְלוֹטוֹת וּבְקֻפְלוֹטוֹת אֶלָּא טַעַם דָּגִין.

מַתְנִיתִין פְּלִיגָא עַל רִבִּי יוֹחָנָן הָאִשָּׁה שֶׁשָּׁאֲלָה מֵחֲבֵירְתָּהּ תַּבְלִין וּמֶלַח לְעִיסָּתָהּ חֲרֵי אֵילּוּ כְרַגְלֵי שְׁתֵּיהֶן. אָמַר רִבִּי בָּא תְּחוּמִין עָשׂוּ לְמִידַּת הַדִּין. תֵּדַע לָךְ שֶׁהוּא כֵן דְּתַמָּן אָמְרִין בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא וְלָא יָדְעִינָן אִם מִן שְׁמוּעָה אִם מִן מַתְנִיתָא אֲפִילּוּ עֲצִים. סָבְרָנָן מֵימַר עֲצִים אֵין בָּהֶן מַמָּשׁ. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ תַּבְשִׁיל שֶׁלְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁתִּיבְּלוּ בְּתַבְלִין שֶׁל חוּלִין הַשְׁבָּח לַשֵּׁנִי. פָּתַר לָהּ בְּשֶׁאֵין טַעַם שְׁבָחוֹ נִיכָּר. וְהָתַנֵּי תַּבְשִׁיל שֶׁל חוּלִין שֶׁתִּיבְּלוּ בְּתַבְלִין שֶׁלְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי לֹא יָצָא מַעֲשֵׂר שֵׁינִי מִידֵּי פִּדְיוֹנוֹ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְהוּא שֶׁיְּהֵא שָׁם הוֹתִּיר מִדָּה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ וְהוּא שֶׁיְּהֵא טַעַם שְׁבָחוֹ נִיכָּר.

ב משנה: רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אֵין סָכִין שֶׁמֶן שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בִּירוּשָׁלַם וַחֲכָמִים מַתִּירִין. אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי שִׁמְעוֹן הֵיקֵל בִּתְרוּמָה חֲמוּרָה לֹא נָקֵל בְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי הַקַּל. אָמַר לָהֶן מַה לֹּא הֵקֵל בִּתְרוּמָה חֲמוּרָה מָקוֹם שֶׁהֵיקֵל בִּכְרַשִׁינִין וּבְתִלְתָּן נָקֵל בְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי הַקַּל מָקוֹם שֶׁלֹּא הֵיקֵל בִּכְרַשִׁינִין וּבְתִלְתָּן. תִּלְתָּן שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁנִי תֵּיאָכֵל צִימְחוֹנִין וְשֶׁל תְּרוּמָה בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים כָּל מַעֲשֶׂיהָ בְטָהֳרָה חוּץ מֵחֲפִיפָתָהּ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים כָּל מַעֲשֶׂיהָ בְטוּמְאָה חוּץ מִשְׁרִיָּתָהּ. כַּרְשִׁינֵי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי יֵאָכְלוּ צִמְחוֹנִים וְנִכְנָסִין לִירוּשָׁלַם וְיוֹצְאִין. נִטְמְאוּ רִבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר יִתְפָּרְדוּ לְעִיסּוֹת וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יִפָּדוּ. וְשֶׁל תְּרוּמָה בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים שׁוֹרִין וְשָׁפִין בְּטָהֳרָה וּמַאֲכִילִין בְּטוּמְאָה. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים שׁוֹרִין בְּטָהֳרָה וְשָׁפִין וּמַאֲכִילִין בְּטוּמְאָה. שַׁמַּי אוֹמֵר יֵאָכְלוּ צָרִיד. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר כָּל מַעֲשֶׂיהֶן בְּטוּמְאָה.

הלכה: מַה הֵיקִילוּ בִּתְרוּמָה. כְּהָדָא דְתַנֵּי סָךְ הוּא כֹהֵן שֶׁמֶן שֶׁלִּתְרוּמָה וּמֵבִיא בָּן בִּתּוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּמְעַגְּלוֹ עַל גַּבֵּי מִיעָיו וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן כָּאן הֶשִּׁיבוּ דִּבְרֵי סוֹפְרִים לְדִבְרֵי תוֹרָה.

כֵּינִי מַתְנִיתָא מוּתֶּרֶת לְהֵיאָכֵל צִמְחוֹנִין.

מַה בֵּינֵיהוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹנָה שׁוֹלֶה בֵּינֵיהוֹן. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים שׁוֹלֶה בְּיָדַיִם טְהוֹרוֹת וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים שׁוֹלֶה בְּיָדַיִם טְמֵאוֹת. תַּנֵּי זוֹ דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. אֲבָל דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים כָּל מַעֲשֶׂיהָ בְטָהֳרָה חוּץ מֵחֲפִיפָתָהּ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים כָּל מַעֲשֶׂיהָ בְטוּמְאָה חוּץ מִשְׁלָיָתָהּ. מַה בֵּינֵיהוֹן. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה מְגִיזָּה בֵּינֵיהוֹן. בֵּית שַׁמַּי אוֹמֵר מוֹגֵז בְּיָדַיִם טְהוֹרוֹת. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים מוֹגֵז בְּיָדַיִם טְמֵאוֹת.

כְּדֵי לַעֲשׂוֹת עִיסָּה וְלַחֲזוֹר כְּדֵי לַעֲשׂוֹת וְלַחֲזוֹר.

מַתְנִיתָא דְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אַף הַפֵּירוֹת נִכְנָסִין וְיוֹצְאִין. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. הָכָא קַל הוּא שֶׁהֵיקְלוּ בְּכַרְשִׁינִים וּבִלְבַד בְּעִיסָּה שֶׁלְּכַרְשִׁינִים. וּבִלְבַד עִיסָּה שֶׁלְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי.

רִבִּי גּוּרְיוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָא דִּבְרֵי רִבִּי טַרְפוֹן אֵין פּוֹדִין אֶת הַקֳּדָשִׁים לְהַאֲכִילָן לִכְלָבִים. אָמַר רִבִּי יוֹנָה נִרְאוּ דְּבָרִים הָרָאוּי לְאוֹכֶל אָדָם אֵין פּוֹדִין

אוֹתוֹ לוֹכֶל בְּהֵמָה. וּשְׁאֵינוֹ רָאוּי לוֹכֶל אָדָם פּוֹדִין אוֹתוֹ לוֹכֶל בְּהֵמָה.

רַבִּי יִצְחָק בַּר אֶלְיָשִׁיב בָּעֵי נִטְמְאוּ בִגְבוּלִין לֹא יִיפָּדוּ שֶׁאֵין פּוֹדִין אֶת הַקָּדָשִׁים לְהַאֲכִילָן לִכְלָבִים. אָמַר רַבִּי יוֹנָה וְהֵן נו טי נו טומי.

ג משנה: מָעוֹת חוּלִין וּמָעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁנִּתְפַּזְּרוּ מַה שֶׁלִּיקֵּט לִיקֵּט לְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי עַד שֶׁיַּשְׁלִים וְהַשְּׁאָר חוּלִין. אִם בָּלַל וְחָפַן לְפִי חֶשְׁבּוֹן. זֶה הַכְּלָל הַמִּתְלַקְּטִין לְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְהַנִּבְלָלִין לְפִי חֶשְׁבּוֹן. סֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְשֶׁלַּחוּלִין שֶׁנִּתְעָרְבוּ מֵבִיא סֶלַע מָעוֹת וְאוֹמֵר סֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי בְּכָל מָקוֹם שֶׁהִיא מְחוּלֶּלֶת עַל הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ וּבוֹרֵר אֶת הַיָּפָה שֶׁבָּהֶן וּמְחַלְּלָן עָלֶיהָ מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ מְחַלְּלִין כֶּסֶף עַל נְחוּשֶׁת מִדּוֹחַק לֹא שֶׁיְּקַיֵּים כֵּן אֶלָּא חוֹזֵר וּמְחַלְּלָן עַל הַכֶּסֶף. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים לֹא יַעֲשֶׂה אָדָם אֶת סְלָעָיו דִּינָרֵי זָהָב. וּבֵית הִלֵּל מַתִּירִין. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה אֲנִי עָשִׂיתִי לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֶת כַּסְפָּם דִּינָרֵי זָהָב.

הלכה: אָמַר רַבִּי זְעִירָה כְּדֵי לְשָׁכָר שֵׁינִי שֶׁמָּא יֹאבְדוּ הַשְּׁאָר וְיִהְיוּ אֵילּוּ שֶׁבְּיָדוֹ תְּפוּסִין עַל הַשֵּׁנִי. אָמַר רַבִּי זְעִירָא וְצָרִיךְ לְהַתְנוֹת וְלוֹמַר אִם אֵלּוּ שֶׁלְּמַטָּן שֵׁנִי יִהְיוּ אֵלֶּה שֶׁבְּיָדַי תְּפוּסִין עֲלֵיהֶן. אָמַר רַבִּי יוֹנָה וְהוּא שֶׁלִּיקֵּט מִיָּן וּמִיָּן אֲבָל אִם לִיקֵּט עַל אוֹמָן כְּבוֹלֵל וְחוֹפֵן הוּא.

רַבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַבִּי פְּדָיָה רַבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם חִזְקִיָּה אֵין בְּלִילָה אֶלָּא בְּיֵינוֹת וְשֶׁמֶן בִּלְבַד. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר עַד כְּזֵתִים הַנִּבְלָלִים. מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רַבִּי יוֹחָנָן. אִם בָּלַל וְחָפַן לְפִי חֶשְׁבּוֹן. פָּתַר לָהּ עַד כְּזֵיתִים. הַמִּתְלַקְּטִים לְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְהַנִּבְלָלִין לְפִי חֶשְׁבּוֹן. רַבִּי יוֹסֵי בִּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רַבִּי הוּנָא סָלְקַת מַתְנִיתָא הַנִּבְלָלִין וְהַנֶּחֱפָנִין לְפִי חֶשְׁבּוֹן.

תַּנֵּי בֶּן עַזַּאי אוֹמֵר שְׁתַּיִם. רַבִּי זְעִירָא אָמַר מַה בְּחֻלְמָה מֵיכַל לְעוּלָא בַּר יִשְׁמָעֵאל קוּפְּדָה שְׁמֵינָה. לְמָחָר אָתָא שָׁאַל לֵיהּ. אָמַר לֵיהּ לָמָּה שְׁתַּיִם. אָמַר לֵיהּ מִתּוֹךְ שֶׁאַתְּ אוֹמֵר לוֹ כֵּן הוּא דוֹחֵק עַצְמוֹ וּפוֹדֶה אוֹתָהּ.

חִזְקִיָּה אָמַר כְּשֶׁהוּא מְחַלְּלָהּ עוֹשֶׂה אוֹתָהּ כְּרָעָה. וּכְשֶׁהוּא מְחַלֵּל עָלֶיהָ עוֹשֶׂה אוֹתָהּ כְּיָפָה. וְהָא תַּנִּינָן בּוֹרֵר אֶת הַיָּפָה שֶׁבָּהֶן וּמְחַלְּלָן עָלֶיהָ. וְיָבוֹר אֶת הָרָעָה וְיַעֲשֶׂה אוֹתָהּ כְּיָפָה. אָמַר רַבִּי יוֹנָה אֲנִי אוֹמֵר הִיא הָיְתָה מַעֲשֵׂר שֵׁינִי.

מִכָּל מָקוֹם לֹא יָצָאת לְחוּלִין. אָמַר רַבִּי יוֹנָה לֹא יִתְכַּוֵּין לַעֲשׂוֹתָהּ חוּלִין בְּרוּרִין. תֵּדַע לָךְ שֶׁהוּא כֵן דְּתַנִּינָן לֹא שֶׁיְּקַיֵּים כֵּן אֶלָּא חוֹזֵר וּמְחַלְּלוֹ עַל הַכֶּסֶף.

רַבִּי חַגַּי אָמַר קוֹמֵי רַבִּי זְעִירָא מְנַחֵם בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן כָּל שֶׁאָמְרוּ בְּרַמַאי מְחַלְּלִין בְּוַדַּאי מְחַלְּלִין אוֹתוֹ מִדּוֹחַק. וְהָתַנִּינָן מְחַלְּלִין כֶּסֶף עַל נְחוּשֶׁת מִדּוֹחַק. הָא כֶּסֶף עַל כֶּסֶף לֹא. רַבִּי בָּא בַּר כַּהֲנָן אָמַר קוֹמֵי רַבִּי יוֹנָה רַבִּי אָחָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן כָּל שֶׁאָמְרוּ בִּרְמַאי מְחַלְּלִין בְּוַדַּאי עָבַר וְחִילְּלוֹ מְחוּלָּל. רַבִּי יוּדָן בֶּן פָּזִי רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן כָּל שֶׁאָמְרוּ בִּרְמַאי מְחַלְּלִין בְּוַדַּאי עָבַר וְחִילְּלָן מְחוּלָּלִין.

תַּנֵּי רַבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כְּשֵׁם שֶׁמְּחַלְּלִין כֶּסֶף עַל נְחוּשֶׁת כָּךְ מְחַלְּלִין זָהָב עַל הַכֶּסֶף. אָמַר לוֹ רַבִּי מִפְּנֵי מַה מְחַלְּלִין כֶּסֶף עַל נְחוּשֶׁת שֶׁכֵּן מְחַלְּלִין כֶּסֶף עַל הַזָּהָב. וִיחַלְּלוּ זָהָב עַל הַכֶּסֶף. אֵין מְחַלְּלִין זָהָב עַל נְחוּשֶׁת. אָמַר לוֹ רַבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן שֶׁכֵּן מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁלְּזָהָב מְחַלְּלִין אוֹתוֹ עַל הַמָּעוֹת שֶׁבִּירוּשָׁלַם. מִדִּבְרֵי שְׁנֵיהֶן מְחַלְּלִין כֶּסֶף עַל כֶּסֶף וְאֵין מְחַלְּלִין כֶּסֶף עַל נְחוּשֶׁת.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן לֹא אָמְרוּ בֵּית שַׁמַּי אֶלָּא בְּסוֹף. אֲבָל בַּתְּחִילָּה אוֹף בֵּית שַׁמַּי מוֹדֵיי. מַה טַּעֲמָא דְּבֵית שַׁמַּי כֶּסֶף וְלֹא זָהָב. וְאֵימָא כֶּסֶף וְלֹא נְחוּשֶׁת. וְהָתַנִּינָן הַפּוֹרֵט סֶלַע מִמָּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁינִי. וְסָבְרִינָן מֵימַר כֵּינִי מַתְנִיתָא הַמְצָרֵף סֶלַע מִמָּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁינִי. מַאי כְּדוֹן טַעֲמָא דְּבֵית שַׁמַּי. כֶּסֶף וְלֹא זָהָב. וְאֵימָא כֶּסֶף הִיא נְחוּשֶׁת. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר בֵּין בַּתְּחִילָּה בֵּין בְּסוֹף בֵּית שַׁמַּי פְּלִיגִין. מַה טַּעֲמָא דְּבֵית שַׁמַּי. כֶּסֶף רִאשׁוֹן וְלֹא כֶּסֶף שֵׁינִי. וְהָתַנִּינָן הַפּוֹרֵט סֶלַע מִמָּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְסָבְרִינָן מֵימַר כֵּינִי מַתְנִיתָא הַמְצָרֵף סֶלַע מִמָּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁינִי. מַאי כְּדוֹן טַעֲמָא דְּבֵית שַׁמַּי. כֶּסֶף עַד כְּדֵי כֶּסֶף.

ד משנה: הַפּוֹרֵט סֶלַע מִמָּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים בְּכָל הַסֶּלַע מָעוֹת וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים בְּשֶׁקֶל כֶּסֶף וּבְשֶׁקֶל מָעוֹת. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אֵין מְחַלְּלִין כֶּסֶף וּפֵירוֹת עַל כֶּסֶף. וַחֲכָמִים מַתִּירִין. הַפּוֹרֵט סֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בִּירוּשָׁלַם בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים בְּכָל הַסֶּלַע מָעוֹת וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים בְּשֶׁקֶל כֶּסֶף וּבְשֶׁקֶל מָעוֹת. הַדָּנִים לִפְנֵי חֲכָמִים אוֹמְרִים בִּשְׁלֹשָׁה דִּינָרֵי כֶּסֶף וּבְדִינָר מָעוֹת. רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר בִּשְׁלֹשָׁה דִּינָרִין כֶּסֶף וּבָרְבִיעִית מָעוֹת/כֶּסֶף. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר אַרְבַּע אַסְפָּרוֹ כֶּסֶף. שַׁמַּי אוֹמֵר יַנִּחֶנָּה בֶּחָנוּת וְיֹאכַל כְּנֶגְדָּהּ. מִי שֶׁהָיוּ מְקֻצָּת בָּנָיו טְמֵאִין וּמְקֻצָּת בָּנָיו טְהוֹרִין מַנִּיחַ אֶת הַסֶּלַע וְאוֹמֵר מַה שֶּׁהַטְּהוֹרִין שׁוֹתִין סֶלַע זוֹ מְחוּלֶּלֶת עָלָיו. נִמְצְאוּ טְמֵאִים וּטְהוֹרִין שׁוֹתִין מִכַּד אֶחָד.

הלכה: רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר מַה פְּלִיגִין רַבִּי מֵאִיר וְרַבָּנִין בְּפֵירוֹת שֶׁאֵין בָּהֶן כְּדֵי כֶּסֶף. אֲבָל בְּפֵירוֹת שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן כְּדֵי כֶּסֶף אַף רַבָּנִין מוֹדֵיי. חֲצִי דִינָר כֶּסֶף וַחֲצִי דִינָר פֵּירוֹת מוּתָּר. דִּינָר כֶּסֶף וְדִינָר פֵּירוֹת אָסוּר. כָּל שֶׁכֵּן שְׁנֵי דִינָרִין כֶּסֶף וּשְׁנֵי דִינָרֵי פֵּירוֹת שֶׁאָסוּר.

אֵילּוּ הֵן הַדָּנִין בֶּן עַזַּאי וּבֶן זוֹמָא. אֵילּוּ הֵן הַתַּלְמִידִים חֲנַנְיָה בֶּן חֲכִינַיי וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן מַתְיָה. עֲדָה קְדוֹשָׁה רַבִּי יוֹסֵי בֶּן הַמְשׁוּלָּם וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא.

מַה טַּעֲמָא דְּשַׁמַּי שֶׁמָּא יִשְׁפַּח וְיַעֲשֶׂה אוֹתָהּ חוּלִין.

מַה נָן קַיָימִין. אִם בְּאוֹמֵר מִכְּבָר מַשְׁקֶה מְעוּרָב הוּא. וְאִם בְּאוֹמֵר לְכְשֶׁיִּשָּׁתֶה לְמַפְרֵיעָה חוּלִּי שָׁתִי. אֶלָּא כִּי נָן קַיָימִין בְּאוֹמֵר מִכְּבָר לְכְשֶׁיִּשָּׁתֶה.

בְּטְמֵאִין טָמֵא מֵת שֶׁאֵין כְּלִי חֶרֶשׂ מִיטַּמֵּא מֵאֲחוֹרָיו. אֲבָל בְּטְמֵאִין טוּמְאַת זִיבָה שֶׁהַזָּב מִיטַּמֵּא בְּהֶסֵּט לֹא בְּדָא. בְּשֶׁאֵין אֶחָד מְעֻרֶה אֲבָל אִם יֵשׁ אֶחָד מְעֻרֶה אֲפִילּוּ טְמֵאִים טוּמְאַת זִיבָה.

פרק ג

א **משנה:** לֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵירוֹ הַעַל אֶת הַפֵּירוֹת הָאֵלּוּ לִירוּשָׁלַם לְחַלֵּק אֶלָּא אוֹמֵר לוֹ הַעֲלֵם שֶׁנֹּאכְלֵם וְשֶׁנִּשְׁתֵּם בִּירוּשָׁלַם אֲבָל נוֹתְנִין זֶה לָזֶה מַתָּנַת חִנָּם.

הלכה: לֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵירוֹ כול׳. מַה בֵּין הָאוֹמֵר שֶׁנֹּאכְלֵם וּשְׁנִּשְׁתֵּם לָאוֹמֵר לְחַלֵּק. רִבִּי זְעִירָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן מֵהִלְכוֹת שֶׁלָּעִימְעוּם הִיא. תַּמָּן תַּנִּינָן הָאוֹמֵר לַפּוֹעֵל הֵא לָךְ אִיסָּר זֶה וְלֵקֵט לִי יָרָק הַיּוֹם שְׂכָרוֹ מוּתָּר. לֵקֵט לִי בּוֹ יָרָק הַיּוֹם שְׂכָרוֹ אָסוּר. לָקַח מִן הַנַּחְתּוֹם מִכְּכָר בְּפוּנְדְיוֹן לְכְשֶׁילְקוֹט יַרְקוֹת שָׂדֶה אָבִיא לָךְ מוּתָּר. לָקַח מִמֶּנּוּ סְתָם לֹא יְשַׁלֵּם לוֹ דְּמֵי שְׂבִיעִית שֶׁאֵין פּוֹרְעִין חוֹב מִדְּמֵי שְׂבִיעִית. מַה בֵּין הָאוֹמֵר לַקֵּט לִי מַה בֵּין הָאוֹמֵר לַקֵּט לִי בּוֹ. רִבִּי אָבִין בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה מֵהִלְכוֹת שֶׁלָּעִימְעוּם הִיא. תַּמָּן תַּנִּינָן שׁוֹאֵל אָדָם מֵחֲבֵירוֹ כַּדֵּי יַיִן וְכַדֵּי שֶׁמֶן וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאמַר לוֹ הַלְוֵינִי. מַה בֵּין הָאוֹמֵר הַלְוֵינִי מַה בֵּין הָאוֹמֵר הַשְׁאִילֵינִי. רִבִּי זְעִירָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן מֵהִלְכוֹת שֶׁלָּעִימְעוּם הִיא.

פִּיתֵּן רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן עוֹד הִיא מֵהִלְכוֹת שֶׁלָּעִימְעוּם הִיא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי קַשְׁיְתָהּ קוֹמֵי רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא מַהוּ מֵהִלְכוֹת שֶׁלָּעִימְעוּם הִיא. כָּךְ אֲנִי אוֹמֵר בְּמָקוֹם שֶׁפַּת יִשְׂרָאֵל מְצוּיָה בְּדִין הוּא שֶׁתְּהֵא פַּת גּוֹיִם מוּתֶּרֶת וְעִימְעוּמוֹ עֲלֶיהָ וַאֲסָרוּהָ. אָמַר רִבִּי מָנָא וְיֵשׁ עִימְעוּם לְאִיסּוּר. וּפַת לֹא כְתַבְשִׁילֵי גוֹיִם הִיא. כָּךְ אֲנִי אוֹמֵר בְּמָקוֹם שֶׁאֵין תַּבְשִׁילֵי יִשְׂרָאֵל מְצוּיִין בְּדִין הוּא שֶׁיְּהוּ תַבְשִׁילֵי גוֹיִם מוּתָּרִין וְעִימְעוּמוֹ עֲלֵיהֶן וְאָסְרוּם. אֶלָּא כֵן הוּא בְּמָקוֹם שֶׁאֵין פַּת יִשְׂרָאֵל מְצוּיָה בְּדִין הוּא שֶׁתְּהֵא פַּת גּוֹיִם אֲסוּרָה וְעִימְעוּמוֹ עֲלֶיהָ וְהִתִּירוּהָ מִפְּנֵי חַיֵּי נֶפֶשׁ. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא מַתִּיר וּבִלְבַד מִן הַפִּלְטוֹר. וְלָא עָבְדִינָן כֵּן.

תַּנֵּי לֹא יֹאמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ בִּירוּשָׁלַם הַעַל חָבִית זוֹ שֶׁלְיַיִן מִמָּקוֹם לְמָקוֹם לְחַלֵּק. אָמַר רִבִּי לָעְזָר דְּרַבִּי יוּדָה וּדְרַבִּי נְחֶמְיָה הִיא. מַה נָן קַיָּימִין אִם בָּהוּא דְּאָמַר לֵיהּ הֵא לָךְ הַב לִי. דִּבְרֵי הַכֹּל אָסוּר. הַב לִי וַאֲנָא יְהַב לָךְ דִּבְרֵי הַכֹּל מוּתָּר. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בָּהוּא דְּאָמַר לֵיהּ הַב לִי בָּרִיא לִי אֲנָא יְהַב לָךְ. רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי נְחֶמְיָה אוֹסְרִין שֶׁאֵין יְרָקוֹת שָׂדֶה מְצוּיִין. וְרַבָּנִין מַתִּירִין שֶׁיְּרָקוֹת שָׂדֶה מְצוּיִין.

מְשֻׁהֶעֱלָה אוֹתָן מַהוּ שֶׁיֹּאמַר לוֹ טוֹל חֶלְקְךָ וַאֲנִי חֶלְקִי. מַהוּ שֶׁיֹּאמַר לוֹ טוֹל חָבִית שֶׁלְיַיִן זוֹ וְאָנוּ אוֹכְלִין חָבִית שֶׁמָּן שֶׁיֵּשׁ לִי שָׁם. אַף בְּמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה כֵּן. מַעֲשֵׂר שֶׁיני עַל יְדֵי שֶׁמְּכִירָתוֹ מְיוּחֶדֶת אַתְּ אָמַר מוּתָּר. מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה עַל יְדֵי שֶׁאֵין מְכִירָתוֹ מְיוּחֶדֶת הֲרֵי אַתְּ אָמַר אָסוּר. לֵית פְּשִׁיטָא לָךְ דְּהִיא מוּתָּר. מַהוּ שֶׁיֹּאמַר לוֹ הַעַל בְּהֵמָה וְחַיָּה זוֹ וְאָנוּ אוֹכְלִם בְּשַׂר שְׁחוּטָה שֶׁיֵּשׁ לִי שָׁם.

ב **משנה:** אֵין לוֹקְחִין תְּרוּמָה בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמָעֵט בַּאֲכִילָתוֹ. וְרִבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר. אָמַר לָהֶן רִבִּי שִׁמְעוֹן אִם הָיְקֵל בְּזִבְחֵי שְׁלָמִים שֶׁהוּא מֵבִיאָן לִידֵי פִּיגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא לֹא יָקֵל בִּתְרוּמָה. אָמְרוּ לוֹ מַה לֹּא הָיְקֵל בְּזִבְחֵי שְׁלָמִים שֶׁכֵּן מוּתָּרִין לְזָרִים נָקֵל בִּתְרוּמָה שֶׁהִיא אֲסוּרָה לְזָרִים.

הלכה: תַּנֵּי שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי פְּסוּל. מַהוּ לִידֵי פְּסוּל. אָמַר רִבִּי יוֹנָה שֶׁנִּפְסָל בְּטְבוּל יוֹם. לְאוֹכְלוֹ אֵין אַתְּ יָכוֹל שֶׁהוּא טָמֵא דִּבַּר תּוֹרָה. אֵין אַתְּ יָכוֹל שֶׁהוּא טָהוֹר דִּבַּר תּוֹרָה. חֲזִי שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי פְּסוּל.

מַהוּ מְמָעֵט בַּאֲכִילָתוֹ תְּרוּמָה אֲסוּרָה לְזָרִים. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי מוּתָּר לְזָרִים. תְּרוּמָה אֲסוּרָה בְּטְבוּל יוֹם. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי מוּתָּר בְּטְבוּל יוֹם. וּכְשֶׁם שֶׁהוּא מְמָעֵט בַּאֲכִילָתוֹ כָּךְ הוּא מְמָעֵט בַּאֲכִילָתָהּ. תְּרוּמָה מוּתֶּרֶת לְאוֹנֵן מַעֲשֵׂר שֵׁינִי אָסוּר לְאוֹנֵן. תְּרוּמָה אֵינָהּ טְעוּנָה מְחִיצָה. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי טָעוּן מְחִיצָה. אַשְׁכַּח תַּנֵּי מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְמָעֵט בַּאֲכִילָתוֹ וּבַאֲכִילָתָהּ.

תַּנֵּי אֵין לוֹקְחִין שְׂבִיעִית בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּמַחֲלוֹקֶת. אָמַר רִבִּי יוֹנָה דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. אוֹכְלֵי תְרוּמָה זְרִיזִין הֵן. הָתִיב רִבִּי חַנַנְיָה קוֹמֵי רִבִּי מָנָא וְהָא תַּנִּינָן נִתְעָרְבוּ בִכְכוֹרוֹת רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אִם חֲבוּרַת כֹּהֲנִים יְכוֹלוּ יֹאכְלוּ. וְתַנֵּי עֲלָהּ יֹאכְלוּ כְּחֻמּוּר שֶׁבָּהֶן. אָמַר לֵיהּ אוֹכְלֵי פְסָחִים בִּשְׁעָתָן זְרִיזִין הֵן כְּאוֹכְלֵי תְרוּמָה. תֵּדַע לָךְ שֶׁהוּא כֵן דְּתַנִּינָן אֵין צוֹלִין בָּשָׂר בָּצָל וּבֵיצָה אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּצוֹלוּ. וְתַנִּינָן מְשַׁלְשְׁלִין אֶת הַפֶּסַח לְתַנּוּר עִם חְשִׁיכָה.

רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אוֹמֵר אֵין מוֹסִיפִין חוֹמֶשׁ אֶלָּא עַל תְּחִילַּת הֶקְדֵּישׁוֹת. אָמַר רִבִּי לָעְזָר וְתַנֵּי כֵן אִם בַּבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה וּפָדָה בְעֶרְכְּךָ מַה בְּהֵמָה טְמֵיאָה מְיוּחֶדֶת שֶׁהִיא תְּחִילַּת הֶקְדֵּשׁ מוֹסִיף חוֹמֶשׁ. אַף כָּל שֶׁהוּא תְּחִילַּת הֶקְדֵּשׁ מוֹסִיף חוֹמֶשׁ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר חִייָה בַּר יְהוּדָה בְּשֵׁם רִבִּי חַנַנְיָה שְׁלָמִים שֶׁלְקָחָן בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר הוּמְמוּ וּפָדָיִן מוֹסִיף חוֹמֶשׁ. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר חִייָה בַּר יְהוּדָה בְּשֵׁם רִבִּי חַנַנְיָה שְׁלָמִים שֶׁלְקָחָן מִדְּמֵי פֶּסַח הוּמְמוּ וּפָדָיִן מוֹסִיף חוֹמֶשׁ. אָמַר רִבִּי יוּדָן חֲדָא צוֹרְכָה וְחָדָא לֹא צוֹרְכָה. אָמַר רִבִּי מָנָא פֶּסַח צוֹרְכָה שְׁלָמִים לֹא צוֹרְכָה. שֶׁלֹּא תֹאמַר הוֹאִיל וּפֶסַח מִשְׁתַּנֶּה לְשֵׁם שְׁלָמִים כְּהֶקְדֵּשׁ אֶחָד הוּא אֵינוֹ מוֹסִיף חוֹמֶשׁ.

אָמַר רִבִּי הוּנָא טַעֲמָא דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן דּוּ אָמַר אֵין הַפֶּסַח עוֹשֶׂה תְּמוּרָה וְשׁוֹנֶה. הֵימַר בּוֹ עוֹדֵהוּ פֶּסַח. מֵימַר בּוֹ עוֹדֵהוּ שְׁלָמִים. אָמַר לֵיהּ רִבִּי מָנָא וְלֹא דְמוּיֵי הֲוָה רִבִּי מְדַמֶּה לָהּ. רִבִּי בָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן שְׁלָמִים שֶׁלְקָחָן בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר הוּמְמוּ וּפָדָיַן עוֹד אֵינָן חוֹזְרִין לִכְמוֹת שֶׁהָיוּ לְהֵיעָשׂוֹת שֵׁינִי. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי הִילָא תְּרֵיהוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. חַד אָמַר שְׁלָמִים שֶׁלְקָחָן בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר פָּקְעָה מֵהֶן קְדוּשַׁת מַעֲשֵׂר. תְּרוּמָה שֶׁלְקָחָהּ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר לֹא פָקְעָה מִמֶּנָּה [קְדוּשַׁת] מַעֲשֵׂר. מִשְׁנָה שׁוֹבֶרֶת. מֵשִׁיבִין דָּבָר שֶׁפָּקְעָה מִמֶּנּוּ קְדוּשַׁת מַעֲשֵׂר עַל דָּבָר שֶׁלֹּא פָקְעָה מִמֶּנּוּ קְדוּשַׁת מַעֲשֵׂר. וְחָרָנָה אָמַר לֵית הָדָא אָמְרָה מֵשִׁיבִין דָּבָר שֶׁפָּקְעָה מִמֶּנּוּ קְדוּשָׁתוֹ עַל דָּבָר שֶׁלֹּא פָקְעָה מִמֶּנּוּ קְדוּשָׁתוֹ שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ (אָבַד עָלַי) טְבִילָה אַחַת.

ג משנה: מִי שֶׁהָיוּ לוֹ מָעוֹת בִּירוּשָׁלַם וְצָרִיךְ לָהֶם וְלַחֲבֵירוֹ פֵּירוֹת אוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ הֲרֵי הַמָּעוֹת הַלָּלוּ מְחוּלָּלִים עַל פֵּירוֹתֶיךָ נִמְצָא זֶה אוֹכֵל פֵּירוֹתָיו בְּטָהֳרָה. וְהַלָּה עוֹשֶׂה צוֹרְכוֹ בְּמָעוֹתָיו. וְלֹא יֹאמַר כֵּן לְעַם הָאָרֶץ אֶלָּא בְּדַמַּאי. פֵּירוֹת בִּירוּשָׁלַם וּמָעוֹת בִּמְדִינָה אוֹמֵר הֲרֵי הַמָּעוֹת הָהֵם מְחוּלָּלִין עַל פֵּירוֹת הָאֵלּוּ. מָעוֹת בִּירוּשָׁלַם וּפֵירוֹת בִּמְדִינָה אוֹמֵר הֲרֵי הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ מְחוּלָּלִין עַל פֵּירוֹת הָהֵם וּבִלְבַד שֶׁיַּעֲלוּ הַפֵּירוֹת וְיֵאָכְלוּ בִּירוּשָׁלֵם. מָעוֹת נִכְנָסוֹת לִירוּשָׁלֵם וְיוֹצְאוֹת. פֵּירוֹת נִכְנָסִין וְאֵינָן יוֹצְאִין. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אַף הַפֵּירוֹת נִכְנָסִין וְיוֹצְאִין. פֵּירוֹת שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן וְעָבְרוּ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם. יַחֲזוֹר מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁלָּהֶן וְיֵאָכֵל בִּירוּשָׁלֵם. וּשְׁלֹא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן סַלֵּי עֲנָבִים לָגַת. וְסַלֵּי תְאֵינִים לְמוּקָּצָה. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים מַעֲשֵׂר שֵׁינִי יַעֲלֶה וְיֵאָכֵל בִּירוּשָׁלֵם. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בְּכָל מָקוֹם. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רִבִּי יוֹסֵי לֹא נֶחְלְקוּ בֵּית שַׁמַּי וּבֵית הִלֵּל עַל פֵּירוֹת שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן שֶׁיִּפָּדֶה מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁלָּהֶן וְיֵאָכֵל בְּכָל מָקוֹם. עַל מַה נֶחְלְקוּ עַל פֵּירוֹת שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן שֶׁבֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים יַחֲזוֹר מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁלָּהֶן וְיֵאָכֵל בִּירוּשָׁלֵם. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בְּכָל מָקוֹם. וְהַדְּמַאי נִכְנָס וְיוֹצֵא וְנִפְדֶּה.

הלכה: אֲבָל לֹא יֹאמַר כֵּן לְעַם הָאָרֶץ אֶלָּא בְּדַמַּיי. הָא בְּוַדַּאי לֹא שֶׁאֵין מוֹסְרִין וַדַּאי לְעַם הָאָרֶץ.

כְּדֵי לַעֲשׂוֹת עִיסָּה וְלַחֲזוֹר כְּדֵי לַעֲשׂוֹת עִיסָּה וְלַחֲזוֹר.

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר זֹאת אוֹמֶרֶת יְרוּשָׁלֵם עָשׂוּ אוֹתָהּ כַּחֲצַר בֵּית שְׁמִירָה. מַה חֲצַר בֵּית שְׁמִירָה טוֹבֶלֶת אַף זוֹ טוֹבֶלֶת. אָמַר רִבִּי יוֹנָה בְּדִין הוּא הָיָה אֲפִילוּ בָתִּים שֶׁשָּׁם לֹא יַטְבִּילוּ שֶׁהֵן שֶׁלְּכָל יִשְׂרָאֵל. אֶלָּא זֹאת אוֹמֶרֶת יְרוּשָׁלֵם עָשׂוּ אוֹתָהּ כַּחֲצַר בֵּית שְׁמִירָה מַה חֲצַר בֵּית שְׁמִירָה תּוֹפֶסֶת אַף זוֹ תּוֹפֶסֶת. אָמַר רִבִּי הָדָא אָמְרָה כְּרִי שֶׁהוּא טָבוּל לָרִאשׁוֹן וּלְשֵׁינִי אִם הִתְרוּ בוֹ מִשּׁוּם שֵׁינִי לוֹקֶה. הָתִיב רִבִּי מָנָא. וְהָתַנִּינָן בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים יַחֲזוֹר מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁלָּהֶן וְיֵאָכֵל בִּירוּשָׁלֵם. אִית לָךְ מֵימַר עַל דְּבֵית שַׁמַּי לוֹקֶה. אֶלָּא חוֹמֶר הוּא בְּמִחְיצוֹת. אוֹף הָכָא חוֹמֶר הוּא בְּמִחְיצוֹת.

רִבִּי זְעִירָא בָּעֵי הִפְרִישׁ עָלָיו שֵׁינִי מִמָּקוֹם אַחֵר נִפְטָר אוֹ כְבָר תִּפְשָׂתוּ מְחִיצָה. רִבִּי יוֹנָה בָּעֵי עָשָׂה כוּלּוֹ שֵׁינִי לְמָקוֹם אֶחָד כּוּלּוֹ נִתְפַּשׂ אוֹ לֹא נִתְפַּשׂ אֶלָּא אֶחָד מֵעֲשָׂרָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ.

הָא סַלֵּי תְאֵנִים לַאֲכִילָה וְסַלֵּי עֲנָבִים לַאֲכִילָה גְּמַר מְלָאכָה הֵן.

אָמְרוּ בֵּית הִלֵּל לְבֵית שַׁמַּי אֵין אַתֶּם מוֹדִין לָנוּ בְּפֵירוֹת שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן שֶׁיִּפָּדֶה מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁלָּהֶן וְיֵאָכֵל בְּכָל מָקוֹם. אַף פֵּירוֹת שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן כֵּן. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי לֹא. אִם אָמַרְתֶּם בְּפֵירוֹת שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַבְקִירָן וּלְפוֹטְרָן מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת. תֹּאמְרוּ בְּפֵירוֹת שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהַבְקִירָן וּלְפוֹטְרָן מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הִלֵּל אַף פֵּירוֹת שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן יָכוֹל הוּא לְהַבְקִירָן וּלְפוֹטְרָן מִן הַמַּעֲשְׂרוֹת. וְכִי סַלֵּי תְאֵנִים וַעֲנָבִים לַאֲכִילָה שָׁמָּא אֵין יָכוֹל לְהַבְקִירָן לְפִטְרוֹ מִן מַעֲשֵׂר. הָדָא אָמַר סַלֵּי תְאֵנִים לַאֲכִילָה וְסַלֵּי עֲנָבִים לַאֲכִילָה גְּמַר מְלָאכָה הֵן. אָמְרוּ לָהֶן בֵּית שַׁמַּי לֹא. אִם אָמַרְתֶּם בְּפֵירוֹת שֶׁלֹּא נִגְמְרָה מְלַאכְתָּן שֶׁהוּא יָכוֹל לְהוֹצִיא עֲלֵיהֶן שֵׁינִי מִמָּקוֹם אַחֵר. תֹּאמְרוּ בְּפֵירוֹת שֶׁנִּגְמְרָה מְלַאכְתָּן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא עֲלֵיהֶן שֵׁינִי מִמָּקוֹם אַחֵר. הָדָא פָשְׁטָא שְׁאֵילָה.

אָמַר רִבִּי זְעִירָא רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי יוֹנָתָן וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי עָלוּ לִירוּשָׁלֵם נִתְמַנּוּ לָהֶן פֵּירוֹת וּבִיקְּשׁוּ לְפַדּוֹתָן בִּגְבוּלִין. אָמַר לוֹן חַד סַבָּא אֲבוּכוֹן לָא הֲווֹן עָבְדִין כֵּן אֶלָּא מַפְקֵ(ר)ן חוּץ לַחוֹמָה וּפוֹדִין אוֹתָן שָׁם. סַבְתָּא חֲוָות סָבְרָה מֵימַר רוֹאִין אֶת הַמְּחִיצוֹת כְּיִלּוּ עוֹלוֹת. וְאִילֵּין רַבָּנִין הֲווֹן סָבְרִין מֵימַר אֵין רוֹאִין אֶת הַמְּחִיצוֹת כְּיִלּוּ עוֹלוֹת. סַבְתָּא חֲוָות סָבְרָה מֵימוֹר כְּרִבִּי לִיעֶזֶר וְאִילֵּין רַבָּנִין סָבְרִין מִימוֹר כְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. רִבִּי פִּינְחָס מְסָאֵב לָהּ וּפָדֵי לָהּ דּוּ וּפָדֵי לָהּ חָשַׁשׁ לְדֵין וּלְדֵין.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי הֲלָכָה כְּדִבְרֵי הַתַּלְמִיד. אָמַר רִבִּי זְעִירָה וּבִלְבַד בְּפֵירוֹת שֶׁהֵן טְבוּלִין לְרַמַּיי. הָא דְמַי עַצְמוֹ כְּבָר תִּפְשָׂתוּ מְחִיצָה.

ד משנה: אֵילָן שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּפָנִים וְנוֹטֶה לַחוּץ אוֹ עוֹמֵד לַחוּץ וְנוֹטֶה לִפְנִים מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלִפְנִים כְּלִפְנִים. מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלַחוּץ כְּלַחוּץ. בָּתֵּי הַבַּדִּים שֶׁפְּתְחֵיהֶן לִפְנִים וַחֲלָלָן לַחוּץ אוֹ שֶׁפְּתְחֵיהֶן לַחוּץ וַחֲלָלָן לִפְנִים בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים הַכֹּל כְּלִפְנִים וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים כְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלִפְנִים כְּלִפְנִים מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלַחוּץ לַחוּץ. הַלְּשָׁכוֹת בְּנוּיוֹת בַּקּוֹדֶשׁ וּפְתוּחוֹת לַחוֹל תּוֹכָן חוֹל וְגַגּוֹתֵיהֶן קוֹדֶשׁ בְּנוּיוֹת בַּחוֹל וּפְתוּחוֹת לַקּוֹדֶשׁ תּוֹכָן קוֹדֶשׁ וְגַגּוֹתֵיהֶן חוֹל. בְּנוּיוֹת בַּקּוֹדֶשׁ וּבַחוֹל וּפְתוּחוֹת לַקּוֹדֶשׁ וְלַחוֹל תּוֹכָן וְגַגּוֹתֵיהֶן כְּנֶגֶד הַקּוֹדֶשׁ וְלַקּוֹדֶשׁ קוֹדֶשׁ. כְּנֶגֶד הַחוֹל וְלַחוֹל חוֹל.

הלכה: אָמַר רִבִּי לָעְזָר לַחוֹמָרִין. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי מַהוּ לַחוֹמָרִין. אָמַר רִבִּי יוֹנָה הָדָא דְתַנִּינָן תַּמָּן בָּתֵּי הַבַּדִּין שֶׁפִּתְחֵיהֶן לִפְנִים וַחֲלָלָן לַחוּץ מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלִפְנִים כְּלִפְנִים. מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלַחוּץ כְּלִחוּץ. אֵין שׁוֹחֲטִין שָׁם קָדָשִׁים קַלִּין כְּלִפְנִים וְלֹא פוֹדִין שָׁם מַעֲשֵׂר שֵׁינִי כְּלִחוּץ. אֵין פִּתְחֵיהֶן לַחוּץ וַחֲלָלָן לִפְנִים מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלַחוּץ כְּלִחוּץ. מִכְּנֶגֶד הַחוֹמָה וְלִפְנִים אֵין שׁוֹחֲטִין שָׁם קָדָשִׁים קַלִּים כְּלִפְנִים וְלֹא פוֹדִין שָׁם מַעֲשֵׂר שֵׁינִי כְּלִחוּץ.

אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא כֵּינִי מַתְנִיתָא תּוֹכָן קוֹדֶשׁ וְגַגּוֹתֵיהֶן (חוֹל) מִכְּנֶגֶד הַקּוֹדֶשׁ וְלַקּוֹדֶשׁ כְּלִקּוֹדֶשׁ מִכְּנֶגֶד הַחוֹל וְלַחוֹל חוֹל. בְּנוּיוֹת בַּקּוֹדֶשׁ וּפְתוּחוֹת לַקּוֹדֶשׁ וְלַחוֹל תּוֹכָן קוֹדֶשׁ. בְּנוּיוֹת בַּחוֹל וּפְתוּחוֹת לַקּוֹדֶשׁ וְלַחוֹל תּוֹכָן חוֹל. הֵן דְּאַתְּ אָמַר תּוֹכָן קוֹדֶשׁ אוֹכְלִין שָׁם קָדְשֵׁי קָדָשִׁים וְשׁוֹחֲטִין שָׁם קָדָשִׁים קַלִּין וְטָמֵא שֶׁנִּכְנַס לְשָׁם חַיָּיב.

רַב יְהוּדָה בְשֵׁם רַב אֵין לוֹקִין אֶלָּא עַל אוֹרֶךְ מֵאָה וּשְׁמוֹנִים וְשֶׁבַע וְעַל רוֹחַב מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ. וְהָתַנֵּי לִשְׁכָּה שֶׁהִיא בְנוּיָה בְּשִׁיווּי חוֹמַת הָעֲזָרָה אוֹכְלִין שָׁם קָדְשֵׁי קָדָשִׁים וְשׁוֹחֲטִין שָׁם קָדָשִׁים קַלִּים וְטָמֵא שֶׁנִּכְנַס לְשָׁם פָּטוּר. תִּיפְתָּר כְּהָדָא תַנָּיָא דְתַנֵּי אָמַר רִבִּי יוֹסֵי זוֹ מִשְׁנַת רִבִּי עֲקִיבָה. אֲבָל דִּבְרֵי חֲכָמִים הִבְדִּילוּ הַכֹּל הַלִּשְׁכוֹת הוֹלְכִין אַחַר פִּתְחֵיהֶן.

ה משנה: מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁנִּכְנַס לִירוּשָׁלֵם וְנִיטְמָא בֵּין שֶׁנִּיטְמָא בְּאַב הַטּוּמְאָה בֵּין שֶׁנִּיטְמָא בִּוְלַד הַטּוּמְאָה בֵּין בִּפְנִים בֵּין בַּחוּץ בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים הַכֹּל יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בִּפְנִים. חוּץ מִשֶּׁנִּיטְמָא בְּאַב הַטּוּמְאָה בַּחוּץ. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים הַכֹּל יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בַּחוּץ חוּץ מִשֶּׁנִּיטְמָא בִּוְלַד הַטּוּמְאָה בִּפְנִים.

הלכה: כְּתִיב כִּי לֹא תוּכַל שְׂאֵיתוֹ מַה נָן קַיָּמִין אִם בְּרִיחוּק מָקוֹם כְּבָר כְּתִיב כִּי יִרְבֶּה מִמְּךָ. אִם בְּקֵירוּב מָקוֹם כְּבָר כְּתִיב וְנָתַתָּ הַכֶּסֶף. אֶלָּא מַהוּ לֹא תוּכַל שְׂאֵתוֹ לֹא תוּכַל לְפַדּוֹתוֹ וּכְתִיב וְנָתַתָּ הַכֶּסֶף.

תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא אָמַר אַב הַטּוּמְאָה דִּבֶּר תּוֹרָה וְוֹלַד הַטּוּמְאָה מִדִּבְרֵיהֶן. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר בֵּין זֶה בֵּין זֶה דִּבֶּר תּוֹרָה. וְקַשְׁיָא דְּבֵית שַׁמַּי עַל דְּרִבִּי יוֹחָנָן דְּבֵית שַׁמַּי אוֹמְרִים הַכֹּל יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בִּפְנִים חוּץ מִשֶּׁנִּיטְמָא בְּאַב הַטּוּמְאָה בַּחוּץ. מַה בֵּין זֶה לְזֶה אַב הַטּוּמְאָה בַּחוּץ וּבֵין אַב הַטּוּמְאָה בַּחוּץ בֵּין זֶה וְזֶה דִּבֶּר תּוֹרָה הוּא. וַאֲפִילוּ עַל דְּבָרֵי בֵית הִלֵּל לֹא מַקְשְׁיָא. דְּבֵית הִלֵּל אָמְרִין הַכֹּל יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בַּחוּץ חוּץ מִשֶּׁנִּיטְמָא בִּוְלַד הַטּוּמְאָה בִּפְנִים. מָה בֵּין וְוֹלַד הַטּוּמְאָה בִּפְנִים מָה בֵּין אַב הַטּוּמְאָה בִּפְנִים זֶה וְזֶה לֹא דִּבֶּר תּוֹרָה הוּא. לֹא חֲווּ בָהּ רַבָּנִין אֶלָּא עַל דִּבֶּר קַפָּרָא.

וְקַשְׁיָא דְּבַר קַפָּרָא עַל דְּבֵית שַׁמַּי דְּבֵית שַׁמַּי אוֹמְרִים הַכֹּל יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בִּפְנִים חוּץ מִשֶּׁנִּיטְמָא בְּאַב הַטּוּמְאָה בַּחוּץ. מָה בֵּין אַב הַטּוּמְאָה לְוֹולַד הַטּוּמְאָה בֵּין בַּחוּץ בֵּין בִּפְנִים. זֶה וְזֶה לֹא דִּבֶּר תּוֹרָה הוּא. שֶׁלֹּא אוֹמְרִים אֵינוֹ מַעֲשֵׂר שֵׁינִי נִכְנַס וְיוֹצֵא. מֵעַתָּה לֹא יִפָּדֶה שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִים אֵינוֹ מַעֲשֵׂר שֵׁינִי נִכְנַס לִירוּשָׁלֵם וְנִפְדֶּה. בְּשָׁעָה שֶׁנִּיטְמְאוּ בִּפְנִים מְחִיצָה תּוֹפֶסְתּוֹ. בְּשָׁעָה שֶׁנִּיטְמָא בַּחוּץ אֵין מְחִיצָה תּוֹפֶסְתּוֹ. וַאֲפִילוּ עַל דְּבֵית הִלֵּל לֵית הוּא מַקְשְׁיָא. דְּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים הַכֹּל יִפָּדֶה וְיֵאָכֵל בַּחוּץ חוּץ מִשֶּׁנִּיטְמָא בִּוְלַד הַטּוּמְאָה בִּפְנִים. מַה בֵּין וְוֹלַד הַטּוּמְאָה בֵּין בַּחוּץ בֵּין בִּפְנִים זֶה וְזֶה לֹא מִדִּבְרֵיהֶן הוּא. בְּשֶׁהִכְנִיסָן עַל מְנָת שֶׁלֹּא תִתְפַּשֵּׁט מְחִיצָה.

אָמַר רִבִּי זְעִירָה הָדָא אָמְרָה מַעֲשֵׂר שֵׁינִי טָהוֹר שֶׁהִכְנִיסוֹ עַל מְנָת שֶׁלֹּא תִתְפַּשֵּׁט מְחִיצוֹת אֵין מְחִיצָה תּוֹפֶסְתּוֹ. רִבִּי יוֹנָה בָּעֵי טָהוֹר דִּבֶּר תּוֹרָה וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. אֶלָּא כֵּינִי עָבַר וּפָדָה פָּדוּי.

רִבִּי יַעֲקֹב דְּרוֹמְיָא בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי נִטְמָא חוּץ לִירוּשָׁלֵם וְנִכְנַס לֹא יֵצֵא שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין רָאִינוּ מַעֲשֵׂר שֵׁינִי נִכְנַס לִירוּשָׁלֵם וְיוֹצֵא. קוֹל יוֹצֵא לְיוֹצֵא. וְאֵין קוֹל יוֹצֵא לְפָדוּי.

רִבִּי חִייָה בַּר אָדָא בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא נִטְמָא בִּוְלַד הַטּוּמְאָה וּפְדָיוֹ וְחָזַר וְנִיטְמָא בְּאַב הַטּוּמְאָה. נֹאמַר אִם הָיוּ הַמָּעוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת קַיָּימוֹת מְחַלֵּל עֲלֵיהֶן וְאִם לָאו אֵינוֹ מְחַלֵּל עֲלֵיהֶן. וְאֵין לוֹקִין לֹא עַל הַמָּעוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת וְלֹא עַל הַמָּעוֹת הַשְּׁנִיוֹת. רִבִּי יוֹנָה בָּעֵי אַף לְלוֹקֵחַ כֵּן. אָמַר רִבִּי מָנָא מִחְיצָה תּוֹפֶסֶת וְהַלּוֹקֵחַ תּוֹפֵס. כְּשֵׁם שֶׁנֶּאֱמַר בְּמִחְיצָתָהּ כָּךְ נֶאֱמַר בְּלוֹקֵחַ.

ו משנה: הַלּוֹקֵחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר שֶׁנִּיטְמָא יִפָּדֶה. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר יִיקָּבֵר. אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי יְהוּדָה מָה אִם מַעֲשֵׂר שֵׁנִי עַצְמוֹ שֶׁנִּטְמָא חֲרֵי זֶה נִפְדֶּה. הַלּוֹקֵחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר שֶׁנִּיטְמָא אֵינוֹ דִין שֶׁיִּפָּדֶה. אָמַר לָהֶן לֹא אִם אָמַרְתֶּם בְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי עַצְמוֹ שֶׁכֵּן הוּא נִפְדֶּה בְּטָהוֹר וּבְרִחוּק מָקוֹם תֹּאמְרוּ בְּלָקוּחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר שֶׁאֵינוֹ נִפְדֶּה בְּטָהוֹר וּבְרִיחוּק מָקוֹם. אֲבִי שֶׁלְּקָחוֹ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר וּמֵת יִיקָּבֵר עַל יְדֵי עוֹרוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר יִיפָּדֶה. לְקָחוֹ חַי וּשְׁחָטוֹ וְנִטְמָא יִיפָּדֶה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר יִיקָּבֵר. לְקָחוֹ שָׁחוּט וְנִטְמָא חֲרֵי הוּא לוֹ כְּפֵירוֹת. הַמַּשְׁאִיל קָנָקָן לְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי אַף עַל פִּי שֶׁנָּפָן לֹא קָנָה מַעֲשֵׂר. זָלַף לְתוֹכָן סְתָם עַד שֶׁלֹּא נָפָן לֹא קָנָה מַעֲשֵׂר מִשֶּׁנָּפָן קָנָה מַעֲשֵׂר. עַד שֶׁלֹּא נָפָן עוֹלוֹת בְּאֶחָד וּמֵאָה. מִשֶּׁנָּפָן מְקֻדָּשׁוֹת כָּל שֶׁהֵן. עַד שֶׁלֹּא נָפָן תּוֹרֶם מֵאַחַת עַל הַכֹּל מִשֶּׁנָּפָן תּוֹרֶם מִכָּל אַחַת וְאַחַת. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים מְפַתֵּחַ וּמְעָרֶה לְגַת וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים מְפַתֵּחַ וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְעָרוֹת. בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים בְּמָקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לִימְכֹּר סְתוּמוֹת אֲבָל בְּמָקוֹם שֶׁדַּרְכָּן לִמְכֹּר פְּתוּחוֹת לֹא יָצָא הַקַּנְקַן לְחוּלִין. וְאִם רָצָה לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ לִמְכּוֹר בְּמִידָּה יָצָא הַקַּנְקַן לְחוּלִין. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אַף הָאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ חָבִית זוֹ אֲנִי מוֹכֵר לְךָ חוּץ מִקַּנְקַנָּהּ יָצָא הַקַּנְקַן לְחוּלִין.

הלכה: מַה טַּעְמָא דְּרִבִּי יוּדָה. כְּסָף רִאשׁוֹן וְלֹא כֶּסֶף שֵׁינִי. אֶלָּא מִן מָה דְּאִינּוּן מְתִיבִין לֵיהּ מִקַּל וָחוֹמֶר הוּא מוֹתִיב לוֹן מִקַּל וָחוֹמֶר.

רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן צְבִי עָשׂוּ כְקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת לִטְעוֹן הַעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָה בְּהֵמָה טְמֵיאָה מַהוּ שֶׁתִּיטְעַן עֲמָדָה וְהַעֲרָכָה. אָמַר לֵיהּ אִילּוּלֵי דְּאָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן חַיָּה טְהוֹרָה אֵינָהּ טְעוּנָה עֲמָדָה וְהַעֲרָכָה בְּהֵמָה טְמֵיאָה לֹא. אָמַר רִבִּי הִילָא וְתַנֵּי כֵן וְאִם בַּבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה וּפָדָה בְעֶרְכֶּךָ. מַה בְּהֵמָה טְמֵיאָה מְיוּחֶדֶת שֶׁשָּׁוָה שְׁעַת פְּדְיוֹנָהּ לִשְׁעַת הֶקְדֵּישָׁהּ. אַף אֲנִי אַרְבֶּה אֶת הַמֵּיתָה שֶׁשָּׁוָה שְׁעַת פְּדְיוֹנָהּ לִשְׁעַת הֶקְדֵּישָׁהּ. וּמוֹצִיא אֶת שֶׁאָמַר חֲרֵי זֶה הֶקְדֵּשׁ וּמֵיתָה שֶׁלֹּא שָׁוָות שְׁעַת פְּדְיוֹנָהּ לִשְׁעַת הֶקְדֵּישָׁהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן חֲמוֹר מוּעָלִין בָּהּ וּבַחֲלָבָהּ. וְחָלָב לָאו כְּמֵיתָה הִיא. וְכָל שֶׁהוּא טָעוּן פִּדְיוֹן מוּעָלִין בּוֹ. אֵין תִּיפְתְּרִינֵיהּ לְשֵׁם

דַּהֲווֹן מְזַלְזְלִין בָּהּ. נַסְתּוֹן בַּר קַפָּרָא וְקַרְטָטָא קוֹמוֹי אָמַר לֵיהּ טָב הוּא כְּלוּם. עַד כְּדוֹן מִילָּה מְקַרְטָטָה וְלָא טָבָא מִילָּה מְקַרְטָטָה וְטָבָה.

רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר אֵין פּוֹדִין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי אֶלָּא עַד שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה בְּשָׁווֹי. וְאָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה זֶה שֶׁהוּא מְחַלֵּל לֹא יְהֵא כְּמְחַלֵּל עַל אֲסִימוֹן. אֶלָּא עַד שֶׁוֶּה פְּרוּטָה.

אָמַר רַבִּי אִימִּי כָּמָּה עָלַל קוֹמֵי רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ וְאִינּוּן אָמְרֵי פּוּק וְאִישְׁלַם כְּהָדֵין תַּנָּיֶיה פּוֹדִין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בְּשַׁעַר הַזּוֹל וְלֹא בְשַׁעַר הַיּוֹקֵר כְּמוֹת שֶׁחֲנָנְיָנִי לוֹקֵחַ לֹא כְּמוֹת שֶׁהוּא מוֹכֵר. כְּמוֹת שֶׁהַשּׁוּלְחָנִי פּוֹרֵט לֹא כְּמוֹת שֶׁהוּא מְצָרֵף. עַד כְּדוֹן דָּבָר מְרוּבֶּה הָיָה דָבָר מְמוּעָט. אֲפִילּוּ כֵן כְּמוֹת שֶׁהַחֲנָנְיָנִי לוֹקֵחַ לֹא כְּמוֹת שֶׁהוּא מוֹכֵר. כְּמוֹת שֶׁהַשּׁוּלְחָנִי פּוֹרֵט לֹא כְּמוֹת שֶׁהוּא מְצָרֵף.

רַבִּי נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב מְחַוֵּי חוֹתֶל לְנַגָּרָא וּמְפָרֵק עַל פּוֹמֵיהּ. רַבִּי יַנַּאי מְחַוֵּי רוֹבַע חִטִּין לְחִיטוֹנַיָּא וּמְפָרֵק עַל פּוֹמֵיהּ. רַבִּי סִימוֹן חֲוֵוי פֵּירִין לְרַבִּי חִלְקִיָּה. אָמַר לֵיהּ. בְּשָׁוְוייֵהֶן. אָמַר לֵיהּ. כֵּן. אָמַר רַבִּי חִלְקִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי סִימוֹן. אֵין פּוֹדִין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי עַל פִּי הַשּׁוֹטִין. רַבִּי פִּינְחָס חֲוֵוי פֵּירִין לְגִרוֹסָה. אָמַר לֵיהּ. בְּשָׁוְוייֵהֶן. אָמַר לֵיהּ. הָכֵין אָמַר רַבִּי חִלְקִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי סִימוֹן אֵין פּוֹדִין עַל פִּי הַשּׁוֹטִין. אָמַר רַבִּי שַׁמַּי כַּמָּה בַּר נַשׁ בָּעֵי בְּטַהֲרָה טָהוֹרָה בִּתְקוּפַת תַּמּוּז בָּתַר בַּלָּנֵי מִסְּיק לְזוֹרְיֵיהּ וּמֵיתֵייהּ פְּרִיטִין וּמִיפְרָקִינֵיהּ. אָמַר רַבִּי יִרְמְיָה כַּמָּה בַּר נַשׁ בָּעֵי בָּעֲרוּבְתָא בְּפַתֵּי רַמְשָׁא מִנְשַׁיָּיא קַלָּעָן וּמַעֲבִיר עֲלֵיהֶן וּמֵיתֵי פְּרִיטִין וּמַפְרְקִינֵהּ. אָמַר רַבִּי יוּדָן בַּר גַּדָּיָא רַבִּי יַעֲקֹב בַּר בּוּן מַנִּיחָן עָלָיו עַד שֶׁיִּכְמוֹשׁוּ וּפוֹרֵה אוֹתָן מוֹצָאֵי שַׁבָּת מְיָד.

רַבִּי מָנָא חֲוָה לֵיהּ מְשָׁח וַאֲחִתֵּיהּ לְעַכּוֹ. אָמַר לֵיהּ רַבִּי חִייָה בַּר אָדָא אֵין הַהוּא מִישְׁחָךְ דְּבִית מַעֲקֶה קַיָּים הָא עִנָּתָךְ דְּנִיפְרְקִינֵיהּ דִּלָּא טָב שִׁיתָא מָנֵי.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן פּוֹדִין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי עַל פִּי שְׁלֹשָׁה לְקוּחוֹת וַאֲפִילּוּ אֶחָד מֵהֶן גּוֹי. אֲפִילּוּ אֶחָד מֵהֶן בַּעַל. רַבִּי יוֹנָה בָּעֵי שְׁנֵיהֶם גּוֹיִם לֹא שְׁנֵיהֶן בְּעָלִים לֹא אֶחָד גּוֹי וְאֶחָד בַּעַל לֹא. אֶלָּא לְצָדְדִין אִיתְאֲמָרַת.

ב משנה: בַּעַל הַבַּיִת אוֹמֵר בְּסֶלַע וְאֶחָד אוֹמֵר בְּסֶלַע בַּעַל הַבַּיִת קוֹדֵם מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹסִיף חוֹמֶשׁ. בַּעַל הַבַּיִת אוֹמֵר בְּסֶלַע וְאֶחָד אוֹמֵר בְּסֶלַע וְאִיפָּר אֶת שֶׁל סֶלַע וְאִיפָּר קוֹדֵם מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹסִיף עַל הַקֶּרֶן. הַפּוֹדֶה מַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלּוֹ מוֹסִיף עָלָיו חֲמִישִׁיתוֹ בֵּין שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ בֵּין שֶׁנִּיתַּן לוֹ בְּמַתָּנָה.

הלכה: וְאֵין חוֹמְשׁוֹ שֶׁלְּזֶה מְרוּבֶּה עַל תּוֹסֶפְתּוֹ שֶׁלְּזֶה. אָמַר רַבִּי אָבִין שַׁנְיָיא הִיא שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַעֲרִים עָלָיו וּלְפוֹטְרוֹ מִן הַחוֹמֶשׁ.

שֶׁלְּסֶלַע וְאִיפָּר קוֹדֵם מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹסִיף עַל הַקֶּרֶן. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי בְּשֵׁם רַבִּי סִימַי כָּל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁאֵין בְּקַרְנוֹ שָׁוֶה פְּרוּטָה אֵינוֹ מוֹסִיף חוֹמֶשׁ. רַבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן כָּל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁאֵין בְּחוּמְשׁוֹ שָׁוֶה פְּרוּטָה אֵינוֹ מוֹסִיף חוֹמֶשׁ. הֵתִיב רַבִּי בָּא בַּר מָמָל וְהָתַנִּינָן חָמֵשׁ פְּרוּטוֹת הֵן. וְנֵיתְנֵי שֵׁשׁ עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי סִימַאי וְקַרְנוֹ שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בְּשָׁוֶה פְּרוּטָה. וְשֶׁבַע עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן וְחוּמְשׁוֹ שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שָׁוֶה פְּרוּטָה. וְעוֹד מִן הָדָא דְּאָמַר רַבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַבִּי מָנָא בַּר תַּנְחוּם רַבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן אֵין קַרְקַע נִקְנֶה בִּפָּחוֹת מִשָּׁוֶה פְּרוּטָה. וְעוֹד מִן הָדָא מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁאֵין דָּמָיו יְדוּעִין דַּייוֹ שֶׁיֹּאמַר הוּא וְחוּמְשׁוֹ מְחוּלָּל עַל הַסֶּלַע הַזֶּה. רַבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רַבִּי קִרִיסְפָּא רַבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא בְּסֶלַע שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי הִיא מַתְנִיתָא. אִי אֶיפְשָׁר שֹׁלֹא יְהֵא שָׁם חוּלִּין כָּל שֶׁהֵן.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן הֶקְדֵּשׁ שֶׁפָּדָיוּ יוֹתֵר עַל דָּמָיו תָּפַס אֶת הַכֹּל. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁפָּדָיוּ יוֹתֵר עַל דָּמָיו לֹא תָפַס אֶת הַכֹּל. מַה בֵּין הֶקְדֵּשׁ מַה בֵּין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי. אָמַר רַבִּי אִימִּי שֶׁכֵּן אָדָם מָצוּי לְהָיוֹת מַרְבֶּה בְּהֶקְדֵּישׁוֹ. רַבִּי זְעִירָא בָּעֵא קוֹמֵי רַבִּי אִימִּי נִבְדַּק אוֹתוֹ הָאִישׁ וְאָמַר לֹא לְכָךְ נִתְכַּוַּונְתִּי. אָמַר לֵיהּ לִכְשֶׁיִּבְדּוֹק.

רַבִּי יוֹנָה בָּעֵי כְּמָאן דְּאָמַר אֵינוֹ כִּנְכָסָיו הוּא. מָה בֵּין הֶקְדֵּשׁ וּמָה בֵּין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי לֹא כֵן כְּבָר אִיתְמַר טַעֲמָא שֶׁכֵּן אָדָם מָצוּי לְהָיוֹת מַרְבֶּה בְּהֶקְדֵּישׁוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן הֶקְדֵּשׁ פְּדָיָיוֹ וְלֹא הוֹסִיף חוֹמֶשׁ חֲרֵי זֶה פָּדוּי. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁפְּדָיָיוֹ וְלֹא הוֹסִיף חוֹמֶשׁ חֲרֵי זֶה אֵינוֹ פָדוּי. מַה בֵּין הֶקְדֵּשׁ וּמַה בֵּין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי. אָמַר רַבִּי הִילָא הֶקְדֵּשׁ יֵשׁ לוֹ תוֹבְעִין. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי אֵין לוֹ תוֹבְעִין. רַבִּי יוֹנָה בָּעֵי כְּמָאן דְּאָמַר אֵינוֹ כִּנְכָסָיו. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר כִּנְכָסָיו הוּא. מַה בֵּין הֶקְדֵּשׁ וּמַה בֵּין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי וְלֹא כְּבָר אִיתְמַר טַעֲמָא הֶקְדֵּשׁ יֵשׁ לוֹ תוֹבְעִין. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי אֵין לוֹ תוֹבְעִין.

הַפּוֹדֶה מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁלּוֹ מוֹסִיף עָלָיו חֲמִישִׁיתוֹ בֵּין שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ בֵּין שֶׁנִּיתַּן לוֹ מַתָּנָה. מַתְנִיתָא דְּרַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אֵין מַתָּנָה כְּמֶכֶר. אָמַר רַבִּי יוֹנָה דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא תִּיפְתָּר בְּפֵירוֹת שֶׁהֵן טְבוּלִין לְמַעֲשֵׂר. וְהָתַנִּינָן הַפּוֹדֶה נָטַע רְבָעִי שֶׁלּוֹ מוֹסִיף עָלָיו חֲמִישִׁיתוֹ. אִית לָךְ מֵימַר בְּפֵירוֹת שֶׁהֵן טְבוּלִין (לְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי. וְהָתַנִּינָן) לְנָטַע רְבָעִי. לֹא לְנָטַע רְבָעִי עַצְמוֹ. בְּרַם הָכָא מַעֲשֵׂר חֲרֵי סוֹפָךְ מֵימוֹר.

ג משנה: מַעֲרִימִין עַל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי כֵּיצַד אוֹמֵר אָדָם לַחֲבֵירוֹ לְבָנוֹ וּלְבִתּוֹ הַגְּדוֹלִים לְעַבְדּוֹ וּלְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים הֵילָךְ מָעוֹת הָאֵלּוּ וּפְדֵה לָךְ אֶת מַעֲשֵׂר זֶה. אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ כֵּן לְבָנוֹ וּלְבִתּוֹ הַקְּטַנִּים לְעַבְדּוֹ וּלְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים מִפְּנֵי שֶׁיָּדָן כְּיָדוֹ. הָיָה עוֹמֵד בְּגוֹרָן וְאֵין בְּיָדוֹ מָעוֹת אוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ חֲרֵי הַפֵּירוֹת הָאֵלּוּ נְתוּנִין לָךְ מַתָּנָה וְחוֹזֵר וְאוֹמֵר לוֹ חֲרֵי הֵן מְחוּלָּלִין עַל מָעוֹת שֶׁבַּבַּיִת.

הלכה: רַבִּי אָבוּן אָמַר אִיתְפַּלְגוּן רַבִּי לָעְזָר וְרַבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. חַד אָמַר לָמָּה מַעֲרִימִין עָלָיו מִפְּנֵי שֶׁכָּתוּב בּוֹ בְרָכָה. וְחָרָנָה אָמַר לָמָּה פּוֹדִין אוֹתוֹ בְּשַׁעַר

הַזּוֹל מִפְּנֵי שֶׁכָּתוּב בּוֹ בְּרָכָה.

מַה נָּן קַיָּימִין אִם בְּשֶׁאָמַר לוֹ צֵא וּפְדֵה לִי שְׁלוּחוֹ הוּא. צֵא וּפְדֵה לָךְ שֶׁלּוֹ הֵן. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בְּשֶׁאָמַר לוֹ פְּדֵה לִי מִשֶּׁלְּךָ פְּדֵה לָךְ מִשֶּׁלִּי אֵינוֹ מוֹסִיף חוֹמֶשׁ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן כָּל מַעֲשֵׂר שֶׁאֵינוֹ הוּא וּפִדְיוֹנוֹ מִשֶּׁלּוֹ אֵינוֹ מוֹסִיף חוֹמֶשׁ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָא טַעֲמָא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְאִם גָּאַל יִגְאַל אִישׁ מִמַּעֲשְׂרוֹ חֲמִישִׁיתוֹ יוֹסִיף עָלָיו. כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הוּא וּפִדְיוֹנוֹ מִשֶּׁלּוֹ.

מַה נָּן קַיָּימִין אִם בִּגְדוֹלָה זָכַת בְּסֵימָנִין. אִם בִּקְטַנָּה קָטָן זָכָה. אָמַר רִבִּי יוּדָן בַּר שָׁלוֹם קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי תִּיפְתָּר כְּמָאן דְּאָמַר הַקָּטָן תּוֹרֵם. אָמַר לֵיהּ וַאֲפִילּוּ כְּמָאן דְּאָמַר הַקָּטָן תּוֹרֵם קָטָן זָכָה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִין דְּתַמָּן נִיחָא דְּתַמָּן אָמְרִין בְּשֵׁם רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב כָּל שֶׁנּוֹתְנִין לוֹ אֲגוּז וּמַשְׁלִיכוֹ צְרוֹר וְהוּא נוֹטְלוֹ. הַמּוֹצִיא בְאַשְׁפָּה. אֲגוּז וְהוּא נוֹטְלוֹ צְרוֹר וְהוּא מַשְׁלִיכוֹ גְּזֵילוֹ גֶּזֶל מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם. אֲגוּז וּצְרוֹר וְהוּא נוֹטְלָן וּמַצְנִיעָן וּמֵבִיאָן לְאַחַר זְמָן גְּזֵילוֹ גֶּזֶל גְּמוּר. זָכָה לְעַצְמוֹ אֲבָל לֹא לַאֲחֵרִים. רַב הוּנָא אָמַר כְּשֵׁם שֶׁהוּא זוֹכֶה לְעַצְמוֹ כָּךְ הוּא זוֹכֶה לַאֲחֵרִים. הַכֹּל מוֹדִין שֶׁאֵין מַתְּנָתוֹ מַתָּנָה. דִּכְתִיב כִּי יִתֵּן אִישׁ. מַתְּנַת אִישׁ מַתָּנָה וְאֵין מַתְּנַת קָטָן מַתָּנָה דִּבְרֵי חֲכָמִים. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן לְעוֹלָם אֵין גְּזֵילוֹ גֶּזֶל גָּמוּר עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן הָדָא דְתֵימָר לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ בְּדִין אֲבָל לְהָבִיא קָרְבַּן שְׁבוּעָה כָּל עַמָּא מוֹדֵיי עַד שֶׁיָּבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. בְּרַם כְּרַבָּנִין דְּהָכָא (בְּשֵׁם) רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי מֵעַתָּה אֲפִילּוּ לְעַצְמוֹ לֹא יִזְכֶּה דִּכְתִיב אֶל רֵעֵהוּ עַד שֶׁיְּהֵא כְרֵעֵהוּ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוּן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק פָּתַר לָהּ בְּשִׁשְׁתֵּי אַפִּיטוֹטוֹת. דְּתַנִּינָן תַּמָּן אַפִּיטוֹטוֹת מִקְחָן מִקָּח וּמִמְכָּרָן מִמְכָּר בְּמִטַּלְטְלִין. וְהָתַנִּינָן אֲבָל אֵינוֹ מְזַכֶּה לֹא עַל יְדֵי בְּנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטַנִּים וְלֹא עַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים מִפְּנֵי שֶׁאֵין יָדָן כְּיָדוֹ. לֵית הָדָא אָמְרָה שֶׁאֵין יָדָן כְּיָדוֹ. רַבָּנִין דְּקֵיסָרִין אָמְרִין כָּאן בְּקָטָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דַּעַת כָּאן בְּקָטָן שֶׁאֵין בּוֹ דַּעַת.

תַּמָּן תַּנִּינָן הַשּׁוֹאֵל אֶת הַפָּרָה וְשִׁילְּחָהּ לוֹ בְּיַד בְּנוֹ בְּיַד עַבְדּוֹ בְּיַד שְׁלוּחוֹ. לֵית הָדָא אָמְרָה שֶׁהָעֶבֶד זָכָה מֵרִבּוֹ לְאַחֵר. אָמַר רִבִּי לָעְזָר תִּיפְתָּר בְּעֶבֶד עִבְרִי. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן אֲפִילּוּ תִּיפְתְּרִינֵיהּ בְּעֶבֶד כְּנַעֲנִי תִּיפְתָּר בְּאוֹמֵר לוֹ פְּתַח לָהּ וְהִיא בָּאָה מֵאֵילֶיהָ. וְתַנֵּי כֵן הַנְּהִיגָה הַמְשִׁיכָהּ הַמְשִׁיכָהּ קָרָא לָהּ וּבָאָת אֲחָרָיו נִתְחַיֵּיב לָהּ לְשַׁלֵּם כְּשׁוֹאֵל.

רִבִּי זְעִירָא שָׁמַע לָהּ מִן הָכָא אֲבָל אֵינוֹ מְזַכֶּה לֹא עַל יְדֵי בְּנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטַנִּים וְלֹא עַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים מִפְּנֵי שֶׁאֵין יָדָן כְּיָדוֹ. לֵית הָדָא אָמְרָה שֶׁאֵין הָעֶבֶד זָכָה מֵרִבּוֹ לְאַחֵר. תִּיפְתָּר כְּרִבִּי מֵאִיר דְּרִבִּי מֵאִיר עֶבְיד יַד הָעֶבֶד כְּיַד רַבּוֹ. וְהָתַנֵּי אִשְׁתּוֹ. רִבִּי מֵאִיר עֶבֶד יַד הָאִשָּׁה כְּיַד בַּעֲלָהּ. רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פִּינְחָס תִּיפְתָּר כְּהָדֵין תַּנָּיָה דְּתַנֵּי אִשְׁתּוֹ אֵינָהּ פּוֹדָה לוֹ מַעֲשֵׂר שֵׁינִי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר מִשּׁוּם רִבִּי מֵאִיר אִשְׁתּוֹ פּוֹדָה לוֹ מַעֲשֵׂר שֵׁינִי. וְהָדֵין תַּנָּיָה רִבִּי מֵאִיר עֶבֶד יַד הָעֶבֶד כְּיַד רַבּוֹ וְלֹא יַד הָאִשָּׁה כְּיַד בַּעֲלָהּ.

בָּרְאשׁוֹנָה הָיוּ עוֹשִׂין בֵּן בְּמָעוֹת. הָיוּ נוֹטְלִין אוֹתָן וּבוֹרְחִין. הִתְקִינוּ שֶׁיְּהוּ עוֹשִׂין בְּפֵירוֹת. אַף עַל פִּי כֵן הָיוּ נוֹטְלִין אוֹתָן וְאוֹכְלִין אוֹתָן. הִתְקִינוּ שֶׁיְּהֵא מְזַכֶּה לוֹ אֶחָד מֵעֲשָׂרָה לְקַרְקַע.

רִבִּי אִינְיָא בַּר סִיסַי סְלַק גַּבֵּי רִבִּי יוֹנָה אָמַר לֵיהּ אֶפְרוֹק לָךְ בְּהָדָא סִילְעָא. אָמַר אִי בָּעֵא מִינַּס נָפָא חָזַר וְנַסְתָּה מִינֵּיהּ. אָמַר רִבִּי יוֹנָה כָּד שְׁעָרִית דַּעְתֵּיהּ דְּאִילּוּ נַסְתָּהּ לָא הֲוָה אָמַר לִי כְּלוּם לְפוּם כֵּן יְהָבַת יָתָהּ לָהּ.

ד משנה: מָשַׁךְ מִמֶּנּוּ מַעֲשֵׂר בְּסֶלַע וְלֹא הִסְפִּיק לְפָדוֹתוֹ עַד שֶׁעָמַד בִּשְׁתַּיִם נוֹתֵן לוֹ בְּסֶלַע וּמִשְׁתַּכֵּר בְּסֶלַע וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי שֶׁלּוֹ. מָשַׁךְ מִמֶּנּוּ מַעֲשֵׂר בִּשְׁתַּיִם וְלֹא הִסְפִּיק לְפָדוֹתוֹ עַד שֶׁעָמַד בְּסֶלַע נוֹתֵן לוֹ סֶלַע שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁלּוֹ. אִם הָיָה עַם הָאָרֶץ נוֹתֵן לוֹ מִדְּמֵיוֹ. הַפּוֹדֶה מַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְלֹא קָרָא שֵׁם רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר דַּיּוֹ. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר צָרִיךְ לְפָרֵשׁ. הָיָה מְדַבֵּר עִם הָאִשָּׁה עַל עִיסְקֵי גִיטָּהּ קִידּוּשֶׁיהָ נָתַן לָהּ קִידּוּשֶׁיהָ וְלֹא פֵּירַשׁ רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר דַּיּוֹ וְרִבִּי יוּדָה אוֹמֵר צָרִיךְ לְפָרֵשׁ.

הלכה: מַתְנִיתָא דְּלֹא כְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל דְּתַנִּינָן רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר לְעוֹלָם מְשִׁיכָתוֹ שֶׁלְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי הִיא פִּדְיוֹנוֹ.

רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר אֵין מוֹסִיפִין חוֹמֶשׁ עַל הַסֶּלַע הַשְּׁנִיָּה. וְהָיָה רִבִּי לָעְזָר מִסְתַּכֵּל בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ מָה אַתְּ מִסְתַּכֵּל בִּי. אַף רִבִּי הִילָא מוֹדֵי בָּהּ כַּיי דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן כָּל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁאֵינוֹ הוּא וּפִדְיוֹנוֹ מְשֻׁלּוֹ אֵינוֹ מוֹסִיף חוֹמֶשׁ.

מַהוּ צָרִיךְ לְפָרֵשׁ זֶה גִּיטֵּיךְ וְזֶה קִידּוּשָׁךְ וְהָכָא זֶה פִּידְיוֹן מַעֲשֵׂר שֵׁינִי.

רִבִּי זְעִירָא חַיְיָה בַּר בּוּן אָדָא בַּר תַּחְלִיפָא בְּשֵׁם רַב הוֹשַׁעְיָה מַה פְלִיגִין בְּשֶׁהִפְלִיגוּ דַּעְתָּן לְעִנְיָינוֹת אֲחֵרִים אֲבָל אִם הָיוּ עֲסוּקִין בְּאוֹתוֹ עִנְיָין גָּט הוּא.

רִבִּי חַגַּי בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי כְּרִבִּי נָתָן כְּרִבִּי יוּדָה דְּתַנִּינָן תַּמָּן אִיפְשִׁי שֶׁתְּקַבֵּל לָהּ. אֶלָּא הָא לָךְ וְתֵן לָהּ אִם רָצָה לְהַחֲזִיר יַחֲזִיר. מַתְנִיתָא דְּרִבִּי דְּתַנֵּי אָמְרָה הָבֵא לִי גִיטִּי וְהָלַךְ וְאָמַר לוֹ אִשְׁתְּךָ אָמְרָה הִתְקַבֵּל לִי גִיטִּי הוֹלִיכוֹ לָהּ וּנְתָנוֹ לָהּ זַכָּה לָהּ הִתְקַבֵּל לָהּ. אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר הוֹלִיכוֹ לָהּ וּנְתָנוֹ לָהּ אִם רָצָה לְהַחֲזִיר יַחֲזִיר. זַכָּה לָהּ וְהִתְקַבֵּל לָהּ אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. רִבִּי אוֹמֵר בְּכוּלָּן לֹא יַחֲזִיר עַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ אִיפְשִׁי שֶׁתְּקַבֵּלִי אֶלָּא שֶׁתּוֹלִיכִי לָהּ. וְקַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי. הָא לָךְ מִדִּיבּוּרִי אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. וְקַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי נָתָן. הָא לָךְ מִדִּיבּוּרָא אִם רָצָה לְהַחֲזִיר לֹא יַחֲזִיר. רִבִּי חוּנָא אָמַר נַעֲשָׂה שְׁלוּחוֹ וּשְׁלוּחָהּ. אִיסָּה אָמַר כּוּלְהוֹן דְּתַנִּינָן שְׁלוּחוֹ וּשְׁלוּחָהּ מְגוּרֶשֶׁת וְאֵינָהּ מְגוּרֶשֶׁת. אָמַר לֵיהּ וּמָה בְיָדָךְ. וְאָמַר רִבִּי

זְעִירָא חִיָּיה בַּר בּוּן אָדָא בַּר תַּחְלִיפָא בְּשֵׁם רַב הוֹשַׁעְיָה מַה פְּלִיגִין בְּשֶׁהִפְלִיגוּ דַּעְתּוֹן לְעִנְיָינִים אֲחֵרִים אֲבָל אִם הָיוּ עֲסוּקִין בְּאוֹתוֹ עִנְיָין גֶּט הוּא. וְהָכָא אֲפִילוּ הֵן עֲסוּקִין בְּאוֹתוֹ הָעִנְיָין הִיא הַמַּחְלוֹקֶת.

רִבִּי עֻזְרָה בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא אַף לְעִנְיָין מַתָּנָה כֵּן. אָדָם עוֹשֶׂה שְׁלִיחַ לְקַבֵּל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ. אָמַר לֵיהּ תַּמָּן הַתּוֹרָה זִיכַּת אוֹתָהּ בְּגִיטָּהּ וְהִיא עוֹשָׂה שְׁלִיחַ לְקַבֵּל דָּבָר שֶׁהוּא שֶׁלָּהּ. אִית לָךְ מֵימַר בְּמַתָּנָה אָדָם עוֹשֶׂה שְׁלִיחַ לְקַבֵּל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ. וְעוֹד מִן הָדָא דְּאָמַר רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר לִיתֵּן מַתָּנָה לַחֲבֵירוֹ וּבִיקֵּשׁ לַחֲזוֹר בּוֹ חוֹזֵר בּוֹ. קָם רִבִּי יוֹסֵי עִם רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי אָמַר לֵיהּ וְהֵינוֹ הֵין צָדָק. אָמְרִין בְּשָׁעָה שֶׁאָמַר הֵין צָדָק הָוָה.

ה משנה: הַמְּנִיחַ אִיסָּר וְאָכַל עָלָיו חֻצְיוֹ וְהָלַךְ לְמָקוֹם אַחֵר וַהֲרֵי הוּא יוֹצֵא בְּפוּנְדְּיוֹן אוֹכֵל עָלָיו עוֹד אִיסָּר. הַמְּנִיחַ פּוּנְדְּיוֹן וְאָכַל עָלָיו חֻצְיוֹ וְהָלַךְ לְמָקוֹם אַחֵר וַהֲרֵי הוּא יוֹצֵא בְּאִיסָּר אוֹכֵל עָלָיו עוֹד פָּלָג. הַמְּנִיחַ אִיסָּר שֶׁל מַעֲשֵׂר שֵׁינִי אוֹכֵל עָלָיו אַחַד עָשָׂר אִיסָּר וְאֶחָד מִמֶּאָה בְּאִיסָּר. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים הַכֹּל עָשָׂרָה וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים בְּרוֹבֵאי אַחַד עָשָׂר וּבִדְמָאי עֲשָׂרָה.

הלכה: תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה שְׁנֵי אִיסָּרִין פּוּנְדְּיוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵּן הַמְּנִיחַ אִיסָּר וְאָכַל עָלָיו חֻצְיוֹ וְהָלַךְ לוֹ לְמָקוֹם אַחֵר וַהֲרֵי הוּא יוֹצֵא בְּפוּנְדְּיוֹן אוֹכֵל עָלָיו עוֹד אִיסָּר.

שְׁמוּאֵל אָמַר לָא מָצֵיָא תַּנָּיֵיהּ. אֵין יְסַב חַד לָעֲשָׂרָה צָרִיךְ לְמֵיסַב חָדָא לְמָאַת. אֵין יְסַב חָדָא לְמָאַת. צָרִיךְ לְמֵיסַב חָדָא לְאֶלֶף. אֵין יְסַב חָדָא לְאֶלֶף. צָרִיךְ מֵיסַב חָדָא לַעֲשָׂרָה אֲלָפִין.

בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים בְּרוֹבֵאי אַחַד עָשָׂר וּבִדְמָאי עֲשָׂרָה. תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא בֵּין בִּדְמָאי בֵּין בְּרוֹבֵאי אַחַד עָשָׂר הֵן. הוֹרֵי רִבִּי יוּדָן בֵּירִבִּי שָׁלוֹם כְּהָדָא דְתַנֵּי בַּר קַפָּרָא. בֵּית שַׁמַּאי כְּרִבִּי לִיעֶזֶר דְּרִבִּי לִיעֶזֶר אָמַר הַנֶּאֱמָן עַל הַשִּׁינִי נֶאֱמָן עַל הָרִאשׁוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא עָשׂוֹ אוֹתוֹ כְּתוֹסֶפֶת הַבִּיכּוּרִים. מַה תּוֹסֶפֶת הַבִּיכּוּרִים נֶאֱכֶלֶת בְּטָהֳרָה וּפְטוּרָה מִדְּמַיי אַף זֶה נֶאֱכַל מִשֵּׁם שֵׁינִי וּפָטוּר מִן הָרִאשׁוֹן. אָתָא רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי. דְּרִבִּי לִיעֶזֶר הִיא.

ו משנה: כָּל הַמָּעוֹת הַנִּמְצָאִין חֲרֵי אֵילּוּ חוּלִין וַאֲפִילוּ דִּינָרֵי זָהָב עִם הַכֶּסֶף וְעִם הַמָּעוֹת. מָצָא בְּתוֹכָן חֶרֶשׂ וְכָתוּב עָלָיו מַעֲשֵׂר חֲרֵי זֶה מַעֲשֵׂר. הַמּוֹצִיא כֵּלִי וְכָתוּב עָלָיו קָרְבָּן רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם הָיָה שֶׁל חֶרֶשׂ הוּא חוּלִין וּמָה שֶׁבְּתוֹכוֹ קָרְבָּן וְאִם הָיָה שֶׁל מַתֶּכֶת הוּא קָרְבָּן וּמָה שֶׁבְּתוֹכוֹ חוּלִין. אָמְרוּ לוֹ אֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְהִיוֹת כּוֹנְסִין חוּלִין בְּקָרְבָּן. הַמּוֹצִיא כֵּלִי וְכָתוּב עָלָיו קו״ף קָרְבָּן מֵ״ם מַעֲשֵׂר דַּלֶּ״ת דְּמַאי טֵ״ת טֵבֶל. תָּ״ו תְּרוּמָה שְׁבִשְׁעַת הַסַּכָּנָה הָיוּ כוֹתְבִין תָּ״ו תַּחַת תְּרוּמָה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר וְכוֹתְבִין שְׁמוֹת אָדָם הֵן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי אֲפִילוּ מָצָא חָבִית וְהִיא מְלֵיאָה פֵּירוֹת וְכָתוּב עָלֶיהָ תְּרוּמָה חֲרֵי אֵלּוּ חוּלִין שֶׁאֲנִי אוֹמֵר אֵישְׁתְּקַד הָיְתָה מְלֵיאָה פֵּירוֹת תְּרוּמָה וּפִינָּה. הָאוֹמֵר לִבְנוֹ מַעֲשֵׂר שֵׁינִי שֶׁבְּזוּית זוֹ וּמְצָאוֹ בְּזוּית אַחֶרֶת חֲרֵי אֵלּוּ חוּלִין. חֲרֵי שָׁם מְנָה וּמָצָא מָאתַיִם הַשְּׁאָר חוּלִין. מָאתַיִם וּמָצָא מְנָה הַכֹּל מַעֲשֵׂר.

הלכה: שְׁלֹא תֹאמַר הוֹאִיל וְאֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לַעֲשׂוֹת כֵּן יְהֵא שֵׁינִי לְפוּם כֵּן צָרַךְ מֵימָר חוּלִין.

תַּנֵּי אֶלֶ״ף דַּלֶּ״ת חֵי״ת טֵי״ת רֵי״שׁ מֵ״ם תָּי״ו תְּרוּמָה. אֶלֶ״ף קַדְמִיתָא. דַּלֶּ״ת דְּמַאי. חֵי״ת חֻלְבּוֹ. טֵי״ת טוּבוֹ. רֵי״שׁ רֵאשִׁית. מֵ״ם מַעֲשֵׂר. תָּי״ו תְּרוּמָה. בֵּי שִׁין שֵׁינִי. פֵּי שִׁין שֵׁינִי. יוּ״ד מֵ״ם מַעֲשֵׂר. מַעֲשֵׂר עִיר פְּרִקּוֹן. לְשֵׁם יוֹסֵי לְשֵׁם שִׁמְעוֹן לַעֲלוֹת לְאוֹכְלָן בִּירוּשָׁלֵם חוּלִין אֲנִי אוֹמֵר סִיבּוֹלֵיהּ עָשׂוּ בֵּיניֵהוֹן.

עַד כְּדוֹן חֲדָשׁוֹת. יְשָׁנוֹת אֲנִי אוֹמֵר אֶתְמוֹל הָיְתָה מְלֵיאָה תְּרוּמָה וּפִינָּהּ כְּהָדָא דְּרִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵי הַוּוֹן שׁוּתָּפִין בְּגַרְבֵּיהּ. כַּד דָּמַךְ רִבִּי יוֹנָה אָמַר רִבִּי מָנָא לְרִבִּי יוֹסֵי כָּל גַּרְבָּ דְּכְתִיב בֵּיהּ רִבִּי יוֹנָה דִּידִי. אָמַר לֵיהּ אֶשְׁתְּקַד הֲוָה דִּידָךְ אִישְׁתְּדָא דִּידִי. מָצָא בְּמִגּוּפְתּוֹ חֲרֵי הוּא כָתוּב עָלָיו מַעֲשֵׂר חֲרֵי זֶה מַעֲשֵׂר.

נִתְחַלְּפוּ לוֹ. תַּמָּן תַּנִּינָן זִימֵּן שְׁחוֹרִין וּמָצָא לְבָנִים וּמָצָא שְׁחוֹרִים שְׁנַיִם וּמָצָא שְׁלֹשָׁה אֲסוּרִין. שְׁלֹשָׁה וּמָצָא שְׁנַיִם מוּתָּרִין. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא דְּרִבִּי הִיא. דְּתַנֵּי מָאתַיִם וּמָצָא מְנָה הַמְּנָה נוֹטֶל דִּבְרֵי רִבִּי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים חוּלִין. חָזַר וְאָמַר דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא שַׁנְיָיא הִיא בְּגוֹזָלִין שֶׁדַּרְכָּן לִפְרוֹחַ. וְהָתַנֵּי רִבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן שָׁאוּל הִיא הַדָּבָר בְּגוֹזָלִין הִיא הַדָּבָר בִּבְצִצִים. חֲוֵי דְּרִבִּי הִיא. תַּמָּן הוּא הִנִּיחַ מָצָא בְּרֹם הָכָא אֲבִיו הִנִּיחַ אֲבִיו מָצָא. רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא אָמַר קוֹמֵי רִבִּי יֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא הוֹרֵי רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא בְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי כְּהָדָא דְּרִבִּי.

חֲרֵי שֶׁהָיָה מִצְטָעֵר עַל מָעוֹתָיו שֶׁלָּאֲבִיו. נִרְאֶה לוֹ בַּחֲלוֹם כָּךְ וְכָךְ הֵם וּבִמְקוֹם פְּלוֹנִי הֵם. אָתָא עוּבְדָּא קוֹמֵי רַבָּנִין אָמְרִין דִּבְרֵי חֲלוֹמוֹת לֹא מַעֲלִין וְלֹא מוֹרִידִין. רִבִּי יוֹנָה בָּעֵי מִצְטָעֵר וַחֲמִי וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי לֹא מִסְתַּבְּרָא דְּלֹא בְּהוּא דְּלֹא מִצְטָעֵר וַחֲמִי. בְּרַם הָכָא כְּמָה דְּבַר נַשׁ חֲזֵי הוּא חָלִים. אָמַר רִבִּי אָבִין מָאן דַּעֲבַד יְאוּת עֲבַד כְּרִבִּי יוֹסֵי.

חַד בַּר נַשׁ אָתָא לְגַבֵּי דְּרִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲלַפְתָּא. אֲמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֵילְמַאי לְבוּשׁ חַד כְּלִיל דְּזַיִת. אֲמַר לֵיהּ דְּאַתְּ מִתְרוֹמְמָא. לְבָתָר יוֹמִין אֲתָא חַד חוֹרָן אָמַר

לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמַאי לְבִישׁ כְּלִילָא דְּזִית. אָמַר לֵיהּ דְּאַתְּ מַלְקֵי. אָמַר לֵיהּ לְהַהוּא גַּבְרָא אָמְרַת דְּאַתְּ מִתְרוֹמְמָא וְלִי אָמְרַת דְּאַתְּ מַלְקֵי. אָמַר לֵיהּ הַהוּא הֲוָה בִּנְצִיָּא וְאַתְּ בְּחַבָּטְיָא.

חַד בַּר נַשׁ אָתָא לְגַבֵּי דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּרְבִּי יוֹסֵי אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמַיי מַשְׁקֶה זֵיתָא מְשַׁח. אָמַר לֵיהּ תִּיפַּח רוּחֵיהּ דְּהַהוּא גַּבְרָא לְאִימֵּיהּ הוּא חָכַם. חַד בַּר נַשׁ אָתָא לְגַבֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירְבִּי יוֹסֵי אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמֵי עֵינִי נָשְׁקָה חֲבֵירָתָהּ. אָמַר לֵיהּ תִּיפַּח רוּחֵיהּ דְּהַהוּא גַּבְרָא לְאַחְתֵּיהּ הוּא חָכַם. חַד בַּר נַשׁ אָתָא לְגַבֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירְבִּי יוֹסֵי אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמַאי אִית לִי תְּלָתָא עֵינִין. אָמַר לֵיהּ תַּנּוּרִין אַתְּ עָבִיד תַּרְתֵּין עֵינָיךְ וְעֵינֵיהּ דְּתַנּוּרָא. חַד בַּר נַשׁ אָתָא לְגַבֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירְבִּי יוֹסֵי אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמַאי אִית לֵיהּ אַרְבָּעָה אוּדְנִין. אָמַר לֵיהּ מַלּוֹי אַתְּ תַּרְתֵּי אֲדָנָיךְ וְתַרְתֵּי אוּדְנוֹי דִּגְרָבָא. חַד בַּר נַשׁ אָתָא לְגַבֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירְבִּי יוֹסֵי אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמַאי בְּרָיְיתָא עָרְקִין מִן קוֹמוֹי. אָמַר לֵיהּ דְּאַתְּ מֵייתֵי אִיזָיָא וְכָל עָמָּא עָרְקִין מִן קֳדָמָךְ. חַד בַּר נַשׁ אָתָא לְגַבֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירְבִּי יוֹסֵי אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמַאי לְבִישׁ חַד פִּינַקְס דִּתְרֵי עָשָׂר לְוָחִין. אָמַר לֵיהּ אִיסְטְוָא דְּהַהוּא גַּבְרָא אִית בָּהּ תְּרֵי עָשָׂר מַרְקָנָן. חַד בַּר נַשׁ אָתָא לְגַבֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירְבִּי יוֹסֵי אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמַאי בְּלַע חַד כּוֹכָב. אָמַר לֵיהּ תִּיפַּח רוּחֵיהּ דְּהַהוּא גַּבְרָא יְהוּדַאי קָטַל דִּכְתִיב דָּרַךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב. חַד בַּר נַשׁ אָתָא לְקֳמֵיהּ דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירְבִּי יוֹסֵי אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמֵי כַּרְמֵיהּ דְּהַהוּא גַּבְרָא מַסִּיק חַסִּין. אָמַר לֵיהּ חַמְרֵיהּ דְּהַהוּא גַּבְרָא מֵיפוֹק בַּסִּים וְאַתְּ מִינְסַב חַסִּין וּצְבַע בְּבַסִּין.

חַד בַּר נַשׁ אָתָא לְגַבֵּי דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירְבִּי יוֹסֵי אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמַאי מִיתַּמַּר לִי הָכֵין זְרַק אֶצְבְּעָתְךְ נְחַת. אָמַר לֵיהּ הַב לִי אִגְרֵי וַאֲנָא אָמַר לָךְ. אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמֵי מִיתַּמַּר לִי הָכֵין תִּיהֲוֵי נְפַח בְּפוּמָךְ. אָמַר לֵיהּ הַב לִי אַגְרֵי וַאֲנָא אָמַר לָךְ. אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמֵי הָכֵין זְקֵיף אֶצְבְּעָךְ. אָמַר לֵיהּ לָא אָמְרִית לָךְ הַב לִי אַגְרֵי וַאֲנָא אָמַר לָךְ. כַּד דְּאִיתַּמַּר לָךְ הָכֵין נְחַת דִּילְמָא בְּחִיטָּךְ. כַּד אִיתַּמַּר לָךְ הָכֵין אִינְפְּחָן. כַּד אִיתַּמַּר לָךְ הָכֵין צָמְחִין.

חַד כּוּתַיי אָמַר אֲנָא אֵזִיל מַפְלֵי בְּהָדֵין סַבָּא דִּיהוּדָאֵי. אָתָא לְגַבֵּיהּ אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמַאי אַרְבָּעָה אַרְזִין וְאַרְבַּע שִׁיקְמִין מַקְנִיתָא אִדְּרָא תּוֹרְתָא וְהַהוּא גַּבְרָא יְתִיב מִדְּרָךְ. אָמַר לֵיהּ תִּיפַּח רוּחֵיהּ דְּהַהוּא גַּבְרָא לֵית הָדֵין חֶלֶם. אֲפִילּוּ כֵּן לֵית אַתְּ נְפִיק רֵיקָן. אַרְבַּעְתִּי אַרְזֵי אַרְבַּעְתִּי שִׁיטָּתֵיהּ דְּעַרְסָא. אַרְבָּעָה שִׁקְמֵי אַרְבַּעְתִּי כּוֹרְעָתָא דְּעַרְסָא. מַקְנִיתָה מַרְגְּלָתָא. אִדְּרָא בְּרָא דְּתִבְנָא. תּוֹרְתָא אֶצְבְּעָתָא. וְהוּא גַּבְרָא יְתִיב מִדְּרָךְ. וְהוּא גַּבְרָא רְבִיע בְּגַוֵּיהּ לָא חַיֵּי וְלָא מֵתֵי. וְכֵן הֲוָוֹת לֵיהּ.

חָדָא אִיתָּא דַּאֲתָיָא לְגַבֵּי רִבִּי לֵיעֶזֶר. אָמְרָה לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמַאי תִּינְיָיתָא דְּבִיתָא מִיתְבְּרָא. אָמַר לָהּ דְּאַתְּ מוֹלֶדֶת בַּר דָּכָר אָזְלָה וְיָלְדָה דָּכָר. בָּתַר יוֹמִין אָזְלָה בָּעֵיָא לֵיהּ. אָמְרִין לָהּ תַּלְמִידוֹי לֵית הוּא הָכָא. אָמְרָה לוֹן חֲמִית הַהִיא אִיתָּתָא בְּחֶילְמַאי תִּינְיָיתָא דְּבִיתָא מִיתְבְּרָא. אָמְרִין לָהּ דְּאַתְּ מוֹלֶדֶת בַּר דָּכָר וּבַעֲלָהּ דְּהַהִיא אִיתָּתָא מַיִּית. כַּד אָתָא רִבִּי לְעָזָר תַּנּוּן לֵיהּ עוּבְדָּא אָמַר לוֹן קְטַלְתּוּן נְפֵשׁ לָמָּה שֶׁאֵין הַחֲלוֹם הוֹלֵךְ אֶלָּא אַחַר פִּתְרוֹנוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פָּתַר לָנוּ כֵּן הָיָה.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן כָּל הַחֲלוֹמוֹת הוֹלְכִין אַחַר פִּתְרוֹנֵיהֶן חוּץ מִן הַיַּיִן. יֵשׁ שׁוֹתֶה יַיִן וְטוֹב לוֹ. יֵשׁ שׁוֹתֶה יַיִן וְרַע לוֹ. תַּלְמִיד חָכָם שׁוֹתֶה וְטוֹב לוֹ. עַם הָאָרֶץ שׁוֹתֶה וְרַע לוֹ.

חַד בַּר נַשׁ אֲתֵי גַּבֵּי רִבִּי עֲקִיבָה אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמַאי רַגְלֵי קְטִינָא. אָמַר לֵיהּ דְּמוֹעֲדָא מַיְיתֵי וְלִית מֵיכַל קוֹפָּד. אָתָא חַד חוֹרָן לְגַבֵּיהּ אָמַר חֲמִית בְּחֶילְמַאי רַגְלֵי מְסוֹבְלָא. אָמַר לֵיהּ מוֹעֲדָא מַיְיתֵי וְאִית לָךְ קוֹפָּד סַגִּי. חַד תַּלְמִיד מִן דְּרִבִּי עֲקִיבָה הֲוָה יְתִיב וְאָפוּ מְשַׁנְיָין אָמַר לֵיהּ מַהוּ כֵן. אָמַר לֵיהּ חֲמִית בְּחֶילְמַאי תִּלַּת מִילִין קַשְׁיָין בְּאָדָר אַתְּ מַיִית וְנִיסָן לֵית אַתְּ חֲמֵי וּמַה דְּאַתְּ זָרַע לֵית אַתְּ כְּנֵשׁ. אָמַר לֵיהּ תְּלַתֵּיהוֹן טָבָא אִינּוּן. בְּהָדָרָא דְּאוֹרֵיתָא אַתְּ מִתְרוֹמְמָא וְנִיסָן לֵית אַתְּ חֲמֵי וּמַה דְּאַתְּ זָרַע לֵית אַתְּ כְּנֵשׁ. מַה דְּאַתְּ מוֹלִיד לֵית אַתְּ קְבַר.

פרק ה

א **משנה**: כֵּרֵם רְבָעִי מְצַיְּינִים אוֹתוֹ בְּקוֹזְזוֹת אֲדָמָה וְשֶׁל עָרְלָה בְּחַרְסִית וְשֶׁל קְבָרוֹת בְּסִיד וּמַמְחֶה וְשׁוֹפֵךְ. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בַּשָּׁבִיעִית וְהַצְּנוּעִין מַנִּיחִין אֶת הַמָּעוֹת וְאוֹמֵר כָּל הַנִּלְקָט מִזֶּה מְחוּלָּל עַל הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ.

הלכה: זוּנָא שָׁאַל לְרִבִּי מַה נִיתְנֵי. כֶּרֶם רְבָעִי אוֹ נָטַע רְבָעִי. אָמַר לוֹן פֵּקוּן שְׁאָלוּן לְרִבִּי יִצְחָק רוֹבָא דְּבָחַנְתּ לֵיהּ כָּל מַתְנִיתָא. נְפָקוּן וְשָׁאֲלוּן לֵיהּ. אָמַר לוֹן קַדְמֵיָא כֶּרֶם רְבָעִי וְתִינְיָינָא נָטַע רְבָעִי. רִבִּי זְעִירָא קָבַל לְסַבַּיָּא דְּהָווֹן בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי יִצְחָק רוֹבָא דְּלָא בָחַנּוּן כָּל מַתְנִיָּיתָא מִינֵּיהּ.

תַּנֵּי כֶּרֶם רְבָעִי מְצַיְּינִין אוֹתוֹ בְּקוֹזְזוֹת אֲדָמָה שֶׁהוּא לְשָׁעָה. שֶׁל עָרְלָה בְּחַרְסִית בְּחִיּוּרָא שֶׁהוּא יוֹתֵר מִכֵּן. וְשֶׁל קְבָרוֹת בְּסִיד דּוּ יוֹתֵר מִיכֵּן. תַּנֵּי רִבִּי חַלַפְתָּא בֶּן שָׁאוּל אִם הָיוּ יְחִידוֹת תּוֹלֶה בָּהֶן אָזְנֵי חֲבִיּוֹת.

רִבִּי זְעִירָא בָּעֵי לָמָּה לֵי נָן אָמְרִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי מָה שֶׁהוּא. כְּהָדָא דְתַנֵּי אִילֵּן שֶׁלְּהֶקְדֵּשׁ סוֹקְרִין אוֹתוֹ בְּסִיקְרָא. בָּתֵּי עֲבוֹדָה זָרָה מְפָחֲמִין אוֹתָן בִּפְחָמִין. בַּיִת מְנוּגָּע נוֹתְנִין עָלָיו אֵפֶר מַקֶּלֶה. מָקוֹם עֶגְלָה עֲרוּפָה בַּחֲגוֹרָה שֶׁלַּאֲבָנִים. וְחָשׁ לוֹמַר שֶׁמָּא אִילֵּן שֶׁהוּא מְנַבֵּל פֵּירוֹתָיו הוּא. וְלֹא כֵן תַּנֵּי

אִילָן שֶׁהוּא מְנַבֵּל פֵּירוֹתָיו סוֹקְרִין אוֹתוֹ בְּסִיקְרָא וּמַטְעִינִין אוֹתוֹ אֲבָנִים וּמְבַהֲתִין לֵיהּ דִּי עֲבַד. תַּמָּן דְּלָא יַתִּיר פֵּירוֹי. בְּרַם הָכָא דְּיַעֲבַד כַּתְחִילָּה. רִבִּי יוֹנָה בָּעֵי וְלָמָּה לִי נָן מָרִין חוּט בְּחוּט שֶׁלְסִיקְרָא וֶכֶר לַמִּזְבֵּחַ. כֵּיי דְתַנִּינָן תַּמָּן חוּט שֶׁלְסִיקְרָא חוֹגְרוֹ בְּאֶמְצַע לְהַבְחִין בֵּין דָּמִים הָעֶלְיוֹנִים לַדָּמִים הַתַּחְתּוֹנִים. תַּנֵּי רִבִּי חִייָא סוֹקְרִין עָלָיו בְּסִיקְרָא הֶקְדֵּשׁ.

רִבִּי יוֹסֵי וְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. כְּמָה דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר אֵין אָנוּ אַחְרָאִין לְרַמָּאִין. כֵּן רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אֵין אָנוּ אַחְרָאִין לְרַמָּאִין. מִסְתַּבְּרָא רִבִּי יוֹסֵי יוֹדֵי לְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לֹא יוֹדֵי לְרִבִּי יוֹסֵי. רִבִּי יוֹסֵי יוֹדֵי לְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל שֶׁאֵין אָנוּ אַחְרָאִין לְרַמָּאִין. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לֹא יוֹדֵי לְרִבִּי יוֹסֵי. שֶׁאֵין דֶּרֶךְ חָבֵר לְהוֹצִיא מִבֵּיתוֹ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְתוּקָּן.

מְנַיִן לְצִיּוּן. רִבִּי בְּרֶכְיָה רִבִּי יַעֲקֹב בַּר בַּת יַעֲקֹב בְּשֵׁם רִבִּי חוֹנְיָה דִּבְרַת חַוְורָן. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר לָהּ רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנַנְיָה דִּבְרַת חַוְורָן. רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי עוּזִּיאֵל בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חוֹנְיָה דִּבְרַת חַוְורָן בְּשֵׁם רִבִּי חוֹנְיָה דִּבְרַת חַוְורָן וְטָמֵא טָמֵא יִקָּרֵא. כְּדֵי שֶׁתְּהֵא הַטּוּמְאָה קוֹרָא לָהּ בְּפִיהָ וְאוֹמֶרֶת לָךְ. פְּרוֹשׁ. רִבִּי הִילָא בְשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן וְעָבְרוּ הָעִבְרִים בָּאָרֶץ וְרָאָה עֶצֶם אָדָם וּבָנָה אֶצְלוֹ צִיּוּן. מִיכָּן שְׁמְצַיְינִין עַל הָעֲצָמוֹת. אָדָם מִיכָּן שְׁמְצַיְינִין עַל הַשִּׁזְרָה וְעַל הַגּוּלְגּוֹלֶת. וּבָנָה. מִיכָּן שְׁמְצַיְינִין עַל גַּבֵּי אֶבֶן קְבוּעָה. אִם אוֹמֵר אַתְּ עַל תְּלוּשָׁה אַף הִיא הוֹלֶכֶת וּמְטַמָּא בְּמָקוֹם אַחֵר. אֶצְלוֹ. בְּמָקוֹם טָהֳרָה. צִיּוּן. מִיכָּן לְצִיּוּן.

תַּנֵּי מָצָא אֶבֶן אַחַת מְצוּיֶינֶת אַף עַל פִּי שֶׁאֵין מְקַיְימִין כֵּן הַמַּאֲהִיל עָלֶיהָ טָהוֹר. אֲנִי אוֹמֵר מֵת קַמְצוֹץ הָיָה נָתוּן תַּחְתֶּיהָ. הָיוּ שְׁתַּיִם הַמַּאֲהִיל עֲלֵיהֶן טָהוֹר וּבֵינֵיהֶן טָמֵא. הָיָה חָרוּשׁ בֵּינָתַיִים חֲרֵי הֵן כִּיחִידִיוֹת בֵּינֵיהֶן טָהוֹר וּסְבִיבוֹתָן טָמֵא.

תַּנֵּי אֵין מְצַיְינִין עַל הַבָּשָׂר שֶׁמָּא יִתְאַכֵּל הַבָּשָׂר. רִבִּי יוֹסְטֵי בַּר שׁוּנֵם בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא וְלֹא נִמְצָא מְטַמֵּא אֶת הַטָּהֳרוֹת לְמַפְרֵעַ. אָמַר לֵיהּ מוּטָב שֶׁיִּתְקַלְקְלוּ בוֹ לְשָׁעָה וְאַל יִתְקַלְקְלוּ בוֹ לְעוֹלָם.

חֲבֶרַיָּא אָמְרֵי יְאוּת אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל וְקַשְׁיָא עַל דְּרַבָּנִין. לֹא בַיּוֹם הוּא מְצַיֵּין. לֹא בַלַּיְלָה הוּא גוֹנֵב. אָמַר לוֹן רִבִּי מָנָא מִבְּיוֹם כֵּיי דְּאָמַר רִבִּי חְנִינָה חָתַר בַּחוֹשֶׁךְ בְּתִים יוֹמָם חִתְּמוּ לָמוֹ לֹא רָאוּ אוֹר. מִיּוֹמָם חִתְּמוּ לָמוֹ. כָּךְ הָיוּ אַנְשֵׁי דּוֹר הַמַּבּוּל עוֹשִׁין הָיוּ רוֹשְׁמִין בָּאֲפוֹבַּלְסַמּוֹן וּבָאִין וְגוֹנְבִין בַּלַּיְלָה. כָּךְ דְּרָשָׁהּ רִבִּי חֲנִינָא בְּצִיפּוֹרִין. אִיתְעֲבוּד תְּלַת מְאָה חַתִּירָן בָּתִּים.

וִיצַיֵּין. אִם מְצוּיָין הוּא הֵיאַךְ נִקְרָא הוּא צָנוּעַ.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן אַתְיָא דְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל כְּמָאן דְּאָמַר לְעִיתּוֹתֵי עֶרֶב. דְּתַנֵּי רִבִּי דּוֹסָא אוֹמֵר כָּל מַה שֶּׁיִּלַּקְטוּ עֲנִיִּים בֵּין הָעֲמָרִים הֶבְקֵר חֲרֵי הוּא הֶבְקֵר. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר לְעִיתּוֹתֵי עֶרֶב וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין הֶבְקֵר אַנְפִּין הֶבְקֵר שֶׁאֵין אָנוּ אַחְרָאִין לְרַמָּאִין. בְּרַם כְּמָאן דְּאָמַר בְּשַׁחֲרִית לֹא אַתְיָא. וְיֵשׁ אָדָם מַבְקֵר בְּמִחוּבָּר לְקַרְקַע. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה אֲפִילּוּ כְּמָאן דְּאָמַר בְּשַׁחֲרִית אַתְיָא הוּא. וְלָאו רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל הִיא. וְעוֹד הוּא אִית לֵיהּ מְשִׁיכָתוֹ שֶׁלְמַעֲשֶׂה שִׁינִּי הִיא פְּדָיָתוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי חִינְנוֹ וְקָם לוֹ. אִילּוּ רָאָה כֹּכָר מִתְגַּלְגֵּל בַּנָּהָר וְאָמַר כִּכָּר זֶה הֶקְדֵּשׁ שֶׁמָּא כְלוּם אָמַר. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה עַד דְּאַתְּ מַקְשֵׁי לֵיהּ בְּשַׁחֲרִית קַשְׁיָיתָהּ לְעִיתּוֹתֵי עֶרֶב. אָמַר לֵיהּ מָאן דְּאֵיתֵיהּ לֵיהּ לְעִיתּוֹתֵי עֶרֶב. לֵית לֵיהּ לְאֵילֵין קַשְׁיָיתָא.

ב משנה: כֶּרֶם רָבְעִי עוֹלָה לִירוּשָׁלֵם מַהֲלָךְ יוֹם אֶחָד לְכָל צַד וְאֵי זוֹ הִיא תְּחוּמָהּ אֵילַת מִן הַדָּרוֹם וְעַקְרַבָּה מִן הַצָּפוֹן וְלוּד מִן הַמַּעֲרָב וְהַיַּרְדֵּן מִן הַמִּזְרָח. וּמִשֶּׁרָבוּ הַפֵּירוֹת הִתְקִינוּ שֶׁיְּהֵא נִפְדֶּה סָמוּךְ לַחוֹמָה. וּתְנֵיי הָיָה הַדָּבָר אֵימָתַי שֶׁיִּרְצוּ יַחֲזוֹר הַדָּבָר לְכְמוֹת שֶׁהָיָה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר מִשֶּׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה הַתְּנֵיי הַזֶּה וּתְנֵיי אֵימָתַי שֶׁיִּבָּנֶה בֵית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ יַחֲזוֹר הַדָּבָר לְכְמוֹת שֶׁהָיָה. כֶּרֶם רָבְעִי בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים אֵין לוֹ חוֹמֶשׁ וְאֵין לוֹ בִּיעוּר. וּבֵית הִלֵּל אוֹמֵר יֵשׁ לוֹ. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים יֵשׁ לוֹ פֶּרֶט וְיֵשׁ לוֹ עוֹלֵלוֹת וַעֲנִיִּים פּוֹדִין לְעַצְמָן. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים כּוּלּוֹ לְגַת.

הלכה: אָמַר רִבִּי הִילָא בָּרְאשׁוֹנָה הָיוּ עוֹשִׂין יַיִן בְּטָהֳרָה לִנְסָכִים וְלֹא הָיוּ עֲנָבִים מְצוּיוֹת. הִתְקִינוּ שֶׁיְּהֵא עוֹלֶה לִירוּשָׁלֵם מַהֲלָךְ יוֹם לְכָל צַד. אַף הֵן מְחַלְּקִין אוֹתוֹ לְקָרוֹבִין וְלִשְׁכֵינִין וְלִמְיוּדָּעִין. אֲפִילּוּ דָּבָר קַל הָיָה מְעַטֵּר אֶת הַשּׁוּק.

הָדָא פְלִיגָא עַל נַקֵּיי. נַקֵּיי הֲוָה שַׁמָּשׁ בְּמִגְדָּל צָבְעָיָה. בְּכָל עֲרוּבָת שׁוּבָא מִן דַּהֲוָה עֲבִיד קַנְדִּילוֹי הֲוָה סְלִיק שָׁבַת בְּבֵית מִקְדְּשָׁא וְנָחִית וּמַדְלִיק לוֹן. וְאִית דְּאָמְרִין סַפָּר הֲוָה. בְּכָל עֲרוּבָת שׁוּבְתָא הֲוָה סְלַק פָּשַׁט סִדְרוֹי לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ וְנָחִית שָׁבִית בְּבֵייתֵיהּ.

טַרְטִירוֹי דְּמַהֲלוּל הֲוָה סְלִיק שָׁבִית לְגַו בֵּית מִקְדְּשָׁא וְלָא הֲוָה בַּר נַשׁ קָרֵץ לְתַאֲנֵיָא קָדְמוֹי מִינֵּיהּ.

בְּנוֹת צִפֳּרִי הֲווֹ סַלְקִין שַׁבְתִּין בְּגַו בֵּית מִקְדְּשָׁא וְלָא הֲוָה בַּר נַשׁ קָרֵץ לְתַאֲנֵיָא קָדְמוֹי מִינְהֶן. בְּנוֹת לוּד הָיוּ לָשׁוֹת עִיסָּתָן וְעוֹלוֹת וּמִתְפַּלְלוֹת וְיוֹרְדוֹת עַד שֶׁלֹּא יַחְמִיצוּ.

חַד בַּר נַשׁ הֲוָה קָאִים רְדִי. פְּסָקַת תּוֹרָתֵיהּ קוֹמוֹי. הֲוָות פָּרְיָא וְהוּא פָּרֵי פָּרְיָא וְהוּא פָּרֵי עַד דְּאִשְׁתְּכַח יְהִיב בְּבָבֶל. אָמְרוּ לֵיהּ אִימַת נָפְקַת. אָמַר לוֹן יוֹמָא דֵין. אָמְרִין בְּהֵיידָא אָתִיתָא. אָמַר לוֹן בְּדָא. אָמַר לוֹן אִיתָא חָמֵי לֶן. נְפַק בָּעֵי מֵיחְמֵיָא לוֹן וְלָא חַכִּים בְּהֵיידָא.

מִכְּלָל דִּפְלִיגָא. וַאֲפִילּוּ תֵּימַר לֵית הוּא פְלִיגָא מְחִילוֹת הָיוּ וְנִגְנְזוּ. הָדָא הִיא דִּכְתִיב גְּדַר דַּרְכִּי בְגָזִית נְתִיבוֹתַי עִוָּה.

רִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָה אֲפִילוּ כֻּרֵּם שֶׁהָיָה סָמוּךְ לַחוֹמָה הָיָה נִפְדֶּה.

אָמַר רִבִּי אָחָא זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ עָתִיד לְהִיבָּנוֹת קוֹדֶם לְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד דִּכְתִיב וְדַם עֵנָב תִּשְׁתֶּה חָמֶר. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין.

תַּנֵּי רִבִּי אוֹמֵר בַּמֶּה דְבָרִים אֲמוּרִים בִּשְׁבִיעִית אֲבָל בִּשְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים יֵשׁ לוֹ חוֹמֶשׁ וְיֵשׁ לוֹ בִּיעוּר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּהַדֵּין תַּנָּיֶיהּ לֹא לָמְדוּ נָטַע רְבָעִי אֶלָּא לְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי כְּמַה דְתֵימַר אֵין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בִּשְׁבִיעִית. וְדִכְוָותֵיהּ אֵין נָטַע רְבָעִי בִּשְׁבִיעִית. מֵעַתָּה אַל יְהִי לוֹ קְדוּשָׁה. וּקְדוּשָׁתוֹ מֵאֵילָיו לָמְדוּ. קוֹדֶשׁ הִילּוּלִים. כְּקוֹדֶשׁ שֶׁקּוֹרִין עָלָיו אֶת הַהַלֵּל. וְיֵהֵא מוּתָּר לְאוֹנֵן. תַּנֵּי מַגִּיד שֶׁהוּא אָסוּר לְאוֹנֵן. וְיֵהֵא חַיָּב בְּבִיעוּר. בְּגִין דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר מִן הַבִּיעוּר. וְיִפָּדֶה בִּמְחוּבָּר לְקַרְקַע.

תַּנֵּי רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אֶחָד שְׁבִיעִית וְאֶחָד שְׁאָר שְׁנֵי שָׁבוּעַ בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים אֵין לוֹ חוֹמֶשׁ וְאֵין לוֹ בִּיעוּר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּהָדֵין תַּנָּיֶיא לֹא לָמְדוּ נָטַע רְבָעִי מִמַּעֲשֵׂר שֵׁינִי כָּל עִיקָּר. מֵעַתָּה אַל יְהִי לוֹ קְדוּשָׁה. וּקְדוּשָׁתוֹ מֵאֵילָיו לָמְדוּ. קוֹדֶשׁ הִילּוּלִים. חֲרֵי כְקוֹדֶשׁ שֶׁקּוֹרִין עָלָיו אֶת הַהַלֵּל. וְיֵהֵא מוּתָּר לְאוֹנֵן. מַגִּיד שֶׁהוּא אָסוּר לְאוֹנֵן. וְיֵהֵא חַיָּב בְּבִיעוּר. בְּגִין דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר מִן הַבִּיעוּר. וְיִפָּדֶה בִּמְחוּבָּר לְקַרְקַע.

רִבִּי זְעִירָא בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ מְנַיִין שֶׁהוּא טָעוּן פְּדָיוֹן. שֶׁנֶּאֱמַר קוֹדֶשׁ הִילּוּלִים קוֹדֶשׁ חִילּוּלִים לָא מִתְמַנְעִין דַּרַבָּנִין דָּרַשׁ בֵּין ה״א לְחֵי״ת.

תַּנֵּי רִבִּי אַיְיבוּ בַּר נַגָּרִי קוֹמֵי רִבִּי לָא דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל אִם גָּאֹל יִגְאַל אִישׁ מִמַּעֲשְׂרוֹ חֲמִישִׁיתוֹ יוֹסֵף עָלָיו. פְּרָט לְנָטַע רְבָעִי שֶׁאֵין חַיָּבִין עָלָיו חוֹמֶשׁ. חָזַר וְתָנָא קוֹמוֹ שְׁתֵּי גְאוּלּוֹת הֵן אַחַת לְמַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְאַחַת לְנָטַע רְבָעִי.

תַּמָּן תַּנִּינָן רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר אֵין לְנָכְרִי כֶּרֶם רְבָעִי. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים יֵשׁ לוֹ. אָמַר רִבִּי לָעְזָר כֵּינִי מַתְנִיתָא אֵין לְנָכְרִי כֶּרֶם רְבָעִי כָּל עִיקָּר. רִבִּי בִּיבִי אָמַר קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר אַתְיָיא דְּרִבִּי יוּדָה כְּבֵית שַׁמַּי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי כְּמָה דְּבֵית שַׁמַּי אוֹמֵר לֹא לָמְדוּ נָטַע רְבָעִי אֶלָּא מִמַּעֲשֵׂר שֵׁינִי כְּמַה דְתֵימַר אֵין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בִּשְׁבִיעִית. וְדִכְוָותֵהּ אֵין נָטַע רְבָעִי בִּשְׁבִיעִית. כֵּן רִבִּי יוּדָה אָמַר לֹא לָמְדוּ נָטַע רְבָעִי אֶלָּא מִמַּעֲשֵׂר שֵׁינִי כְּמַה דְאַתְּ אָמַר אֵין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בְּסוּרְיָא וְדִכְוָותֵהּ אֵין נָטַע רְבָעִי בְּסוּרְיָא. אָמַר לֵיהּ חֲמִי מַה אָמַר. לֹא אָמַר אֶלָּא אֵין לוֹ חוֹמֶשׁ וְאֵין לוֹ בִּיעוּר הָא שְׁאָר כָּל הַדְּבָרִים יֵשׁ לוֹ. רִבִּי יוּדָה אוֹמֵר אֵין לְנָכְרִי נָטַע רְבָעִי בְּסוּרְיָא.

שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא בָּעֵי הָא בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים לֹא לָמְדוּ נָטַע רְבָעִי אֶלָּא מִמַּעֲשֵׂר שֵׁינִי כְּמָה דְתֵימַר אֵין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בִּשְׁבִיעִית. וְדִכְוָותֵהּ אֵין נָטַע רְבָעִי בִּשְׁבִיעִית. וְדִכְוָותֵהּ שְׁלִישִׁית וְשִׁשִּׁית הוֹאִיל וְאֵין בָּהֶן מַעֲשֵׂר שֵׁינִי לֹא יְהֵא בָהֶן נָטַע רְבָעִי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי שְׁלִישִׁית וְשִׁשִּׁית אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בָּהֶן מַעֲשֵׂר שֵׁינִי יֵשׁ בָּהֶן מַעְשָׂרוֹת. שְׁבִיעִית אֵין לוֹ מַעְשְׂרוֹת כָּל עִיקָּר.

חֵיפָּה שְׁאַל הָא רִבִּי יוּדָה אָמַר לֹא לָמְדוּ נָטַע רְבָעִי אֶלָּא מִמַּעֲשֵׂר כְּמָה דְתֵימַר אֵין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בְּסוּרְיָא. וְדִכְוָותֵהּ אֵין נָטַע רְבָעִי בְּסוּרְיָא. וְדִכְוָותֵהּ לֹא לָמְדוּ תְּרוּמַת תּוֹדָה אֶלָּא מִתְּרוּמַת מַעֲשֵׂר. כְּמָה דְתֵימַר אֵין תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר בַּמִּדְבָּר וְדִכְוָותֵהּ לֹא תְהֵא תְרוּמַת תּוֹדָה בַּמִּדְבָּר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי לֹא לָמְדוּ מִמֶּנָּה אֶלָּא לְשִׁיעוּרִין.

תַּנֵּי רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יוּדָה אוֹמֵר רִבִּי לָעְזָר בֵּרְבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר לֹא נִתְחַיְּבוּ יִשְׂרָאֵל לְנָטַע רְבָעִי אֶלָּא לְאַחַר אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה שֶׁבַע שֶׁכִּיבְּשׁוּ וְשֶׁבַע שֶׁחִילְּקוּ. אָמַר רַב חִסְדָּא אַתְיָא דְּרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יוּדָה בְּשִׁיטַּת רִבִּי יוּדָה אָבוּי. כְּמָה דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר לֹא לָמְדוּ נָטַע רְבָעִי אֶלָּא מִמַּעֲשֵׂר שֵׁינִי כְּמָה דְתֵימַר אֵין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בְּסוּרְיָא וְדִכְוָותֵהּ אֵין נָטַע רְבָעִי בְּסוּרְיָא. כֵּן רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יוּדָה אוֹמֵר לֹא לָמְדוּ נָטַע רְבָעִי אֶלָּא מִמַּעֲשֵׂר. כְּמָה דְתֵימַר אֵין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי אֶלָּא לְאַחַר אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה. וְדִכְוָותֵהּ אֵין נָטַע רְבָעִי אֶלָּא לְאַחַר אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי וְהֵיא בְּשִׁיטַּת בְּנוֹ סוּרְיָא לְמִידָּה מֵאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה אֵין אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְמִידָּה מִסּוּרְיָא.

כְּתִיב וּבַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית תֹּאכְלוּ אֶת פִּרְיוֹ לְהוֹסִיף לָכֶם וגו׳. רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר חֲרֵי אַתְּ כְּמוֹסִיף פֵּירוֹת חֲמִישִׁית עַל פֵּירוֹת רְבִיעִית מַה פֵּירוֹת חֲמִישִׁית לִבְעָלִין. אַף פֵּירוֹת רְבִיעִית לִבְעָלִין. רִבִּי זְעִירָא רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן אַתְיָא דְּרִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי כְּרִבִּי יְהוּדָה. כְּמָה דְּרִבִּי יְהוּדָה עוֹשֶׂה אוֹתוֹ כִּנְכָסָיו כֵּן רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי עוֹשֶׂה אוֹתוֹ כִּנְכָסָיו.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא כְּדִבְרֵי מִי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אוֹתוֹ כִּנְכָסָיו מַהוּ שֶׁיְּהֵא חַיָּב בְּמַעְשְׂרוֹת. אָמַר לֵיהּ כַּיי דְּאָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי דְּאָמַר רִבִּי אָבִין בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי לֹא סוֹף דָּבָר הֲלָכָה זוּ אֶלָּא כָּל הֲלָכָה שֶׁהִיא רוֹפֶפֶת בְּבֵית דִּין וְאֵין אַתְּ יוֹדֵעַ מַה טִיבָהּ צֵא וּרְאֵה הֵיאַךְ הַצִּיבּוּר נוֹהֵג וּנְהוֹג. וַאֲנָן חָמְיִין צִיבּוּרָא דְּלָא מַפְרְשִׁין. אָמַר רִבִּי מָנָא אִילּוּ אָמַר כְּבֵית שַׁמַּי וְיֵשׁ צִיבּוּר כְּבֵית שַׁמַּי. אָמַר רִבִּי אָבִין כְּלוּם לָמַדְנוּ נָטַע רְבָעִי אֶלָּא מִמַּעֲשֵׂר שֵׁינִי כְּמָה דְתֵימַר אֵין מַעֲשֵׂר שֵׁינִי חַיָּב בְּמַעְשְׂרוֹת. וְדִכְוָותֵהּ אֵין נָטַע רְבָעִי חַיָּב בְּמַעְשְׂרוֹת.

רִבִּי בָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן עִיסַּת מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בִּירוּשָׁלֵם כְּרִבִּי מֵאִיר פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה כְּרִבִּי יוּדָה חַיֶּבֶת בְּחַלָּה. אָמַר רִבִּי יוֹנָה לֹא אָמְרוּ אֶלָּא בִּירוּשָׁלֵם הָא בִּגְבוּלִים לֹא.

רִבִּי בָּא בַּר כֹּהֶן בָּעֵא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי כְּדִבְרֵי מִי שֶׁמְּחַיֵּיב בְּפֶרֶט מַהוּ שֶׁתְּהֵא חַיֶּיבֶת בְּחַלָּה. אָמַר לֵיהּ וְלֹא רִבִּי יוּדָה הִיא וְסָבְרָנָן מֵימַר כָּל הָדָא הֵילְכְתָא רִבִּי יוּדָה כְּבֵית שַׁמַּי.

ג משנה: כֵּיצַד פּוֹדִין נָטַע רְבָעִי מַנִּיחַ אֶת הַסֶּלַע עַל פִּי שְׁלֹשָׁה וְאוֹמֵר כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לִפְדּוֹת לוֹ בְּסֶלַע עַל מְנָת לְהוֹצִיא יְצִיאוֹת מִבֵּיתוֹ וּמַנִּיחַ אֶת הַמָּעוֹת וְאוֹמֵר כָּל הַנִּלְקָט מִזֶּה מְחוּלָּל עַל הַמָּעוֹת הָאֵלּוּ. מִכָּן וּכָן סְלִים בְּסֶלַע. וּבַשְּׁבִיעִית פּוֹדֵיהוּ בְּשָׁוְויוֹ אִם הָיָה הַכֹּל מוּבְקָר אֵין לוֹ אֶלָּא שְׂכַר לְקִיטָה. הַפּוֹדֶה נָטַע רְבָעִי שֶׁלּוֹ מוֹסִיף עָלָיו חֲמִישִׁיתוֹ בֵּין שֶׁהוּא שֶׁלּוֹ בֵּין שֶׁנִּיתַּן לוֹ בְּמַתָּנָה. עֶרֶב יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלְּפֶסַח שֶׁלְּרְבִיעִית וְשֶׁלְּשְׁבִיעִית הָיָה בִּיעוּר. כֵּיצַד הָיָה בִּיעוּר נוֹתְנִין תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר לִבְעָלֶיהָ וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן לִבְעָלָיו וּמַעֲשֵׂר עָנִי לִבְעָלָיו. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי וּבִיכּוּרִים מִתְבַּעֲרִים בְּכָל מָקוֹם. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר בַּבִּיכּוּרִין נוֹתְנִין לַכֹּהֲנִים כִּתְרוּמָה. הַתַּבְשִׁיל בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים צָרִיךְ לְבַעֵר. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים חֲרֵי הוּא כִּמְבוֹעָר. מִי שֶׁהָיוּ לוֹ פֵּירוֹת בִּזְמַן הַזֶּה וְהִגִּיעָה שְׁנַת הַבִּיעוּר בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים צָרִיךְ לְחַלְּלָן עַל הַכֶּסֶף. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים אֶחָד שֶׁהֵן כֶּסֶף וְאֶחָד שֶׁהֵן פֵּירוֹת.

הלכה: לִפְדּוֹת לוֹ בְּסֶלַע לוֹקֵחַ לוֹ בְּסֶלַע. אֵין לוֹ אֶלָּא שְׂכַר לְקִיטָה אֵין לוֹ אֶלָּא שְׂכַר עֲקִיצָה. רִבִּי הוֹשַׁעְיָה מְפַקֵּד תְּלָתָא אִיסְתּוֹנְנִסִין וּמְפָרֵק עַל פּוּמּוֹן.

כְּתִיב מִקְצֵה שָׁלֹשׁ שָׁנִים תּוֹצִיא אֶת כָּל מַעֲשַׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה [הַהִוא] וְהִנַּחְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ יָכוֹל פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ אַתְּ חַיָּיב לְהוֹצִיא אֶת הַמַּעְשְׂרוֹת וּלְהוֹצִיא מַעֲשֵׂר עָנִי. תַּלְמוּד לוֹמַר מִקְצֵה שָׁלֹשׁ שָׁנִים אַחַת לְשָׁלֹשׁ שָׁנִים. וְלֹא אַחַת לְשֶׁבַע. אֶלָּא בִּשְׁלִישִׁית וּבִשְׁבִיעִית שְׁנֵי פְעָמִים בַּשָּׁבוּעַ. אוֹ קוֹרֵא אֲנִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה יָכוֹל כֵּיוָן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אַתְּ חַיָּיב לְבָעֵר אֶת הַמַּעְשְׂרוֹת וּלְהוֹצִיא מַעֲשֵׂר עָנִי תַּלְמוּד לוֹמַר מִקְצֵה אֶלָּא בְּסוֹף שָׁנָה אַתְּ מְבָעֵר. וְאֵין אַתְּ מְבָעֵר בְּרֹאשׁ שָׁנָה. אִי בְסוֹף שָׁנָה יָכוֹל כֵּיוָן בְּרֹאשׁהּ שֶׁל רְבִיעִית אַתְּ חַיָּיב לְבָעֵר אֶת הַמַּעְשְׂרוֹת וּלְהוֹצִיא מַעֲשֵׂר עָנִי תַּלְמוּד לוֹמַר כִּי תְכַלֶּה לַעְשֵׂר אֶת כָּל תְּבוּאָתְךָ כְּשֶׁתְּכַלֶּה לַעְשֵׂר אֶת כָּל הַפֵּירוֹת. אִי כְשֶׁתְּכַלֶּה לַעְשֵׂר כָּל הַפֵּירוֹת יָכוֹל אֲפִילוּ בַּחֲנוּכָּה. נֶאֱמַר כָּאן מִקְצֵה. וְנֶאֱמַר לְהַלָּן מִקְצֵה שֶׁבַע שָׁנִים בְּמוֹעֵד שְׁנַת הַשְּׁמִיטָּה בְּחַג הַסּוּכּוֹת. מַה מִקֵּץ שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בְּמוֹעֵד אַף כָּאן בְּמוֹעֵד. אִי מַה מִקֵּץ שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בְּחַג הַסּוּכּוֹת אַף כָּאן בְּחַג הַסּוּכּוֹת. תַּלְמוּד לוֹמַר כִּי תְכַלֶּה לַעְשֵׂר אֶת כָּל מַעֲשַׂר תְּבוּאָתְךָ. אֵימָתַי הוּא מְכַלֶּה לְעַשֵּׂר אֶת כָּל הַפֵּירוֹת בְּפֶסַח שֶׁלָּרְבִיעִית.

בַּשָּׁנָה הַהִיא אַתְּ זָקוּק לְבַעֲרוֹ וְאֵין אַתְּ זָקוּק לְבַעֲרוֹ בִּשְׁאָר כָּל הַשָּׁנִים. בַּשָּׁנָה הַהִיא אַתְּ זָקוּק לְבָעֵר. אֵין אַתְּ זָקוּק לְבָעֵר. אָמַר רִבִּי לָעְזָר כִּינִי מַתְנִיתָא בַּשָּׁנָה הַהִיא אַתְּ מוֹצִיאוֹ מִמְּקוֹם טוּמְאָה לִמְקוֹם טָהֳרָה. וְאֵין אַתְּ מוֹצִיאוֹ בִּשְׁאָר כָּל הַשָּׁנִים מִמְּקוֹם טוּמְאָה לִמְקוֹם טָהֳרָה. אַתְיָא דְּרִבִּי לָעְזָר כְּמַאן דְּאָמַר אֵין מוֹצִיאִין מַעֲשֵׂר לְכְהוּנָּה. בְּיוֹמוֹי דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי בִּיקְשׁוּ לְהֵימָנוֹת שֶׁלֹּא לִיתֵּן מַעֲשֵׂר לְכְהוּנָּה. אָמְרִין מָאן יֵיעוֹל רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי דְּהוּא מְסַיֵּיעַ לְלֵיוָאֵי. עָאַל וְסַיֵּיעַ לְכֹהֲנֵי אָמַר בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מְקוֹמוֹת נִקְרְאוּ הַכֹּהֲנִים לְוִיִּים וְזֶה אֶחָד מֵהֶן וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם בְּנֵי צָדוֹק.

רִבִּי בְּנְיָמִן בַּר גִּידוּל וְרִבִּי אָחָא הֲווֹן יְתִיבִין אָמְרִין וְהָא כְתִיב וְהָיָה הַכֹּהֵן בֶּן אַהֲרוֹן עִם הַלְוִיִּם בַּעֲשֵׂר הַלְוִיִּם לִיתֵּן לוֹ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר. וְהָכְתִיב וְהַלְוִיִּם יַעֲלוּ אֶת הַמַּעֲשֵׂר. רַב חוּנָא וַחֲבֵרַיָּיא חַד מִינְהוֹן אָמַר לִבְנֵי לֵוִי מַה תַּלְמוּד לוֹמַר וְלִבְנֵי אֶלָּא מִיכָּן שֶׁנּוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לְכְהוּנָּה. וְחָרָנָה אָמַר אֲפִילוּ לֵית כְּתִיב אֶלָּא לִבְנֵי נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לְכְהוּנָּה. אִילּוּ מָאן דְּאָמַר פַּלָּן בְּרִי יְסַב מִקַּמַת פַּלָּן וּשְׁאָר נְכָסַיי יִירְשׁוּ בָנַיי דִּילְמָא לָא נְסַב עִמְּהוֹן.

רִבִּי יוֹנָה יְהַב מַעְשְׂרוֹי לְרִבִּי אָחָא בַּר עוּלָּא לֹא מִשּׁוּם דַּהֲוָה כֹּהֵן אֶלָּא מִשּׁוּם דַּהֲוָה לָעֵי בְּאוֹרַיְיתָא. מַה טַעֲמָא וַיֹּאמֶר לָעָם לְיוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלֶם לָתֵת מְנָת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְמַעַן יֶחֱזְקוּ בְּתוֹרַת יי. רִבִּי הוּנָא לָא נְסַב מֵעֲשֵׂר רִבִּי אָחָא לָא נְסַב מַעֲשֵׂר. רִבִּי חִייָה בַּר בָּא הוֹרֵי עַל גַּרְמֵיהּ לְצֵאת לְחוּץ לָאָרֶץ בְּגִין דְּלָא מֵיסַב מַעֲשֵׂר. שָׁאַל בַּר נַשׁ רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן שָׁאַל לְרִבִּי יוֹנָתָן מַהוּ דִנְסַב. אָמַר לוֹ סַב וּמַה דְנָפַל לִשְׁבְטָךְ נָפַל לָךְ.

רִבִּי יַנַּאי מְפַקֵּד לְקָרִיבוֹי כַּד תְּהֵיוְיִין חַכְרָן אַרָע לָא תַחְכְּרוּן אֶלָּא מִן דְּחֶלּוֹנָיָיא. וְאַף עַל גַּב דְּאַתְּ אָמַר אֵין נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לְכְהוּנָּה מוּתָּר שֶׁאֵין מוֹצִיאִין שֶׁלּוֹ מִיָּדוֹ. מַה טַעֲמָא כִּי תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמַּעֲשֵׂר אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם מֵאִתָּם בְּנַחֲלַתְכֶם וְהֲרֵמוֹתֶם מִמֶּנּוּ אֶת תְּרוּמַת יי מַעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר. מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתְּ מוֹצִיא יִשְׂרָאֵל אַתְּ מוֹצִיא וְאֵין אַתְּ מוֹצִיא מִמַּכָּרֵי כְהוּנָּה וּלְוָיָה. וְאַתְיָיא כַּיי דְּאָמַר רִבִּי לָעְזָר כִּי תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַמַּעֲשֵׂר. מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתְּ מוֹצִיא וְאֵין אַתְּ מוֹצִיא מִן הַגּוֹי.

רִבִּי אַבָּהוּ אָמַר אִיתְפַּלְגוּן רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה וְרִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה אָמַר אֵין נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לְכְהוּנָּה. וְרִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה אָמַר נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לְכְהוּנָּה. מָתִיב רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה לְרִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְהָא כְתִיב וַאֲכַלְתֶּם אוֹתוֹ בְּכָל מָקוֹם בּוֹא וְאוֹכְלוֹ עִמּוֹ בַּקֶּבֶר. אָמַר לֵיהּ מַהוּ בְּכָל מָקוֹם בַּעֲזָרָה. אָמַר לֵיהּ וְהָכְתִיב אַתֶּם וּבֵיתְכֶם וְאִשָּׁה נִכְנֶסֶת לָעֲזָרָה. רִבִּי בָּא חֲוָה מִשְׁתָּעֵי הַהֵן עוֹבְדָא. רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה חֲוָה יְלִיף מִיסַּב מַעְשְׂרָא דְחַדָּא גִינָּה. וְהָיָה לְאוֹתָהּ גִּינָּה שְׁנֵי פְתָחִים אֶחָד לְמָקוֹם טוּמְאָה וְאֶחָד פָּתוּחַ לְמָקוֹם טָהֳרָה. נְפַק רִבִּי עֲקִיבָה לְגַבֵּיהּ אָמַר לֵיהּ פְּתַח הֶהֵן וּסְתוֹם הֶהֵן. אֵין אַתָּא אָמַר לֵהּ בֹּא בְדֶרֶךְ הַזּוֹ. אָמַר לֵיהּ אֵין שְׁלַח תַּלְמִידֶיהָ אֲמוֹר לֵיהּ אַתֶּם כְּתִיב. שָׁמַע רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְאָמַר מִרְצָעָה דַּעֲקִיבָה בֶּן יוֹסֵף בָּא לְכָאן. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הֶחֱזִיר

רִבִּי לָעְזָר בֶּן עֲזַרְיָה כָּל הַמַּעְשְׂרוֹת שֶׁנִּטַּל. אָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר לָעְזָר בְּשִׁרוּתָהּ בֶּעָיָא מוֹלֵי סְבָא דְּקִיסָּה מִינֵּיהּ וּבִיהּ כָּל גּוּמְרָה דְּלָא כְרִיָּה בְּשַׁעְתָּהּ לָא כְרִיָּה.

הַכֹּל מוֹדִין בְּפַת וְשֶׁמֶן שֶׁהוּא צָרִיךְ לְבָעֵר. בְּיַיִן וּבְתַבְלִין שֶׁהוּא כִּמְבוּעָר. מַה פְּלִיגִין בְּתַבְשִׁיל בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים צָרִיךְ לְבָעֵר. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים אֵין צָרִיךְ לְבָעֵר.

מַה טַּעֲמָא דְּבֵית שַׁמַּי. וְצָרַתְּ הַכֶּסֶף בִּלְבַד בְּיָדֶךָ. מַה טַּעֲמָא דְּבֵית הִלֵּל. אֲפִילּוּ מְחַלְּלוֹ מַהוּ מוֹעִיל.

ד משנה: אָמַר רִבִּי יְהוּדָה בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ שׁוֹלְחִין אֵצֶל בַּעֲלֵי בָתִּים שֶׁבַּמְּדִינוֹת מַהֲרוּ פֵּירוֹתֵיהֶם עַד שֶׁלֹּא תַגִּיעַ שָׁעַת הַבִּיעוּר עַד שֶׁבָּא רִבִּי עֲקִיבָה וְלִימֵּד שֶׁכָּל הַפֵּירוֹת שֶׁלֹּא בָאוּ לְעוֹנַת הַמַּעְשְׂרוֹת פְּטוּרִין מִן הַבִּיעוּר. מִי שֶׁהָיוּ פֵּירוֹתָיו רְחוֹקִים מִמֶּנּוּ צָרִיךְ לִקְרוֹת לָהֶן שֵׁם. מַעֲשֶׂה בְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְהַזְּקֵנִים שֶׁהָיוּ בָאִין בִּסְפִינָה אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל עִישּׂוּר שֶׁאֲנִי עָתִיד לְמוּד נָתוּן לִיהוֹשֻׁעַ וּמְקוֹמוֹ מוּשְׁכָּר לוֹ. עִישּׂוּר אַחֵר שֶׁאֲנִי עָתִיד לְמוּד נָתוּן לַעֲקִיבָה שֶׁיִּזְכֶּה בּוֹ לָעֲנִיִּים וּמְקוֹמוֹ מוּשְׁכָּר לוֹ. אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ עִישּׂוּר שֶׁאֲנִי עָתִיד לְמוּד נָתוּן לְאֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וּמְקוֹמוֹ מוּשְׁכָּר לוֹ. וְנִתְקַבְּלוּ זֶה מִזֶּה שָׂכָר.

הלכה: וְלֹא טֶבֶל הוּא. רִבִּי הִילָא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁהַטֶּבֶל קָרוֹי קוֹדֶשׁ.

אָמַר רִבִּי יוּדָה מַעֲשֶׂה בְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל וְהַזְּקֵנִים שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִין עַל מַעֲלוֹת הָאוּלָם בְּהַר הַבַּיִת. וְהָיָה יוֹחָנָן הַכֹּהֵן הַסּוֹפֵר הַלָּז יוֹשֵׁב לִפְנֵיהֶן. אָמְרוּ לוֹ צֵא וּכְתוֹב. אַחֵינוּ בְּנֵי גָלִילָא עִילָּאָה בְּנֵי גָלִילָא אַרְעֵיתָא שְׁלָמְכוֹן יִסְגֵּא. מוֹדַעְנָא לְכוֹן דְּמָטָא זְמַן בִּיעוּרָא תַּפְקוֹן מַעְשְׂרָיָא מִן מַעֲטָנֵי זֵיתָא. לְאַחֲנָא בְּנֵי דְרוֹמָא עִילָּאָה וּבְנֵי דְרוֹמָא אַרְעֵיתָא מוֹדַעְנָא לְכוֹן דְּמָטָא זְמַן בִּיעוּרָא תַּפְקוֹן מַעְשְׂרָיָא מֵעֲמְרֵי שִׁיבֶּלְיָא. לְאַחֲנָא בְּנֵי גָלוּתָא דְּבָבֶל וּבְנֵי גָלוּתָא דְּמָדַי וּבְנֵי גָלוּתָא דְּיָוָן וּשְׁאָר כָּל גַּלְוָותְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל שְׁלָמְכוֹן יִסְגֵּא. מוֹדַע אֲנָא לְכוֹן דְּאִימְרָיָא דְּקִיקִין וּשְׂפַר בַּאנַפֵּי וּבְאַנַפֵּי חֲבֵרַיי מוֹסְפָא עַל שַׁתָּא זֶה תַּלְתִּין יוֹמִין.

הָדָא אָמְרָה שֶׁאֵין נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לִכְהוּנָּה. שַׁנְיָיא הִיא שֶׁהָיָה רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה תַּמָּן. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה הָדָא אָמְרָה שֶׁהָיָה רַבָּן גַּמְלִיאֵל צָרִיךְ לְזַכּוֹת. אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּפֵירוֹת מְחוּבָּרִין לְקַרְקַע. אִילּוּ קוֹפְתּוֹ שֶׁלְרַבָּן גַּמְלִיאֵל נְתוּנָה לְתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁלְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְאוֹמֵר יִזְכֶּה לְמַעֲשֵׂר שֶׁבָּהּ כְּלוּם עָשָׂה עַד שֶׁיְּסַיֵּים.

רִבִּי רְדִיפָה אָמַר אִיתְפַּלְגוּן רִבִּי יִרְמְיָה וְרִבִּי יוֹסֵי. חַד אָמַר הָרָאוּי לִיטּוֹל זָכָה. וְחָרָנָה אָמַר הָרָאוּי לִיתֵּן זָכָה. מָאן דְּאָמַר הָרָאוּי לִיטּוֹל זָכָה כָּל שֶׁכֵּן רָאוּי לִיתֵּן. וּמָן דְּאָמַר הָרָאוּי לִיתֵּן הָא לִיטּוֹל לֹא.

הָא מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל מָאן דְּאָמַר הָרָאוּי לִיטּוֹל זָכָה. וְתַמָּן תַּנִּינָן הָאוֹמֵר תֵּן גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי שֶׁכֵּן רָאוּי הוּא לְקַבֵּל גֵּט בְּתוֹ. וּשְׁטָר שִׁחְרוּר זֶה לְעַבְדִּי שֶׁכֵּן הוּא רָאוּי לְקַבֵּל שְׁטָר שִׁחְרוּרוֹ. וְתַנִּינָן הִתְקַבֵּל גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי אוֹ הוֹלֵךְ גֵּט זֶה לְאִשְׁתִּי אִם רָצָה לְהַחֲזִיר יַחֲזִיר. וְהָעֶבֶד רָאוּי לְהוֹלִיךְ אֶת הַגֵּט. פְּתַר לְצָדְדִין הִיא מַתְנִיתָא.

מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל מָאן דְּאָמַר הָרָאוּי לִיתֵּן זָכָה. דְּתַנִּינָן תַּמָּן עִישּׂוּר אֶחָד שֶׁאֲנִי עָתִיד לְמוּד נָתוּן לַעֲקִיבָה בֶּן יוֹסֵף כְּדֵי שֶׁיִּזְכֶּה בּוֹ לָעֲנִיִּים וּמוּשְׁכָּר לוֹ מְקוֹמוֹ. וְרִבִּי עֲקִיבָה רָאוּי הוּא לִיטּוֹל. פְּתַר לָהּ עַד שֶׁלֹּא הֶעֱשִׁיר. וַאֲפִילּוּ תֵּימַר מִשֶּׁהֶעֱשִׁיר תִּיפְתָּר שֶׁהָיָה פַּרְנָס וְיַד הַפַּרְנָס כְּיַד הֶעָנִי.

מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמְרָה הָרָאוּי לִיטּוֹל זָכָה. דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר בְּבַעַל הַבַּיִת עָשִׁיר נֶחְלְקוּ. אֲבָל בְּבַעַל הַבַּיִת עָנִי מֵאַחַר שֶׁהוּא רָאוּי לִיטּוֹל זָכָה.

ה משנה: בְּמִנְחָה בְּיוֹם טוֹב הָיוּ מִתְוַדִּין כֵּיצַד הָיָה הַיְדִידוּי בִּיעַרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן הַבַּיִת זֶה מַעֲשֵׂר שֵׁינִי וְנָטַע רְבָעִי. וּנְתַתִּיו לַלֵּוִי זֶה מַעֲשֵׂר לֵוִי. וְגַם נְתַתִּיו זֶה תְּרוּמָה וּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר. לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה זֶה מַעֲשֵׂר עָנִי. הַלָּקֵט הַוּוידּוּי. מִן הַבַּיִת זֶה הַשִּׁכְחָה וְהַפֵּיאָה אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַחַלָּה. כְּכָל מִצְוָתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי. הָא אִם הִקְדִּים מַעֲשֵׂר שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְוַדּוֹת. לֹא עָבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ. לֹא הִפְרַשְׁתִּי מִמִּין עַל שֶׁאֵינוֹ מִינוֹ לֹא מִן הַתָּלוּשׁ עַל הַמְּחוּבָּר וְלֹא מִן הַמְּחוּבָּר עַל הַתָּלוּשׁ לֹא מִן הֶחָדָשׁ עַל הַיָּשָׁן וְלֹא מִן הַיָּשָׁן עַל הֶחָדָשׁ. וְלֹא שָׁכַחְתִּי מִלְּבָרֶכְךָ וּמִלְּהַזְכִּיר שִׁמְךָ עָלָיו. לֹא אָכַלְתִּי בְאוֹנִי מִמֶּנּוּ הָא אִם אָכְלוּ בָּאֲנִינָה אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְוַדּוֹת. וְלֹא בִיעַרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא הָא אִם הִפְרִישׁוֹ בְּטוּמְאָה אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְוַדּוֹת. וְלֹא נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת. לֹא לָקַחְתִּי מִמֶּנּוּ אָרוֹן וְתַכְרִיכִין לְמֵת. וְלֹא נְתַתִּים לְאוֹנְנִים אֲחֵרִים. שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יי אֱלֹהָי הֵבֵאתִיו לְבֵית הַבְּחִירָה. עָשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי. שָׁמַחְתִּי וְשִׂמַּחְתִּי בּוֹ. הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם. עָשִׂינוּ מָה שֶׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ אַף אַתְּ עֲשֵׂה מָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ. הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל בָּבָנִים וּבְבָנוֹת. וְאֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ בְּטַל וּבְרוּחוֹת וּבְמָטָר וּבְוַולְדוֹת בְּהֵמָה. אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַעֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ כְּדֵי שֶׁיִּתֵּן טַעַם בַּפֵּירוֹת. מִיכָּן אָמְרוּ שֶׁיִּשְׂרָאֵל וּמַמְזֵרִים מִתְוַודִּים אֲבָל לֹא גֵּרִים וְלֹא עֲבָדִים מְשׁוּחְרָרִים שֶׁאֵין לָהֶן חֵלֶק בָּאָרֶץ. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אַף לֹא כֹהֲנִים וּלְוִיִּם שֶׁלֹּא נָטְלוּ חֵלֶק בָּאָרֶץ. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר יֵשׁ לָהֶן עָרֵי מִגְרָשׁ. יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל הֶעֱבִיר הוֹדָיַית מַעֲשֵׂר. אַף הוּא בִּישֵּׁל אֶת הַמְּעוֹרָרִים וְאֶת הַנּוֹקְפִים עַד יָמָיו הָיָה פַּטִּישׁ מַכֶּה בִּירוּשָׁלֵם וּבְיָמָיו אֵין אָדָם צָרִיךְ לִשְׁאוֹל עַל הַדְּמַאי.

הלכה: וְיִתְוַדֶּה בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁלְּפֶסַח. כְּדֵי שֶׁיְּהֵא לוֹ מַה לוֹכַל בְּרֶגֶל. וְיִתְוַדֶּה בְּשַׁחֲרִית. עַד כָּאן מְצַוֶּה הוּא לוֹכַל.

תַּנֵּי וְהַבִּיכּוּרִים. מָאן תַּנָּא בִּיכּוּרִין רַבָּנִין. מָאן לֹא תַנָּא בִּיכּוּרִין רִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּתַנִּינָן וְחַיָּבִין בְּבִיעוּר וְרִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר.

נְתַתִּיו לַלֵּוִי מִיכָּן שֶׁאֵין נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לְכֹהוּנָה.

אָמַר רִבִּי יוֹנָה זֹאת אוֹמֶרֶת נִשְׂרַף טְיבְלוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְוַדּוֹת. אֵית תַּנָּיֵי תַנֵּי כָּל הַמִּצְוֹות שֶׁבַּתּוֹרָה מְעַכְּבוֹת. אֵית תַּנָּיֵי תַנֵּי כָּל הַמִּצְוֹות שֶׁבַּפָּרָשָׁה מְעַכְּבוֹת. רִבִּי אָחָא בַּר פַּפָּא בְעָא קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא אֲפִילוּ הַקְּדִים תְּפִילָה שֶׁלָּיְד אָמַר לֵיהּ אוּף אֲנָא סָבַר כֵּן.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן צָרִיךְ לוֹמַר חַלָּה עַל כֹּל תְּרוּמָה עַל הַכֹּל. לַיי זֶה שֵׁם הַמְיוּחָד. מְנַיִין לֹא עָשָׂה כְּלוּם עַד שֶׁיְּשַׁיֵיר מִקְצָת. תַּלְמוּד לוֹמַר מֵרֵאשִׁית וְלֹא כָל רֵאשִׁית.

מְנַיִין שֶׁהוּא עוֹבֵר בַּעֲשֵׂה. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי סִימַיי לֹא נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת. מַה נָן קַיָימִין אִם לְהָבִיא לוֹ אָרוֹן וְתַכְרִיכִין דָּבָר שֶׁהוּא אָסוּר לַחַי לַחַי הוּא אָסוּר לֹא כָּל שֶׁכֵּן לַמֵּת. אֶלָּא אִי זֶהוּ דָבָר שֶׁהוּא מוּתָּר לַחַי וְאָסוּר לַמֵּת חֲוֵי אוֹמֵר זוֹ סִיכָּה.

רִבִּי הוּנָא בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי אֲלֶכְסַנְדְּרָא בּוֹא וּרְאֵה כַּמָּה גָּדוֹל כּוֹחָן שֶׁלְּעוֹשֵׂי מִצְוֹת שֶׁכָּל הַשְּׁקָפָה שֶׁבַּתּוֹרָה אֲרוּרָה וְזֶה בִּלְשׁוֹן בְּרָכָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָא וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁכָּתוּב בָּהּ הַיּוֹם הַזֶּה. תְּנֵיי יוֹמָא.

רִבִּי יוֹדָה בַּר פָּזִי פָּתַח בָּהּ אָבוֹא בִּגְבוּרוֹת יי אֱלֹהִים. כְּתִיב אֱלֶּה שְׁנֵי בְנֵי הַיִצְהָר הָעוֹמְדִים עַל אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. רִבִּי אַבָּהוּ אָמַר אִתְפַּלְגוּן רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. חַד אָמַר אֵילּוּ שֶׁהֵן בָּאִין בְּטִרוּנְיָא לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְחָרָנָה אָמַר אֵילּוּ שֶׁהֵן בָּאִין מִכֹּחַ הַמִּצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

רַב חֲוָה לֵיהּ כְּיתָן וְלָקַת. שָׁאַל לְרִבִּי חִייָה רוֹבָא מַהוּ מִיכּוֹס צְפַּר וּמִגְבְּלָא אַדְמֵיהּ בִּזְרַע כְּיתָן. אָמַר לֵיהּ נְבֵילָה. וְלָמָּה לֹא אָמַר לֵיהּ טְרֵיפָה. בְּגִין דְּרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר טְרֵיפָה חַייֶבֶת בְּכִיסּוּי. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי אִמִּי מִשָּׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִשֶּׁעָלוּ מִן הַגּוֹלָה לֹא לָקַת פִּשְׁתָּן וְלֹא הֶחֱמִיץ יַיִן וְנָתְנוּ עֵינֵיהֶן בִּזְכוּת רִבִּי חִייָה הַגָּדוֹל וּבָנָיו. וְרַב כְּהָדָא שִׁמְעוּ אֵלַי אַבִּירֵי לֵב הָרְחוֹקִים מִצְּדָקָה. רִבִּי אַבָּהוּ אָמַר אִיתְפַּלְגוּן רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. חַד אָמַר שֶׁכָּל בָּאֵי הָעוֹלָם בָּאִין בִּצְדָקָה וְאֵילּוּ בָּאִין בִּזְרוֹעַ. וְחָרָנָה אָמַר שֶׁכָּל טוֹבוֹת וְנֶחָמוֹת הַבָּאוֹת לָעוֹלָם בִּזְכוּתָן וְהֵן אֵין נֶהֱנִין מֵהֶן כְּלוּם. כְּגוֹן מָר זוּטְרָא דְּמַצְלֵי עַל חוֹרָנִין וּמִתְעַנֵּי וְעַל נַפְשֵׁיהּ לֹא מִיתְעַנֵּי.

תַּנֵּי לְמַחְלוֹקֶת נִתְנוּ דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר לְבֵית דִּירָה נִתְנוּ. אַתְיָא דְּרִבִּי יוּדָה כְּרִבִּי יוֹסֵי וּדְרִבִּי מֵאִיר כְּדַעְתֵּיהּ דְּתַנְיָנָן מַעֲלוֹת הָיוּ שָׁכָר לַלְוִיִּם דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָה. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר לֹא הָיוּ מַעֲלוֹת לָהֶן שָׁכָר.

רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מַתְנִיתָא מִשֶּׁנֶּחְשְׁדוּ לִהְיוֹת נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לְכֹהוּנָה. הָדָא מְסַייְעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן בְּחָדָא וּפְלִיגָא עָלוֹי בְּחָדָא. פְּלִיגָא עָלוֹי דְּתַנְיָנָן וְכֵן בַּת כֹּהֵן לְלֵוִי לֹא יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָה וְלֹא בְמַעֲשֵׂר. נִיחָא בִּתְרוּמָה לֹא תֹאכַל. בְּמַעֲשֵׂר מַה נַפְשָׁךְ כֹּהֶנֶת הִיא תֹּאכַל לְוִיָה הִיא תֹּאכַל. רִבִּי אִילָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן כְּמָאן דְּאָמַר אֵין נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לְכֹהוּנָה. חֲוָה הוּא אָמַר נוֹתְנִין מַעֲשֵׂר לְכֹהוּנָה.

מְסַייְעָא לֵיהּ דּוּ אמַר כּוּלָּן לִשְׁבָּח. דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל שָׁלַח וּבָדַק בְּכָל עָרֵי יִשְׂרָאֵל וּמְצָאָן שֶׁלֹּא הָיוּ מַפְרִישִׁין אֶלָּא תְּרוּמָה גְּדוֹלָה בִּלְבַד. אֲבָל מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן וּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי מֵהֶן הָיוּ מַפְרִישִׁין וּמֵהֶן לֹא הָיוּ מַפְרִישִׁין. אָמַר הוֹאִיל וּמַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן בְּמִיתָה. וּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי בַּעֲוֹן טֶבֶל יְהֵא אָדָם קוֹרֵא שָׁם לִתְרוּמָה וְלִתְרוּמַת מַעֲשֵׂר וְנוֹתְנוֹ לְכֹהֵן וּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי מְחַלְּלוֹ עַל הַמָּעוֹת וְהַשְּׁאָר מַעֲשֵׂר עָנִי שֶׁהַמּוֹצִיא מֵחֲבֵירוֹ עָלָיו הָרְאָיָה.

וְיִתְוַדֶּה. אָמַר רִבִּי הִילָא כַּעַס הוּא לִפְנֵי הַמָּקוֹם מִי שֶׁהוּא אוֹמֵר עָשִׂיתִי וְהוּא לֹא עָשָׂה. מֵעַתָּה מִי שֶׁהוּא מַפְרִישׁ מִתְוַדֶּה. מִי שֶׁאֵינוֹ מַפְרִישׁ לֹא יִתְוַדֶּה. כְּהָדָא דְתַנֵּי עַד הַשְּׁקִיפָה הָיוּ אוֹמְרִים קוֹל נָמוּךְ. מִיכָּן וְהֵילָךְ הָיוּ אוֹמְרִים קוֹל גָּבוֹהַּ.

אֶת הַמְּעוֹרְרִין. אוֹתָן שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים עוּרָה לָמָּה תִישַׁן יי הָקִיצָה אַל תִּזְנַח לָנֶצַח. וְכִי יֵשׁ שֵׁינָה לִפְנֵי הַמָּקוֹם. וַהֲלֹא כְּבָר נֶאֱמַר הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל. וּמָה תַּלְמוּד לוֹמַר וַיִּקַץ כְּיִשֵׁן יי אֶלָּא כִּבְיָכוֹל כְּאִלּוּ לְפָנָיו שֵׁינָה בְּשָׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל בְּצָרָה וְאוּמּוֹת הָעוֹלָם בִּרְוָוחָה. וְכֵן הוּא אוֹמֵר וּבְהַמְרוֹתָם תָּלַן עֵינִי.

אֶת הַנּוֹקְפִים. אוֹתָן שֶׁהָיוּ מַכִּין עַל גַּבֵּי הָעֶגֶל בֵּין קַרְנָיו. אָמַר לָהֶן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל עַד מָתַי אַתֶּם מַאֲכִילִין אֶת הַמִּזְבֵּחַ טְרֵיפוֹת. וְעָמַד וְעָשָׂה לָהֶן טַבָּעוֹת. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה טַבָּעוֹת עָשָׂה לָהֶן טַבָּעוֹת רְחָבוֹת מִלְמַטָּן וְצָרוֹת מִלְמַעְלָן.

עַד יָמָיו הָיָה פַּטִּישׁ מַכֶּה בִּירוּשָׁלֵם עַד תְּחִילַת יָמָיו. וּבְיָמָיו אֵין אָדָם צָרִיךְ לִשְׁאוֹל עַל דְּמַיי שֶׁהֶעֱמִיד זוּגוֹת.

מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמְרָה מֵהֶן לְגְנַאי וּמֵהֶן לְשֶׁבַח. דְּאָמַר רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִייָה. רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי בָּרְאשׁוֹנָה הָיָה מַעֲשֵׂר נַעֲשָׂה לִשְׁלֹשָׁה חֲלָקִים. שְׁלִישׁ לְמַכָּרֵי כְהוּנָה וּלְוִיָּה וּשְׁלִישׁ לָאוֹצָר וּשְׁלִישׁ לָעֲנִיִּים וְלַחֲבֵירִים שֶׁהָיוּ בִּירוּשָׁלֵם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן מָן דַּהֲוָה סְלִיק לְמִדְּין בִּירוּשָׁלֵם עַד דְּתִלְתָּ אִיגְּרָן הֲוָה יְהַב מִדִּידֵיהּ מִיכָּן וְאֵילָךְ מִשֶּׁלְאוֹצָר. מִשֶּׁבָּא אֶלְעָזָר בֶּן פְּחוֹרָה וִיהוּדָה בֶּן פְּטִירָה הָיוּ נוֹטְלִין אוֹתָן בִּזְרוֹעַ וְהָיָה סְפֵיקָן בְּיָדָן לִמְחוֹת וְלֹא מִיחָה. וְהֶעֱבִיר הוֹדָיִית הַמַּעֲשֵׂר. וְזוֹ לִגְנַאי. אֶת הַמְּעוֹרְרִין לְשֶׁבַח. וְאֶת הַנּוֹקְפִין לְשֶׁבַח.

עַד יָמָיו הָיָה פַּטִּישׁ מַכֶּה בִּירוּשָׁלַיִם עַד תְּחִילַּת יָמָיו. רִבִּי חֲסִידָא שָׁאַל לְרִבִּי חִזְקִיָּה לֹא מִסְתַּבְּרָא עַד סוֹף יָמָיו. אָמַר לֵיהּ אוּף אֲנָא סָבַר כֵּן. דְּמַאי. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ רִבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָה בֶּן פָּזִי. דְּמַאי. דָּמֵי תִיקֵּן. דָּמְאִי לֹא תִיקֵּן.